47. szám. Nagy-Kanizsa, 1884. november 2-án. XI. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Bajza-utcza 4. sz.

Minden a lapszellemi részérevonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár reszvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 80 kr. bélyegdijon felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

Városi ügyeink hanyatlása.

Nem csak társadalmunkban van szomoru pangás. A város, mint ilyen, szintén a közéletnek olyan képét tárja elénk melynek látása rosszul esik mindenkinek, aki szivén hordja a közszellem ébrentartását, mint a közjó előmozditásának legfőbb rugóját. A kanizsai városházának tágas ülésterme valóságos megtestesitése a rideg elhagyatottságnak és ilyen ridegen van elhagyatva minden, aminek támogatására, gyámolitására épen ez az ülésterem van hivatva. Itt kellene legméltóbban, mert legérvényesebben, kifejezésre jutnia a városi közszellemnek. Az igaz, hogy a társadalom szétforgácsoltságával karöltve ez a közszellem sem lehet olyan tömör, olyan egységes, mint amilyennek lennie kellene, de ha az volna is, tétlenségben és elerőtlenedésben kellene eltsenyvednie, mert nem ad neki hazát az a hely, melynek talajából egyedül meritheti a kellő erőt arra, hogy megfeleljen hivatásának.

Nem rekrimináczióképen, nem vádaskodási hajlamból mondjuk ezeket. Azért kell ez ügy szellőztetésével a nyilvánosság elé lépnünk, mert ezt a nyilvánosság joggal elvárhatja, sőt megkövetelheti tőlünk, kik az ő szolgálatába szegődtünk. Mi ez alkalommal tartózkodunk még annak kutatásától is, mi az oka annak, hogy a város nem ad életjelt működéséről; nem kutatjuk, miért van az, hogy a város ügyeit intézni hivatott képviselőtestülettől elvonják, megtagadják az alkalmat arra, hogy kötelességét a megállapitott módon teljesitse. Csak rá akarunk mutatni a nyilvánosság előtt a tényre, hogy ez igy van és e ténynek sajnálatos következményeire. Akik azután magukban érzik, hogy ők a hibásak a ferde állapot létrehozásában és fentartásában, azoktól viszont — bárkik legyenek is — elvárjuk, hogy ezt belátva, tegyék meg azt, ami rajtuk mulik. Mert figyelmeztetésünk legalább is ugyanannyira az ő, mint a város közönségének érdekében történik. Őket véli a közvélemény jogosan gyanusithatni azzal, hogy a városi ügyek emelése körül vagy épen semmi sem történik, vagy — mert hiszen igazgatni valahogy mégis csak kell — igazgatják a várost, de zárt ajtók mögött, csakis a' „legelső tizek" tudtával és teljesen ezeknek kénye kedve szerint.

Elvitázhatlan tény az, hogy a város szabályrendeletei szerint évenkint legalább négy városi rendes közgyülés volna tartandó. Ezeken kivül szükség esetére, rendkivüli közgyülések. És ép oly elvitázhatlan az a tény, hogy *Nagy-Kanizsa városának az idén mindössze két közgyülése volt, február és szeptember hónapban.* A szeptemberinek csak egész véletlenül hallottuk hirét; eredményeiről pedig épen semmi tudomásunk. Tehát egyenesen a fennálló statutumokba ütközik az, aminek más oldalról a város fejlődésére, emelkedésére, a városi közszellemre van határozottan a legkárosabb befolyása.

Még ha a város ügyei mind olyan rendben volnának is, hogy épen semmi kivánni való nem maradna fenn, ha a közönségnek nem volna semmi óhaja s ha ekképen a képviselőtestület gyülésének ugyszólván nem volna érdemleges tárgya, még akkor is meg kellene tartani a közgyüléseket és pedig nem is egyedül azért, mert a törvény és a szabályrendeletek igy parancsolják.

Van ennek más, szintén igen fontos, speciális oldala is. Az idei politikai mozgalmak hatalmas tényezők voltak arra, hogy különválasztólag hassanak azokra az elemekre, melyek együttvéve képviselik nem csak a várost, hanem a közszellemet. Már csak azért is, hogy ezek az elemek közelebb jussanak egymáshoz, hogy együvé tereltessenek oly helyen, melyhez nincsen köze a politikai disszonancziának s mely erre nézve is csak kisimitó, üdvös hatással lehetne: már ennek a szempontnak is irányadónak kellett volna lennie arra nézve, hogy szigorúbban mint valaha megtartsák azt, amit törvény és rendelet előir. Nagyon elfogult, hogy ne mondjuk teljesen homályos szemnek kell lennie annak, mely nem látta volna az akkori politikai visszavonásnak előző okait épen azokban a hibákban, melyek épen a városházán történtek. Ezt ott is jól tudják és annál kevésbbé helyeselhető, hogy most sem akarnak tenni egy lépést sem a kibékülés utja felé.

Mondjuk, akkor is meg kellene tartani a közgyülést, ha nem volna is előirva és ha nem is volna rá érdemleges tárgy. Ott van a képviselőtestület világosan kijelölt hatáskörében: ellenőrzése a tanács, árvaszék, polgármester, rendőrkapitány s általában az egész elöljáróság eljárásának az önkormányzat minden ágában. Már ez maga a képviselőtestületnek olyan kötelessége, melynek teljesitésétől ezt elvonni nem szabad.

De ezen kivül nem akadna-e elég? Nincs-e a város közönségének semmi óhaja, melynek teljesitését a képviselőtestülettől várja?

Dehogy nincs. Egyet-kettőt emlitünk csak a sok közül: Ott van a misztikus homályba burkolt kaszárnyakérdés, melynek megoldását sürgősen óhajtja a közvélemény; a sétatér kérdése, a községi pótadó leszállitása és helyébe uj, czélszerü, jövedelmi források nyitása stb.

Mindez odatartozik, ahol kelleténél gyakrabban üresek a székek s ahol ugylátszik a politikai csömör más téren is fogva tartja a szellemeket.

Ne legyen ez tovább igy. Ne legyen a megalkotott rendeletek betűje csupán irott malaszt és ne lássa magát a közönség legjogosabb kivánságaiban és reményeiben csalatva. Akiknek kezébe vannak letéve a város közügyei, azok — már a saját érdekükben is legyenek azon, hogy a bizalomra tovább is igényt tarthassanak.

Monarchiánk és a külföld.

A delegácziókat megnyitó kir beszédnek a külügyi viszonyokat illető passzusa kedves alkalmat ád az ellenzéki lapoknak azt állitani, hogy először a magyar trónbeszéd, Tisza által sugalmazva, nem hiven fejezte ki Németországgal s Oroszországgal fenálló helyzetünket s elhallgatta az orosz szövetséget, hogy másodszor a képviselőházi többség felirata Oroszország iránt ellenséges élt tartalmazván, a kormány intentióinak megfelelőleg port hintett a nemzet szemébe, s hogy harmadszor Tisza Kálmánnal a monarchiánk s Oroszország közti viszony iránti interpelláczióra adott válasza, bár Oroszország iránt lekötelező hajlamot mutat, de azért még mindig a dolgok valódi helyzetének a nemzet megismerése előtt való eltakarására vannak czélozva. Ime — kiáltanak fel az ellenzéki lapok — Tisza elfogadta a skiernyieviczei találkozás eredményét, de a delegácziókat megnyitó kir. beszéd feltárja azt s az nem más mint a két császár-szövetségnek három császár-szövetséggé való kibővülése. S következik aztán a stereotyp hivatkozás a Világosért való nemzeti boszu legszentebb érzelmének szenvedett sérelmére s utalás azon veszélyekre, melyek az orosz állitólagos szövetségből általában a szabadság s specialiter a magyarság érdekére egész bizonynyal származni fognak.

Persze az ellenzéki lapok ez eljárása nem egyéb, mint a náluk már rég ismert módja annak a ravasz áltatásnak, melyre a németnek a „Bauern-

TÁRCZA.

Majd ha egyszer . . .

Majd ha egyszer eljő az az áldott óra:
Jogom lesz a legszebb, legédesebb szóra;
Azt mondhatom neked: édes feleségem....
Szép hölgyem, tudod-e, mi leszel te nékem?
Angyal, kinek szárnya mindig engem árnyal;
Szelid, enyhe szellő, körültem mely szárnyal:
Bűvös talizmán, mely megóv szerelmével;
Nap, mely engem övez ragyogó fényével;
Király leszek, világ legbüszkébb királya,
Te leszel fejemnek fényes koronája.

És amig az meglesz, addig mi vagy nékem?
Megmondjam-e ezt is, oh én fényességem?
Elmondjam-e újra, hogy te vagy az élet
És hogy mint az istent, ugy imádlak téged?
Ujra mondjam: te vagy álmaim tündére,
Sivár, rögös pályám üdvvel intő bére?
Mondjam-e azt ujra, utánad mind vágyom,
Kivüled hogy nem kell senki a világon?...
Igen, ujra mondom s talán igy legszebben, —
Azt mondom: szeretlek! Minden megvan ebben.

Farkas Imre.

Kanizsai séták.

— A „Zala" eredeti tárczája. —

(F. I.) »Hány hét a világ?« — Ha Kanizsán intézik valakihez ezt az általános használatu kérdést, nagyon könnyen felelhet rá: »Ha csak négyig is eltart, elég soká áll«. Bizony sok is egy-egy hónap a — semmiből és örökkévalóságnak látszhatik egy hét is. Meg is mondta egy szellemes kisasszonyunk, hogy a kanizsai szezon elől Bécsbe készül szökni és e szökési tervet hihetőleg — néhány száz perczent nyereségre — végre is hajtja.

— Hát miért nem Pestre, nagysám? kérdezte tőle egy itthonmaradó doktor.

— Ugy hallom, hogy Pesten többe kerül, mint Bécsben.

— De már mint lelkes honleánynak mégis csak a honi fővárost kellene választania.

— Hiszen a *honleány* szivesen menne, de mikor a *honatya* nem szavazza meg a költséget.

Pedig ugyancsak kormánypárti ez az illető honatya.

De hát utóvégre Bécs is csak szép város és akármekkora is a bennünk lakozó lokalpatriotizmusz, annyit csak kénytelenek vagyunk elismerni, hogy jól jár, aki most innen megszökhetik és ha már nem mehet Budapestre, még mindig elég jó dolga van, ha mehet — Bécsbe.

Pedig beavatott emberek beszélik és már az ujság is megirta — ekkép tehát mindenesetre igaznak kell lennie — hogy megindult nálunk is a szezon. Látni csak annyit láttunk belőle hogy már-már premesednek azok a hölgyruhák, miket esténkint sétálni visznek ki az „ugynevezett korzóra.

Egyebekben minden a réginél maradt. Egy cseppel sincs jobb dolgunk mint nyáron volt. Azaz — ha már cseppekről van szó — ugy vagyunk épen a sürü esőcseppek következtében, hogy a nyárinál is roszabb állapotba kerültünk. Mert most téli kabáttal, esernyővel és magas bagáriabőrcsizmában vagyunk kénytelenek sétálni és a hegyrejárás vagy akár csak a vasuthoz való kisétálás épen olyan lehetetlenséggé vált, mintha valaki a hortobágyi puszta zsiros, fekete földjén akarna keresztülsétálni hathetes országos eső után.

Hjah, itt Kanizsán, ha egyszer elkezd esni az eső, el lehetünk rá készülve, hogy nem egyhamar áll el. Nem is volt az annyira nevetséges dolog attól a kanizsai kereskedőtől, aki egyszer azt sürgönyözte — persze németül — a Pester Lloydnak, hogy: »épen most veszi kezdetét egy huszonnégy óráig tartó, országos eső.« Még elég szép volt tőle, hogy ilyen rövid határidőt anticzipált neki; a barometrum, tudom, nem volt akkor sem ennyire kegyes.

Lássák, az a szomoru dolog, hogy itt, ha az ember a legnagyobb szellemesség kifejtésének dicséretes szándékával fog is hozzá a lokális tárcza megirásához, söt ha egy lelkes honleánynak valóban szellemes mondásával kezdi is, alig hogy ezen túlesett, máris az időjárásról kénytelen csevegni, ami pedig talán már a hottentotta-tárczairodalomban sem új tárgy.

De mikor alig van egyéb. Még egy jóravaló baleset sem történik néha heteken keresztül, vagy ha véletlenül mégis akad, örül az ember, hogy mást is tehet az ujdonsági, nagyon szegény, rovatba: ne csak mindig a kisdedóvó-egylet közgyülését, vagy a Csengery-utcza rosz flasztere ellen való — ugyis hasztalan panaszokat. Ezen a járdán hihetőleg társadalomerkölcsi indokokból nem akar segiteni a város atyáinak különben minden hiányra kiterjedő (?) figyelme: gondolván, hogy alkalom nem csak tolvajt, hanem talán járdakoptatót is szül, ez utóbbira minél kevesebb alkalmat akarnak adni. Vagy talán ellensulyozni akarják a kornak szerintök bizonyára túlságosan rohanó szellemét, olaszosan filozofálva, hogy: Chi va piano, va sano. A sárban való folytonos megfeneklés bizony eléggé alkalmas meglassitani a járást s igy a város bölcsei csakugyan czélt érnek. Hát mégis csak jó az öreg a háznál. (Ennek a közmondásnak a rendesen alkalmaztatni szokott vége természetesen nem illik ide.

Különben azt a fentebb koczkáztatott állitásomat, hogy nem történik baleset, azzal czáfolhatná meg valaki, hogy rautalna a mult szombati felolvasásra. No hát más valaki megteheti ezt; magam nem tehetem, meglehetősen közel állván hozzám az illető felolvasónak becses személye. Annyit mégis merek konstatálni, hogy: ha csakugyan baleset volt az a felolvasás, hát a t. cz. antiszemiták szivükből örülhetnek rajta. Lám alig van olyan rosz dolog, melynek ne volna valami, vagy csak valamicske, jó oldala is.

Ezt az állitást, félek, hogy elhamarkodva mondtam ki. Magam legalább nem mernék vállalkozni annak kideritésére; mi jó van abban az éktelen lármában, melylyel esténkint ugy tizenegy óra tájban végig vonul a főtéren egy igenis jókedvü kompánia, fölvervén legelső szendergésükből a tyúkfekvés idejében álomra hajló spiszburgereket és nagy közönynyel találkozván a rend hivatott őreinél.

Ezeknek alacsonyabb rendü közegei közt is némelyiket nagyon boszanthatja a »hideg ősz zord szele.« Nem lehet már olyan nyugodalmas éjfélutáni kis pihenésre leheveredni a piaristák előtt lévő kis »park«-ban. Vagy három hónappal ezelőtt, szép, holdvilágos nyári éjszakán fedeztünk fel kettőt közülök ebben a kényelmes helyzetben.

Ott a kis »park« előtt vezetett el az utunk; — emberi lélekzések hallatszottak ki a kerités mögül s a társaságnak egy jókedvü hadnagya, abban a reményben, hogy valami idillikus jelenetet talál, bement megnézni,

lángerő“ szóban kitűnő kifejezése van. Aki elolvassa a trónbeszédet, az említett feliratot, Tisza interpellációra adott nyilatkozatát s a delegáczionalis kir. beszédet, az azonnal megérti, hogy mind e nyilatkozatok a legtökéletesebb összhangban vannak egymással s együttvéve teljes világot vetnek külügyi viszonyainkra.

Hogy a királynak a delegácziókat megnyitó beszéde az Oroszországgal való jó viszony helyreálltát oly igen hangsulyozta, annak okai vannak. Az országgyülést megnyitó trónbeszéd erősen hangsulyozta az osztrák magyar-német barátság intimitását, Oroszországot pedig azon hatalmak kategóriájába helyezte, melyekkel „szintén“ kitünő viszonyban állunk, a többség felirata pedig tüntető elégtétellel vette tudomásul, hogy az orosz czárral való találkozás daczára, a két császár szövetség ebbeli jellegét megtartotta. Ekkor megeredtek a lapok magyarázatai, melyek közt legczélzatosabb volt a bécsi sajtóé, mely a feliratot Oroszország iránti ellenséges akciónak magyarázván, Magyarországot avval vádolta, hogy magyar boszuérdekből feláldozza a monarchia általános békéjének érdekét. A bécsi magyarázatnak felültek az orosz ujságok is s kezdték ellenségesen emlegetni a magyarok boszuérzetét. E félreértést s szándékos félremagyarázást volt hivatva megszüntetni Tisza válasza s most a királyi beszéd a delegácziók előtt csere volt: ebben kevés szó Németországról s annál több Oroszországról.

Tehát a kir. beszéd czélja volt Oroszországnak elégtételt adni: semmi egyéb. Azért a politikai helyzet nem változott. Oroszország már rég közeledett az osztrák-magyar-német szövetséghez: a császárok találkozása csak megpecsételte azt. De azért formaszerinti szövetséggé a jó viszony át nem alakult: formaszerinti szövetség csak köztünk s Németország közt volt eddig s lesz most is: Oroszország pedig csak hozzájárult e szövetség békés intenczióihoz ünnepélyesen, valószinüleg mert attól tartott, hogy azok valamikor ellenséges intencziókká is válhatnának.

Igy áll a dolog. Ellenzéki lapjaink boszankodhatnak, hogy monarchiánk viszonya Oroszországgal jóra vált, de boszankodásukat minden okos ember elitéli. Persze nem igen van magyar ember ki, Oroszországot szeresse vagy annak 1849-ki dolgát elfelejtse; nem is igen lesz elkerülhető, kivált ha az orosz politika pánszláv irányu marad, hogy valamikor Világosért is beszámolásra ne kerüljön a sor, de hát érdekünk hogy ez összeütközés minél később történjék. Nekünk a békére van még most hosszu időre szükségünk, hogy erősitgessük magunkat. Már pedig okos ember, ha nem akar még összeütközni, nem gúnyolja s ingerli ellenségét — s ha ellenzéki lapjaink erre való felhivásukban komolyak, oly együgyüséget követnek el, melyre képességeiknél fogva privát joguk van ugyan, de mely egyszerüen szánandó lelki inferioritás bizonyitéka.

---

kik tévesztik össze éjfél után két órakor Morpheus karjaival a lágy gyepet.

Hát bizony a policziának patrolra kiküldött két érdemes tagja álmodozott ott édesdeden — alighanem arról, hogy a havi járandóságukat öt forinttal fölemelték. (Mellesleg mondva, ez a jótétemény igazán rájuk férne és talán akkor — nem lévén tárgya az édes álomnak, »menetelve« patroliroznának.)

A hadnagy egész kedélyesen felpiszkálta őket a kardjával.

A kedélyes piszkálás által is elég kellemetlenül felzavart rendőr (a non rendőrzendő) dühösen felugrik, ugy ahogy kitörli az álmot a szeméből, de azután meglátva az uniformist, igen alázatos haptákba vágja magát.

A hadnagy rájuk akart ijeszteni.

— Hát maguk itt alusznak, a helyett, hogy őrködnének! Pedig egy nagyon veszedelmes gazember ólálkodik erre. Azt magunknak kell hajszolnunk?!

— Alázatosan kérem, hadnagy ur, *mi is épen azt lestük*, válaszolt ravasz devóczióval az egyik András.

Ha magam nem lettem volna szem- és fültanuja, el sem hinném, hogy ennyire élelmes rendőr is van Magyarországon és épen — Kanizsán.

Értekezlet a balatoni halászat érdekében.

Keszthelyen, mint lapunknak irják, október hó 26-án végre értekezlet volt a balatoni halászati szövetkezet létrehozása érdekében. A parti birtokosok majdnem valamenynyien képviselve voltak, és pedig a kenesei közalapitványi birtok részéről: Kálóczy Lajos föt. Kajarról, Nagy István és Henczl Károly. Siófokot és a többi káptalani birtokot, nevezetesen: Örsöt, Lovast, Csopakot stb. Nagy Károly kormányzó képviselte, Zamárdit és általában a tihanyi apátsági birtokot Benyák Ottó jószágkormányzó, Kőröshelyet Széchenyi Imre gróf, Szárszót és Hunyady Imre gróf többi birtokait, u. m. Szemest, Berényt Vásony Sándor, Lellét Bosnyák Gusztáv, Boglárt Baán Gáspár, Keszthelyt és gróf Festetich Tasziló többi birtokait: Szt. Györgyöt, Keresztúrt, M. Györököt Papp Sándor és Rozs György, B.-Edericset Nedeczky Jenő, Töröky Aladár, Sólyomi Lipót, Szigligetet báró Puteány Géza, Badacsonyt Trsztyánszky L. és Fackh Gedő, Abrahámot Nagy Károly, a zalavári apátságot Árvay István, Zalamegyét Göde Lajos; a bérlőket Beck Sándor, Rosenberg Mihály. A földmivelési miniszterium részéről Landgraf János országos halászati felügyelő volt jelen.

Széchenyi Imre gróf, mint összehivó nyitotta meg az értekezletet, kifejtve oly halászati szövetkezet megalakitásának égető szükségét, amire Nedeczky Jenő üdvözölte az ügy érdekében fáradozó grófot. Ezután az értekezlet elnökévé *Migazzy Vilmos* gróf, az orsz. halászati szövetkezet elnöke, jegyzővé dr. Sziklay János választatván, a tanácskozás megkezdődött. Landgraf János halászati felügyelő körvonalozta a halászati szövetkezet czélját s feladatát; majd Széchenyi Imre gróf fejtette ki eszméjét, hogy e szövetkezetet miképen gondolná megalakitandónak, nevezetesen, hogy a nagyobb birtokosok egyszer s mindenkorra bizonyos tőkét adnának, a vizi birtok után p. o. [illegible], kárt fizetnének évi járadékul szintugy a bérlők is hozzájárulnának bizonyos megállapitandó összeggel, végül pártoló tagokat gyüjtenének. A nagybirtokosok részéről meghatalmazásához képest azonnal felajánlott Festetics Tasziló gróf részéről 300 frtot, Hunyady Imre gróf részéről 250 frtot, maga részéről 100 frtot, mit az értekezlet éljenzéssel vett tudomásul. Ezután rögtön felajánlottak a parti birtokosok képviselői: grf. Zichy L. részéről 50 frtot, a közalapitványi uradalmak 200 frtot, a veszprémmegyei gazd. egyesület 150 frtot, a tihanyi apátság 50 frtot. Miután Soós M. Nedeczky J. Migazzy V. gróf, Trsztyánszky Lajos, Landgraf János, báró Putheány G. Baán Gáspár, Ambrus Mihály szóltak, az értekezlet elhatározta, hogy az alapszabályok kidolgozására a parti birtokosok részéről választandó bizottságot küld ki, mely az alapszabályok megvitatása után közgyülést fog az általa megállapitandó helyre és időre egybehivni. A bizottság következő: Elnök Széchenyi Imre gróf, alelnök báró Putheány Géza. Tagok: Veszprémmegyéből, Nagy Károly, Kenessey Miklós, Henei Károly, Tóth Ede, Pöschl Károly; Zalamegyéből: Árvay István, Papp Sándor, Nedeczky Jenő, Fackh Gedő, Csigó Pál: Somogymegyéből: Baán Gáspár, Benyák Otto, Bosnyák Gusztáv, Vásony Sándor, Szalay Imre.

Dal-, zene- és mükedvelői egyesület Kanizsán.

Társadalmi életünk szegényes voltáról egy idő óta ismételve és különféle szempontokból volt alkalmunk véleményt mondani. Érintettük azokat az okokat, melyek következtében a társadalmi élet, társadalmi mozgalmak dolgában épenséggel nem állunk a bennünket megillető helyen. Sorra vettük jelentékenyebb társas egyesületeinket s ezek működését, melyet a városi társadalom szükségleteire nézve — igazságosan — nem találhattunk kielégitőnek. És ráutaltunk végre arra, hogy ami a közönségre várakozó szellemi élvezeteket illeti, ugy a most beálló tél folyamára, valamint későbbre is igen keveset számithatunk. A szinigazgatók kerülik Kanizsát, melynek szétzüllött társadalma együttes lelkesedésre nem képes semmi irányban. Hangversenyre legfeljebb csak ugy számithatunk, ha az egész szezon folyama alatt legfeljebb egyszer valami külföldi művésznek eszébe jut keresztülutaztában itt is drága pénzért hallatni virtuózitását, ezenkivül pedig semmi, — csak egy pár tánczmulatság farsang előtt, igen sok tánczmulatság farsang alatt és megint egy pár tánczmulatság farsang után.

Hát ez a mi programmunk. Kielégitő lehet ugyan a tüzesvérü fiatalság ama részére, mely akár minden éjszaka eltánczolna hajnalig, de mégis anynyira egyforma ez az örökös bálozás, hogy másutt talán el sem hinnék, hogy Kanizsán egyéb szórakozás sem akad.

Az igaz, hogy a kaszinó és kereskedő ifjak önképzőköre felolvasásokat rendez a tél folyamában. De az ilyen felolvasásoknak az a természetük, hogy — kivált kis városban, hol a publikum mindig ugyanaz — nem valami gyakran lehet rendezni, mert beleunnak a meghallgatásba; másrészt pedig, épen mert a kaszinó, vagy a kereskedő ifjak önképzőköre rendezi a felolvasást, a mi sajátlagos viszonyainknál fogva a hallgató közönség annyira ekszkluziv, hogy a „társadalom“ másik része ettől a felolvasástól bátran tánczolhat a Szarvasban, vagy a Koronában; — észre se veszik egymás hiányát, annyira hozzá vannak az állapothoz szokva.

Már most az a kérdés, épenséggel nem lehetne-e találni olyan eszközt, melylyel el lehetne érni azt a kettős czélt, hogy a bekövetkezendő évadra Kanizsa is olyan szórakozást nyujthasson közönségének, amilyent nyujt sok más, akárhányszor kisebb ugyan, de társadalmilag fejlettebb város; másrészről pedig — amint ez a dolog természetéből következik — épen e szórakozás nyujtásának és élvezésének módja által a társadalom szétvált elemei közelednének egymáshoz, aminek azután más téren is megvolna a maga üdvös oldala.

E tekintetben igen életrevaló eszmét penditettek meg a napokban. Az eszme ugyan a megvalósulhatásnak még csak egészen csirájában van, de mi épen a mondott okoknál fogva, annyira fontosnak és pártolásra méltónak találjuk, hogy sietünk, azt már most a közönség figyelmébe ajánlani.

Arról van ugyanis szó, hogy egy dal-, zene- és műkedvelői egyesületet akarnak alapitani Kanizsán. Városunkban nagyra vannak a lakosság miveltségével; tagadhatatlan is, hogy itt igen sokat áldoznak a gyermekek kiképezésére, melynek mulhatatlanul szükséges kiegészitő részeül tekintik a zene tanitását. Alig is van olyan ház, hol legalább egy zongorát, vagy másfajta hangszert ne lehetne találni és ha az ember végig megy az utczán, bizony néha meg is sokalja a fülének kinálkozó zenei élvezetek sokaságát. A dur- és moll-skáláktól és az elmaradhatatlan „szüz imájá“-tól kezdve egész a Beethoven-Szimfóniákig, közbevéve a legrégibb és legujabb csárdásokat, mazurkákat és keringőket — mindent elzongoráznak, elhegedülnek, sőt el is czimbalmoznak, sok helyütt igen szépen, — családi körben, a nyilvánosság szigoru kizárásával. Dalár is van elég, ugy az urak, mint a hölgyek körében. Hiszen magyarok volnánk; nálunk semmiféle mulatság nem eshetik zene és dal nélkül. Érzék és képesség van hozzá elég. — A mi pedig a szorosb értelemben vett műkedvelést illeti, már évekkel ezelőtt akartak alakitani műkedvelői egyletet, melyre csak ugyan most volna legnagyobb szükségünk. De nekünk eddig se dalárdánk, se zeneegyletünk, se műkedvelőink nincsenek.

Ezt a hármat egybefoglalni egy nagy egyesületté, melyre bizonyára akadna tag elég, olyan eszme, melyet csakis ujból legmelegebben ajánlhatunk a pártfogásra. Mint halljuk, legközelebb kibocsátják eziránt az aláirási iveket. A kezdeményezőkről feltételezünk annyi tapintatot és saját ügyük iránt való praktikus érzéket, hogy az alakitandó egyesületben nem engednek helyet a nálunk divatos felekezeti és egyéb kicsinyes tekinteteknek és hogy az uj egyesületben csakugyan képviselve lesz a város egész társadalma. Akkor azután lehetne még a télen egypár hangverseny, műkedvelői előadás, melylyel kapcsolatban azután a parforce tánczolók akár az ő múzsájuknak is áldozhatnának s ekképen a kecskének is jutna, káposzta is maradna.

Mi örömmel fogadjuk a közérdekü eszmét és a magunk részéről készségesen ajánljuk fel szolgálatainkat annak megvalósitására.

Tollhegygyel.

Olyan kárörvendőleg vigyorog reám a kalamárisból az a különben nagyon komor feketeségü tinta, a tollnak kétfelé osztott hegye is gúnyosan szétterpeszkedik, mint valami jólllakott bankárnak a nyujtózkodó két karja ebéd után. Akárcsak azt mondaná mindakettő:

— No hires tollhegyelj valamiről, ha van benned szusz. Kimeritettél már minden tárgyat, még azt is, amit magadnak kellett csinálni. Most mit kezdünk, kedves? hehehe!

És én mogorván bámulok bele a levegő kékjébe, onnan várva a reám szállandó szent lelket. Toll és tinta lajtmal kötekedik tovább:

— Hic Rhodus, hic salta!

*

Hát ha már salta, legyen salta. Ugorjunk egyet, de nagyot. Kanizsán csakugyan nincsen semmi, ami fölött elmél- és elménczkedni lehetne.

Menjünk néhány házzal tovább, például Kinába.

Aki nem fél a tengeri betegségtől, az velem jöhet. Megnyugtatásul előre kijelentem, hogy rövid ideig tart az út.

*

Van ott Kinának a délnyugati részében egy nagyobb város. A neve Can—Y—Csing. Fekszik a Can—A—Lys folyó partján, amely folyó — elég különös módon — tengerből ered, még pedig a sárga tengerből. Legalább a szine után ezt lehet következtetni. — A lakosság túlnyomó része kereskedéssel foglalkozik és a javafajta kinézerek közül való.

Pénz van bőven a városban. Költődik pedig ennek a pénznek a javarésze uri és hölgy ruhákra, melyek az uralkodó luxusnál fogva nem a can-y—csingi, hanem a pekingi, vagy a szomszéd Japán fővárosabeli, yeddoi szabóknál készülnek. Hjah, ma már Kinában is a ruhájáról itélik meg az embert.

Feltünően sok szép kinai kisasszony van ebben a városban. Az ifjak alighanem azért olyan sápadtak, mert a szép hölgyek sokaságától feltüzelve, módfelett — ábrándoznak. Az asszonyok nagyobb részének vannak udvarlóik és történeteik, a megfelelő férjeknek szarvaik és adósságai.

*

Az évnek egy bizonyos szakát, mely a téllel együtt áll be, sai-son-nak nevezik ott Kinában.

Ez a nem is nagyon rövid időszak legfőbbképen arra van szánva, hogy az urak és hölgyek minél sürübben érintkezzenek egymással, itt Can—y—Csingben például akár az esti séták alkalmával, melyek többnyire az e czélra külön berendezett helyen, az ugynevezett Cor-So-n szokta lefolyni, akár a gyakori tánczvigalmakon, melyek többnyire a Cnor Czer vagy Szig-Ricz termeiben szoktak lefolyni. Az utóbbi helyeken főleg czipő- és levegőrontással üzik el az unalmat, a Cor-So-n pedig különös neme a foglalkozásnak divatos. A bennszülöttek ezt a foglalkozásnemet ugy hivják, hogy Sza—pu—lás.

Igen tanulságos és hasznos dolog ez a sza-pu-lás, mert abból áll, hogy mindenki törődik mindenkivel, önmagát kivéve. Ez persze csak a szerénység kifolyása.

*

Egyebet az egész szezon alatt nem csinálnak.

Nem is lehetne. De az a foglalkozás igen kellemes. Csupán hasonló fajtáju embertársakkal érintkeznek a lakosok, mert kasztokra vannak osztva.

Ez Indiára emlékeztető állapot ugyan, de, mint mondom, Kinában is feltalálható, épen Can-Y-Csing városában.

Megmondtam, hol van. Akinek kedve van a gyöngyéletre, az menjen oda. Bővebb utmutatással szivesen szolgál

LUPULUS.

Különfélék.

— **Berzeviczy Albertet**, a magyar képviselőház kiváló, fiatal tagját, mint olvasóink a napilapokból tudják, Ő felsége a király kinevezte miniszteri tanácsossá a közoktatási miniszteriumban. Azok között, kiket e legmagasabb kitüntetés őszinte örömmel tölt el, bizonyára köztük vannak a nagytehetségü államférfiunak nagy-kanizsai tisztelői, kiknek az eggenbergi hidegvizgyógyintézetben nyilt alkalmuk megismerkedni a kitüntetettnek rokonszenves, lebilincselő egyéniségével s kik neki új, előkelő állásához szivükből kivánnak sok szerencsét.

— **Felolvasás.** A kereskedő-ifjak önképző-egyesületében a m. hó 25-én, szombaton, este 9 órakor nagyszámu és diszes közönség előtt *„A czigányországról“* tartott felolvasást *Farkas* Imre, lapunk társszerkesztője. A felolvasás anyagául a czigányország szolgált melynek polgárait a francziák bohémieneknek nevezik; — szóval az irók és kiváltképen az ujságirók élete volt nagyjában vázolva. A vázlatot egyes mulattató epizódok tarkitották, gyakran élénk derültséget keltve a közönségben, mely a felolvasónak végül zajos éljenzéssel hálálta meg fáradságát.

— **Halál egy tüszszentés következtében.** Weisz Sámuel 67 éves helybeli magányzó e hó 29-én éjjel 12 órakor álmában eltüsszente magát oly erővel, hogy tüdejében egy véredény repedt meg, mi az amugy is gyenge öreg embernek azonnal bekövetkezett halálát okozta. Az elhunytat szá-

mos tagból álló családja siratja. — Még sem egészen babona dolga az, ha a tüsszenést az ember egészségére kivánják.

— **Halottak napját** üli holnap a keresztény világ. A kegyeletes megemlékezésnek napja ez, arra szánva, hogy a szeretet szövétnekével bevilágitsuk azt a sötétséget, melyet a halál boritott szeretteinkre. A sirokra tett koszorú jelképezi a sir által sem hervasztott szeretetet és az égő mécsek hirdetik vallásos örömmel: feltámadunk! viszontlátjuk egymást!

— **Elitélt lapkiadó.** Felette érdekes végtárgyalás volt a m. hó 29 én a helybeli kir. törvényszék előtt *Wajdits* József nagy-kanizsai lapkiadó ellen az 1884. XVIII. t. cz. 30. és 40-ik §-aiba ütköző vétség miatt. Wajditsot ugyanis azzal vádolta az ügyészség, hogy lapjának, a Zalai Közlönynek, 1882-ik évi 71., 78. és 88 ik, továbbá 1883-ik évi 3. és 21 ik számaiban jogosulatlanul politikai czikkeket közölt, továbbá, hogy a szombathelyi kir. ügyészségnek és a nemzeti muzeumnak járó köteles példányok küldését három év óta elmulasztotta. Wajditsot a végtárgyaláson *Györffy* János ügyvéd védelmezte. A törvényszék (elnök *Erdődy*, birák gr. *Hugonnay* és *Makay*, jegyző Kiss, ügyész dr. Sass Elemér) Wajdits Józsefet az említett vétségekért 3 napi fogságra, 50 frt pénzbirságra s 115 frt 90 kr. eljarási költség megtérítésére itélte; arra kötelezte továbbá, hogy az itéletet, ennek jogerőre emelkedése után, a Z. K.-ben közzétegye, minek elmulasztása esetére további száz forint birságot róttak ki reá. Az itélet ellen ugy a vádlott, mint az ügyész fellebbeztek.

— **A lopott tinók és a tiz forint.** Két tinot árult az e hó 29-ikei kanizsai hetivásáron egy 17—18 éves, ismeretlen suhancz. *Dávid* János, Balaton-magyaródi ember megalkudott a két tinóra és adott a ficzkónak tiz forint foglalót. Ez a vevőnek őrizetére bizva botját és a kialkudott állatokat, eltávozott, hogy — mint mondá — az apjától elhozza a két marhapakszust. Dávid gazda alighanem még most is ott lesné visszajöttét, ha időközben két csendőr nem érkezik oda, kik tölmentették őt ez alól a fáradság alól, lefoglalván a két tinót, mint lopottat. Dávid János uram különben azzal vigasztalódhatik, hogy megmaradt kezében a bot, melylyel most ütheti a csaló nyomát.

— **Hymen.** *Baranyay* Béla hahóti fiatal földbirtokos e hó 20-an vezette oltárhoz *Bottka* László ugyancsak hahóti birtokos kedves és művelt leányát, Ilkát. Az esküvőt egészen családi körben tartották meg.

† **Szalacsy Farkas.** Aminek bekövetkeztét szorongó szivvel rég sejtettük, az ime csakugyan bekövetkezett. Zalamegye közéletének egy, teddhetetlen jelleme, élénk tevékenysége és minden jó iránt való buzgó érdeklődése által kimagasló alakja, *Szalacsy Farkas* ventei nagybirtokos, nincs többé. Férfikorának delében ragadta öt el a kérlelhetlen halál onnan, ahol még annyi jót és szépet alkothatott volna. E hó 27-én halt meg Budapesten, hol legutóbb gyógyulás czéljából tartózkodott. Mélyen sújtott családjának fájdalmát enyhitse az őszinte közrészvét, mely a gyászesetet kiséri. — A hozzánk beküldött családi gyászjelentés igy szól: Özvegy Szalacsy Farkasné szül. Kovács Sebestény Ilona, továbbá Szalacsy Teréz, férj. Siráky Edéné családjával, Szalacsy Etelka férj. báró Rothmer Gusztávné családjával, özv. Kovács Sebestény Endréné, szül. Lumniczer Julia, Kovács Sebestény Endre családjával, Kovács Sebestény Julia férj. Madi Kovács Istvánné családjával és Kovács Sebestény Aladár fájdalomtól megtört szivvel jelentik forrón szeretett férjének, felejthetlen jó testvérüknek, veje, illetve jó sógoruknak *Szalacsy Farkas* urnak, hosszas betegség után folyó évi október hó 27-én hajnali 3½ órakor, munkás életének 45-ik és legboldogabb házas életének 15-ik évében történt gyászos elhúnytát. A boldogultnak hült tetemei Budapest, Józseftér 5. szám alatti lakásáról, folyó évi október hó 28-án délután fél négy órakor fognak a helv. hitvallás egyház szertartása szerint a kerepesi ut melletti sirkertben a családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1884. októberhóban. Legyen áldott emléke!

— **A magyarországi vöröskereszt-egyletnek** *Kiskomárom és Vidéke* czimű fiókegylete alakult, *Inkey* Lászlóné ő nagysága kezdeményezésére és elnöklete alatt. Üdv a nemeskeblü alapitónak és az új fiókegylet tagjainak.

— **Vidéki zsebtolvajok** szoktak országos és hetivásárok alkalmával városunkban vendégszerepelni. A mult héten sikerült rendőrségünknek egy ilyen hosszu-ujjú jómadarat megcsipni. A zsebművész a gyengébb nemhez tartozik, neve *Szmatana* Mári és állitólag baksi illetőségü. A heti vásáron két forintot és egypár krajczárt talált egy asszony — zsebében, melybe — ő maga sem tudja: hogyan, — beletévedt a keze. Azseniális hölgyet, kit — alighanem dillettánskodási hajlamból — a »szeretője« kisér, ez egyszer rendőrökkel kisérték a járásbirósághoz, mely egyelőre szabadlábra helyezte. — A baksi zsebekre jó lesz Wertheim-lakatot tenni.

— **Baleset** történt e hó 30-án délelőtt a helybeli Fischel Fülöp nyomdában. Böhm Ferencz gépmester a mozgásban levő gépen akart valamit igazitani, de ezt oly vigyázatlanul cselekedte, hogy a gép fogas kereke alá került balkeze, melynek mind az öt ujja irtózatosan szétzuzódott. A szerencsétlen embert azonnal a kórházba szállitották.

— **Gróf Teleky Sándor szomszédja.** Pompás anekdotát beszél el az örökke ifju Teleky Sándor gróf a „Magyar Salon" most megjelent novemberi számában. Van nekem — ugymond — egy unalmas szomszédom, mindig akkor jön a nyakamra, mikor legtöbb dolgom van. Ugy látszik, jól tölti az időt velem, mert alig tudok tőle menekülni. Két nagy fogytkozása van: mindig kérdez mint egy vizsgáló biró és kiváncsi mint egy macska. Mikor a »Consummatum est«-et kiállitották Párisban, irtam Munkácsynak és kértem, sziveskedne nekem egy fényképet küldeni, hogy legyen fogalmam a kép kompoziczíójáról. Válaszában azt irja: nem küldhetek neked fényképet, mert nincsen és nem is lesz, mig az aczélkarcz el nem készül, de hogy fogalmad legyen, ide krikszlirozom. Majd kiugrottam bőrömből örömömben. Az unalmas szomszéd nálam volt, látván szememben örömemet, szokott kiváncsisággal kérdi: »Kitől kapott levelet?« — »Munkácsytól«. — »Párisból?« — »Párisból.« — »Szabad látnom?« — »Tessék.« — »Ez az ő irása?« — »Az övé.« — »És ez a rajz?« — »Az is!« — »Na kérem alásan az én Jóska fiam szebben rajzol és az irását nem is lehet összehasonlitani a Munkácsyéval.« — Ezt a sajátkezü vázlatát és sajátkezü irását a mesternek közli a »Magyar Salon« novemberi füzete, mely Munkácsynak van szentelve. Közli a mester összes hires festményeit, szülőházát, szines arczképét és ir róla Jókai, gróf Teleky Sándor, Telepy Károly, Pataky László, Szana Tamás. A »Magyar Salon« hazánk legkitűnőbb, képes havi folyóirata novemberi diszes füzetének tartalma továbbá: Jókai és Borostyáni eredeti regényei, Ábrányi és Szabó Endre költeményei, Vajda János irodalmi czikke, az operaház külseje és belseje, az összes operai női és férfi személyzet arczképei, Kürthy Emil Csillag Terézről a művésznő arczképével, Tábory Róbert királylátogatás Aradon (12 képpel), Májer István püspök a drégelyi emlékkápolnáról, képpel. Sport, rendkivül sikerült lóversenyi képekkel. Egyveleg sok érdekes apró sággal, Humor, Divat, Jutalomdijas talányok stb. stb. A »Magyar Salon« novemberi füzetéhez hasonló, irodalmunkban még nem jelent meg. E kitünő folyóirat egész évre 7 frt, fél évre 3 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 75 kr. Megrendelhető a »Magyar Salon« kiadóhivatalában Budapest, dohány-utcza 12. sz. Melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe.

Közgazdaság.

— **A hirlapiról tisztesség** érdekében mi is kénytelenitve érezzük magunkat felszólalni azok ellen az alaptalan támadások ellen, melyeket némely »ujság« fölbérelt emberei, visszaélve a közönség jóhiszemüségével, a közbizalmat méltán élvező egyes pénzintézetek ellen intéznek. Igy pl. a »Magyar-Franczia« biztositó társulat ellen agyarkodik egy idő óta egy a fővárosban, meglehetősen szükkörü nyilvánossággal megjelenő lapocska. Az ilyenek ellen czélszerünek találjuk reprodukálni amit a Mende Bódog által szerkesztett »Magyar Nemzetgazda« ir éppen ez ügygyel kapcsolatban:

Nincs hazánkban üzletág, mélynél a verseny oly megvetendő eszközökkel folytattatnék, mint a biztositásnál. Mig másutt a szabad versenyzés jótékony és üdvös lendületet gyakorol, addig a biztositó intézetek múló pillanatnyi haszon miatt aláássák a biztositás üdvös intézményét és megnehezitik, ha nem is lehetetlenitik, hogy az a kor követelményeinek és közgazdasági viszonyainknak megfelelően fejlődjék. Hanem ennek ellenében ez üzelmek életerőt adnak a revolver-journalistikának.

Csak a legközelebb múlt napokban jutott véletlenül kezünke egy zuglap, melyben a legtekintélyesebb biztositó társaságok egyike, a Magyar-Franczia, ellen oly rágalmazások foglaltattak, milyenek csak oly irók tollából kerülhetnek ki, kiknek megkisérlett zsarolási eredményre nem vezettek. Ez még nem volna baj. A tulajdonképeni sajnos jelenség az, hogy ily »irók« más biztositó-társaságok vezérigazgatóinak czimborái; ezek támogatják a »lap« ot, ezek rendelnek több ezernyi példányt abból a számból, mely egy más biztositó intézet ellen közli a megrendelt rágalmakat.

Nekünk a Magyar-Francziához semmi közünk, de annyit tudunk és azt az elismerést el nem vonhatjuk tőle, hogy fennállása óta oly rendkívüli lendületet vett, milyenhez hasonló a biztositó intézet történetében föl nem mutatható. Ez intézet roppant vagyonát nem lehet gyanusitásokkal és rágalmakkal csökkenteni.

De ethicai szempontból sem volna szabad a sajtószabadság magasztos voltát ily módon felhasználni. Csakhogy ez uraknál a »moral nem képezi a napirend tárgyát« és szövetkeznek emberekkel, kikről bővebb felvilágositást adhat a — fenyitő törvényszék.

Mi ennek következménye? A biztositó közönség meg lesz félemlítve és tartózkodik a biztositástól, a revolver-journalistika pedig, mely hazánkban eddig ismeretlen volt, fejlődik és gyarapodik. Akárhányszor hallottuk, hogy egy bevándorolt külföldi intézet utazó ügynöke egyik-másik intézet biztositott felének elmondja, hogy a társaság, melynél biztositva van, rosz, bukó félben van vagy talán meg is bukott. Nem lehet neki rosz néven venni. Büntető törvényünk ily orvtámadók ellen nem nyújt gyors és megfelelő védelmet. És mit nagy intézetek igazgatói tesznek, miért nem tehetné azt egy utazó ügynök?

A tisztességes sajtó feladata, hogy ez üzelmeknek véget vessen a sajtónak ily módon való corrumpálását megakadályozza.

Részünkről az e feladatból ránk háramló osztályrészt magunkra vállaljuk. A kenyéririgységből származó ily alaptalan támadásokat — történjenek azok bármely oldalról — ha tudomásunkra jutnak, minden egyes esetben meg fogjuk bélyegezni s azoknak intézőit a nyilvánosság itélőszéke előtt meg fogjuk nevezni. Csak igy irtható ki a sok gaz, mely a biztositási ügy körül felburjánzott.

A föld helyes megmunkálása.

Mezőgazdáink érdekében nemcsak érdekesnek, hanem igen hasznos dolognak tartottuk, lapunkban reprodukálni a következő sorokat, melyek bevezetését képezik egy nagy szakértelemről és helyes itélőképességről tanuskodó, legujabban megjelent, munkának. (Néhány cultivator ismertetése öszszehasonlitó kisérletek alapján. Irta Gothard Sándor. 10 ábrával. 96 l. Szombathely 1885. özv. Szeiler Henrikné kiadása. Ára 40 kr.) A felette tanulmányos füzet csakugyan megfelel jeligéjének, mely igy szól: »A haladás érdekében «

*

Ha behatóbb áttekintést szerzünk magunknak honunk mezőgazdasági viszonyai felett, ha egy kis összehasonlitást engedünk meg a belföldi földművelés és a magas kultúrával biró nyugat földművelése közt, ugy tapasztalni fogjuk, hogy hazánk mezőgazdászatában a földnek megmunkálása a tökéletességet meg sem közeliti, s a kitünő földmegmunkálási-eszközök a magyar gazdának csak mostoha gyermekei.

Szóval a földnek nem adjuk meg azt, amit az megkövetel: az elhasznált anyag pótlása mellé a megkivántató teljes *megmunkálást*. A termőföldet, e hálás teremtő anyagot, még általánosságban mindig csak zsaroljuk, a helyett hogy *müvelnénk*. Pedig a munka, mely által a föld kincsét saját-magunk részére kiszolgáltathatjuk, ép oly fontos tényező mezőgazdaságunk emelésében, mint az anyagnak visszapótlása.

Midőn a termőtalajt a mesterséges feltúrás és lazitás által a légkör és a viz chemiai hatásának átszolgáltatjuk, csak fokozzuk, sőt hatványozzuk ez által az eredményt, mit a tápanyag-visszapótlás egyoldalu alkalmazásával elérhetünk.

E kérdés rendkivüli fontosságát eléggé bizonyitja azon egyetlen körülmény, miszerint a földművelési eszközökben csak néhány évtized is oly tökéletesedést produkál, miről a régi — faéknél egyebet nem ismerő — gazdának homályos sejtelme sem lehetett. Földmegmunkálási eszközeink rohamosan fejlődnek, minden nap uj és tökéletesebb gépek jönnek létre, a »vas« mindig hatalmasabb energiával foglalja el uralmát. Amint lassanként kiszoritá, a legszükségesebb földművelési-eszközünkről — az ekéről — a fát, oly mérvben terjed uralma a többi eszköz felett is. A »vas« századának szelleme ezt igy követeli. Ki szántana ma faekével? Ki fogasolna egy évtized mulva fafogassal? Egy évtized előtt a kultivátorok közt megbámulhattuk a Pabst féle Hohenheimi extirpatort, ma módunkban áll akár tiz különböző rendszerű, a nevezett által soha utol nem érhető, cultivátor között válogatni.

A talajnak felszántása, s e művelet ismétlése szükséges volt minden mélyművelésnél; mert a földet nem forditó, hanem pusztán fellazitó eszközök, csak a felületet karmolták fel néhány hüvelknyire. »Szemre dolgoztunk«, mint a rosz iparosról mondani szokás.

A sokszoros és helytelenül alkalmazott szántásnak árnyoldalait talán nem is kell említenünk. Elég jeleznünk a tényt, hogy az ősszel felszántott, a nap melege és a tél fagya, a lég és viz oxidáló hatása által felporhanyitott és termőképessé tett talaj, a tavaszi szántásnál alul kerül és a vetőmag oly rétegben éli leggyengébb gyermekkorát, mely ez üdvös pocessuson még csak a jövőben mehet át. Gyökerei később bár elérik azon talajréteget, mely a termésre ily módon előkészittetett, de nem jobb-e az életrebredés kezdetén a fejletlen szerveknek megadni azt, mit ők később könnyebben nélkülöznének? A legroszabb talajt is lehet javitani. És egy jeles gazdával elmondhatjuk, hogy »kellő tápanyag-viszpótlás mellett a rosz talajnak az válnék javára, ha minden hantját nyárson forgatva a nap hevének és a tél fagyának tehetnék ki.«

Az efféle jeles mondások soha sem haszontalanok. Nyársaink a jó ekék, tehát az angol gazda sem hiában mondja, mit sajnos, itthon nem hallunk soha: »Mutasd ekéidet, s megmondom milyen gazda vagy.«

Ma, midőn a termőföldnek fordítás nélküli porhanyitása és fellazítása kitűnő eszközeink által lehetséges, válogathatunk a szükséghez képest a módokban, melyek szerint földünknek a legczélravezetőbb munkát adhatjuk meg mindenkor. És azon eszközök, melyek a földnek nem fordítását, hanem csupán fellazitását eszközlik, elfoglalhatják méltán az őket megillető helyet a többi leghasznosabb és legszükségesebb gazdasági gép között. Hogy e gépeknek jövőjét az általuk végzett pótolhatlanul hasznos munkán kivül egyébb körülmények is biztositják, azt hangsulyozni nem lesz felesleges.

A végzett munka természetére nézve a forditás nélküli porhanyitásnak egy előnyét emlitettük. Másik nagy előny a téli nedvességnek megtakarítása hosszabb időn át. A föld ugyanis, mely nedvesebb részével felülfordíttatik, a körlég és a nap szárító hatásának adatik át, szárazság esetén a növénytáplálkozásnak egyik legszükségesebb tényezőjét veszti el. Értjük a *vizet*.

A télen át összegyült talajnedvességnek okszerű megtakarítása tehát nem lényegtelen tényező terméseink sikerének biztositásában.

A cultivatorok általi művelés folytán a termőföld minden egyéb módnál biztosabban mentesithető a gaztól is, mint ez a későbbi részletezésből kellően kiviláglik.

Egyik elvitazhatlanul legnagyobbb gyakorlati előnye azonban az erőnek, a gazda eme valódi kincsének, lehetőleg tökéletes értékesitése, munkává változtatása.

Mezőgazdasági üzletágunkban talán egyik legköltségesebb tényező az erő. Bár az állati-izomerő egyike az olcsóbb erőforrásoknak, bár az állattenyésztés által ezen erőnek birtokába juthatunk magában a belsőgazdaságban; még is tekinteten kivül hagynunk azon körülményt, hogy a vonóbarmok roppant áremelkedésével egy tekintélyes tőke fekszik a vonóerőt szolgáltató marhaállományban, nem szabad és nem lehet.

A tőkét, melyet gazdaságunkban élhelyezni szükséges, lehetőleg magas módon kamatoztatni, ép ugy főczélnak kell tekintenünk, mint az ingatlan javak helyes kezelése által czélzott eredményeket. Ma midőn egy pár kitünő minőségü vonóbarom beszerzése egy egész kis tőkét igényel, nem lehet közömbös a gazdára azon előny, mit egyes gazdasági gép az erőnek lehetőleg teljes kihasználása által nyujtani képes. Mert azon körülmény, hogy különösen a szarvasmarha, mely mint vonóbarom drágáért vásároltatott, a kihasználás után drágáért is értékesithető, nem kárpótol bennünk a befektetett tőke koczkázatáért, sem azon veszteségért, mit az általa nyujtott erő kinemhasználása folytán, a teljesitetlenül maradt *munkában* elvesztegetünk.

Nem közömbös az, hogy a vonóállatokba befektetett tetemes tőkével például ezer hold területet munkálhatunk-e meg kielégitő eredménynyel, vagy kétezeret. E kérdés fontossága annyival is inkább emelkedik, mert a jelelt tőke csak *egy része* azon költségeknek, melyet termelési sikereink biztositására áldozni vagyunk kénytelenek, a másik — talán nagyobb rész — a vonó erő mellé mulhatlanul szükséges, és ennél sokkal tetemesebb állandó költség *az emberi munka*, a vonó állatok mellé alkalmazott *cselédség költségei*. E két tényező elválaszthatlan kapcsolatban áll egymással.

Ha jól tudjuk értékesiteni az egyiket, ezzel már biztositva van a másiknak magas értékesitése is. Korunk gazdászata, mely a magas igényekben nem fukarkodik, nagy eredmények létrehozásáért folytatott harczában első rendben intensiv kezelést kiván, hogy magasan jövedelmező legyen eredményeiben. A nagy intensivitas nagy tőkebefektetést követel, mi csak akkor fizetheti ki magát, ha az eredmények elérésére a legsikeresebb és biztosabb módokat választjuk ki. És főleg a befektetett nagy tőkét magas százalékokkal értékesitjük.

Kérdjük most már: létezik-e a mezőgazdasági földművelés bármely ágában oly eszköz, mely nagyobb mérvben volna alkalmas a szükséges módosulás sikeres keresztülvitelére, mint a fölszántott földnek utólagos megmunkálását teljesitő *cultivator*-félék?

Vagy létezik-e eszköz, mely a rendelkezésünkre álló erőnek bármily összetételét oly tág körben, s oly teljes mérvben képes volna értékesiteni, mint épen a cultivatorok? A megmunkált terület nagysága, a művelés mélysége, minden képzelhető combinátiót megtür. Az alkalmazott kapák száma, a beosztás, mely a munka minőségét befolyásolja, sehol sem enged ily mérvü variatiót. Szerkeszthetünk ily gépet két lóra — vagy ha kell nyolczra, s ha a munka, mit ezek teljesitenek végeredményében egyenlő, csak a művelt terület és művelési időtartam változik.

És mégis mi az oka, hogy e gépek oly gyér alkalmazást találnak hazánkban?

Biz ennek igen sok oka van.

A magyar gazda első rendben is azt rója fel hibául, hogy e költséges műszerekkel a *szántást nem pótolhatja*. De végre is ki kivánhatná komolyan azt, hogy a vetőgéppel például csépelni is lehessen. Pedig egyes esetekben még ez sem áll. Ugyanis a grubber-borona ha ősszel idején felszántottuk földeinket, tavaszszal minden szántást feleslegessé tesz. Az aratás után miért látjuk a legkülönbözőbb műszerekkel felturva a tarlókat, s a felszántandó herééket Belgiumban és Angolhonban? Mert öntudato-

san, tervszerüleg gazdálkodnak. Tudják, hogy a napnak nyári heve valódi kincs, e hő annyit használ az őszi szántás által felforgatott föld alulkerülő részének, mint a felszinenlevőnek a tél fagya és váltakozó nedvessége. Ők *egész munkát* adnak a földnek, mi csak *felet*. Kiirtják idejekorán a gazt, mielőtt elhatalmasodnék, nehogy a hasznos termelésnek rovására megerősödhessék.

Sohasem fogom elfeledni a jelenetet, mit Belgiumban láttam. A learatott területet egy kézi scarificatorral szeldelte fel a tulajdonos, s a késekkel ellátott gereblyefélébe bele volt fogva önmaga és felesége. Itt vért izzadnak a föld tisztántartásáért és mi sajnáljuk ökreinket is.

Majd azt is halljuk, hogy a grubberféle müszerekhez igen sok vonóerő szükséges. Ma mikor annyira kétségen felül van helyezve a természettörvény, hogy az erő az anyagnak elválaszthatlan társa, mikor minden lépten nyomon látjuk, hogy sok munkát csak nagy erővel végezhetünk: nem volna szabad valamiképp oda törekednünk, hogy mintegy megcsalva az erőt vele *sok* munkát végeztessünk, többet mint a mennyit a természet csalhatlan szabályai szerint végezni tud. Erőt nem lehet teremteni, elég ha a meglévőt jól értékesitjük.

És ha az erőmerővel megbizonyosodunk a felől, hogy egy jól szerkesztett grubberborona csak 250 méterkilogramm vonóerőt kiván ahhoz, hogy hat láb szélességü tért feldolgozzon hat hüvelyk mélységben, mely erő 3—4 középjóságu ökör erőkifejtésének felel meg; ugy be kell látnunk, hogy itt az erő a legmagasabb módon van értékesitve, mint ezt tényekkel fogom bebizonyitani.

Egy további kifogás lehet a kultivator félék ellen, a gépbe magába befektetett tőke nagysága, vagyis a gépnek magas ára. Ha valaki gazdaságába nagy tőkét fektet be, szépen instruálja magát, mellette másra, minek nincsen »látszata«, tiz anyit költ s tönkre megy, mérget vehetünk rá, hogy ugy itélnek felette: »tönkre tette a parádés gazdálkodás«. Mindezt mindennap van alkalmunk hallani.

Nem hallgathatjuk itt el azon szomoru tényt sem, hogy a gazdasági ujitások gyors keresztülvitelében a munkásoknak, a cselédségnek csökönyös ósdisága is egyik fő akadály. Minden lépten nyomon tapasztaljuk, hogy a cselédségnek nem kell az uj eszköz, az uj munkálat, azért, mert *uj és mert ezt nem szokta meg*. Az erélyességnek nem is kis foka szükséges ezen akadály legyőzésére. Sokszor vaskézzel kell kényszeriteni az uj elfogadását. Hány és hány üdvös ujitás bukik meg a a cselédek ósdi természete miatt.

Különösen a régi nemzedék nem tanulékony munkásaink között, mert nem *akar* tanulni. Ha nem tapasztaltam volna, nem hinném, hogy van száz és száz béres, ki ötven éven át mindig szántott, s az ötvenegyedikben mégsem tud szántani, mert félszázadon át azt vélte, »hogy eddig jó volt, ezután is csak jó lesz a régi mód szerint.«

Ezen irány és balitéletek ellen küzdeni egymagában sem felesleges, mennyivel inkább kötelességünk szerzett tapasztalatainkat közzétenni különösen akkor, midőn ezáltal gazdatársainknak csak legparányibb módon is hasznára lehetünk.

Ez volt a czél, melyet magunk elé tüztünk, midőn legujabb földmegmunkálási eszközeink egyik csoportjának rövid ismertetését, az előadandó kisérletek alapján koczkáztattuk.

Gabona árak.

Nagy-Kanizsa, oktober 31-én.

78 kilogram buza 7 frt. 50 kr. 7 frt 70 kr. — Rozs 6 frt 60 kr. 6 frt. 80 kr. — Zab, 6 frt. 20 kr. 6 frt. 50 árpa 7 frt. 7 frt. 50 tengeri 6 frt — 6 frt 30 kr.

Felelős szerkesztő s kiadó:
VARGA LAJOS.
Társszerkesztő
Farkas Imre.

Börze-informácziókat

legjobban értesült forrásból, valamint e szakba vágó mindennemü értesitéseket és tanácsokat

gyorsan és ingyen ad

irásbeli vagy szóbeli kérdésekre

Eidner és Társa bankűzlete

Bécs, I. Wallnerstrasse 17.

236 2—6.

Naponta *frissen* készült *príma*

Élesztőt

legjobb minőségüt küld megrendelésre minden *postai* vagy *vasutállomásra bérmentve legjutányosabb ár* mellett a

szegedi első élesztő gyár Szegeden.

U. i. Valódi szesz és elsőrendü élesztőért kezeskedünk. 229 3—*

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

főnyereményt nyujt kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzkisorsolás**, mely a magas **kormány** által jóváhagyva és biztositva van.

Ezen uj tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap lefolyása alatt 7 sorsolásban **50,500 nyereménynek** okvetlen kisorsolás alá kell kerülnie, köztük találkozik **500,000** frtnyi főnyeremény, részleg pedig:

1 nyer. á m. 300,000	26 nyer. á m. 10,000
1 nyer. á m. 200,000	56 nyer. á m. 5,000
1 nyer. á m. 100,000	106 nyer. á m. 3000
1 nyer. á m. 90,000	253 nyer. á m. 2000
1 nyer. á m. 80,000	6 nyer. á m. 1500
2 nyer. á m. 70,000	515 nyer. á m. 1000
3 nyer. á m. 60,000	1036 nyer. á m. 500
4 nyer. á m. 50,000	29,020 nyer. á m. 145
2 nyer. á m. 40,000	Össz. 19,468 nyeremények
2 nyer. á m. 30,000	egyenkint, 200, 150, 124,
1 nyer. á m. 15,000	100, 94, 67, 40, 20 m.

Ezen nyeremények között első sorban 4000 at kisorsolásra 157,000 m. összértékben.

Az első osztályu főnyeremény 50,000 m. tesz és fokozódik 2-od 60,000, 3-ad 70,000, 4-ed 80,000, 5-öd 90,000, 6-od 100,000, 7-ed pedig esetl g 500,000 spec. 300,000, 200,000 márk. stb.

A nyeremény huzások szerint hivatalosan állapittatik meg.

1 egész ered. sorsj. ára csak 6 m. v. 3 frt 50 kr. o. é.
1 fél „ „ „ 3 1 „ 75 „ „
1 negyed „ „ „ 1 ½ — 90 kr. „

Valamennyi megbizás az összeg előleges beküldése vagy postautalvány mellett azonnal és a legnagyobb gonddal eszközöltetik, mindenki maga az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet kapván tőlünk kezéhez.

A megrendelésekhez megkivántató hivatalos tervezetek dij nélkül mellékeltetnek, minden huzás után pedig felszólitás nélkül küldjük résztvevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket.

Kivánatra a hivatalos tervezetet előre elküldjük bérmentve megtekintés végett és készeknek nyilatkozunk nemtetszés esetében a sorsjegyeket az összeg visszafizetése mellett huzás előtt visszavenni.

A nyeremények kifizetése pontosan a terv szerint történik, **állami jótállás** mellett.

Vállalatunknak mindenkor kedvezett a szerencse, sok más tekintélyes nyeremény között gyakran az első főnyereménynek örvendvén az, mint **250,000, 100.000, 80,000 60,000, 40,000** stb. fizettettek ki.

Az ily a legszilárdabb alapon nyugvó vállalatnál, előrelathatólag mindenütt biztonsággal a legélénkebb részvételre számithatván kéretik már a közeli huzás miatt is minden megbizást mindenesetre még ez év *november 15-ike* előtt alulirt bank- házhoz intézni.

Kaufmann & Simon,

bank- és váltó-üzlet Hamburgban,

U. i. köszönetünket fejezzük ki ezennel az irántunk eddig tanusitott bizalomért, felkérjük hogy a hivatalos tervezet megtekintése által meggyőzödni méltóztassék a nagyszerü nyeremény-kilátásokról, melyeket e kisorsolások nyujtanak. 240 2—12

!! Zenekedvelők számára !!

Az annyira kedvelt és mindenki jó hirnevéről ismert

ARISTON

melyben bárki, minden fáradtság nélkül, minden darabot, a hozzátartozó hangjegyek segitségével eljátszhatja, a legjutányosabb áron kapható raktáromban.

Egy ily Ariston hozzátartozó 6 hangjegygyel 22 frt. — *Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban eszközöltetnek*, az eddig megjelent körülbelül 1000 hangjegyek darabja 65 kr., továbbá ajánlom dúsan berendezett raktáramat a irodalom összes termékeinek *iró- és evélpapirok a legnagyobb és leggazdagabb választékban*, mindennemü irodai szerek a legjobb és legolcsóbb árak mellett.

Továbbá fölhivom a t. olvasóközönség becses figyelmét magyar és német szépirodalomból a leggondosabban összeállitott Kölcsönkönyvtáromra.

241 1—1

Fischel Fülöp
könyv-, zenemü- és papirkereskedő
N.-Kanizsán és Csáktornyán.

IRMLER és WAGNER

Nagy-Kanizsa,

Herczeg Batthyány-féle házban, a városház átellenében

Ajánlja dúsan berendezett raktárát

Fehérnemüek urak-, nők- és gyermekek részére, ugy ágynemükészitményeit is.

Legkitünőbb minőségü, **saját szövészetben** készült, **házi damasztból asztal-teritők, asztal- és törölköző kendők, creas és lepedővásznak** egész szélességben.

Gyári raktár *rumburgi-* és *irföldi-szövetek* kitünő és legujabb *asztal-, kávé- és canava-teritők, damast-, jutte- és gyapju-ágyteritők, háló- és jutte-függönyök*, fehér és szines *vászon, pamut- és batist-zsebkendők*, egész a legfinomabb minőségig, továbbá *gallérok* és *kézelők* urak és gyermekeknek.

Saját készitményü *lószőrmatraczok, karton, rouge, cachemir, satein, atlasz- és selyem-paplanok, Ágypokróczok, zsinoros- és piquett-parket*, olcsó és finom szines *ruhaparket*. 239 2—4

Nagy választék fehér- és szines férfiingek, canafas, csinva és vállfüzőkből.

Nagy raktár harisnya- és kötött árukból, menyasszonyi kelengyék olcsó árért

Matkovics-féle

HIRES GYOMORLIKŐR

Fölülmulhatlan és különféle betegségben kitünő hatásunak elismert gyógyital; dinári alpeseken szedett gyógyfüvekből késziti.

Matkovics G. M. Kainban

(Dalmáczia).

Kapható **N.-Kanizsán** Práger Béla gyógyszeresznél, **Fiuméban** Jekel Ferencznél. 127 24—24

Egy üveg ára 70 kr. Csomagolás és elküldés a megrendelő költségén történik.

N.-Kanizsa, 1884. október hó.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint Király Ferencznek a főtéren lévő

(***Ebenspanger-féle ház***)

„Megváltóhoz“

czimzett gyógyszertárát átvettem; — melynek — esetleg — becses pártfogását kérem

teljes tisztelettel

Mándák Gy. Sándor gyógyszeresz

231 3—3. Nagy-Kanizsán.

Csász. és kir. osztrák-magyar szabad

Ruganyos fa-mátráczok

6 frt.

6 frt.

Mint sodrony mátráczok és szalmazsákok helyettesitése

tiszta, tartós és olcsó, különösen alkalmas intézetek és kórházak számára

Főraktár: Bécs I. Maximiliánstrasse 1 szám.

230 2—12

HARLANDI

kötőfonál és orsóczérna

A bécsi és párisi kiállitás alkalmával a legnagyobb érmekkel kitüntetve

gyári jelvény kötő-fonálra

gyári jelvény orsó-czérna

Általán kedvelt *kitünő minőségért* kapható

Osztrák-Magyarország

minden nagy és **nevezetes kereskedésében.**

237 2—14

Jutalmazva Bécsben **Fontos** és Berlinben.

mindennemü gőzgép tulajdonosai számára.

Az általunk uj módszer segitségével előállitott **Folyókavicsanyag** elismert módon a legjobb és legolcsóbb szer melegkiömlések ellen gőzcsővezetékeknél, hengereknél s minden egyéb fajta gőztartóknál. Fényes ajánlások **cs. kir.** és **városi hatóságoktól**, valamint Európa legkiválóbb nagy iparosaitól.

A tartósságért és czélszerüségért sok évi jutállást vállalunk

Posnansky és Strelitz

Bécs I. Maxmilianstrasse 13.

Berlin, Kopenhága, Köln.

Állandó raktárunk van **Budapesten, Prágában, Brünnben, Ostrauban, Bielitzben.** 184 5—16

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.

48. szám. Nagy-Kanizsa, 1884. november 9-én. XI. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Bajza-utcza 4. sz.

Minden a lapszellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések stb. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt	— kr.
Fél évre	2 „	50 „
Negyedévre	1 „	25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 30 kr. sélyegdíjon felül 100 szólg 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyitttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

Egy kérdés, melylyel most kell foglalkozni.

Az őszutó gyengédtelen szele megczibálja a fáknak már-már nagyon gyér lombozatját, lekapja a száraz ágakról az elsárgult leveleket, megtánczoltatja egy darabig a levegőben, azután leveti őket a fagyoskodó földre, hogy ott elenyészszenek, valamint elenyészik minden, ami földi. De ebből az enyészetből is új élet származik a természet rendje szerint. Az anyag megmarad, megmarad benne az erő is és ami élet volt, abból megint élet lesz, habár más alakban is. Anyag és erő nem vész el, feltámad ujra mert ennek feltétlenül hű gondozója van: a természet.

De vajon feltámadnak-e azok az eszmék is, melyekre mielőtt még anyagot és erőt nyertek volna, ráborul az enyészet? Feltámadnak e újra azok az eszmék, miket nem a mindenség hű szabályozója, a természet, gondoz, hanem emberek vannak erre hivatva, emberek, kik akárhányszor nem birnak azzal az akarattal, hogy az enyészetnek útját állják, hanem engedik pusztulni azt, ami pusztulásnak indul?..

Erre a mélabús, őszi elmélkedésre pedig olyan théma indit bennünket mely nemcsak szellemileg van kapcsolatban a falevelek hullásával. Olyan eszme, mely rég megszületett Kanizsaváros közönségének óhajában, melyet mi is ápoltunk, támogattunk erőnkből kitelhetőleg s melyre nagyon felünk, mégis csak a hideg enyészet látszik várakozni végső sors gyanánt.

Most hullanak a levelek és téli alakot kezd ölteni a város. Itt a kora alkony, a hó, zuzmara ideje, mely olyannyira kedves helylyé teszi a barátságos, meleg szobát, melyben azután bő alkalom nyilik elmélkedni és tervelni a jövőre. És ha a természet alszik, hogy uj erőt gyüjtsön a tavaszszal megujuló munkára, az emberi elmének nem szabad vele együtt álomra hajolnia. Az embernek előre el kell készülnie, előre kell gondolnia, mert az eszmék terén való megállapodás egyértelmű a hanyatlással. És mi most a levélhullás idejében, kérdezzük, vajon akkor, mikor a fák rügyei ujra kifakadnak, mikor a természet ujra gazdag szinpompába öltözködik és mindenünnen élet és örömet lehel, vajon akkor megvalósul-e az, amit mi oly régen óhajtunk? Lesz-e a mi városunkban olyan hely, mely elvonva a nyerészkedési vágynak az anyaföld minden talpalatnyi darabját kiaknázó kezétől, arra fog szolgálni hogy a munkától elfáradt ember a fák hűs árnyéka alatt megpihenhessen, a beteg a gyep és virágok illatától üdüljön, a gyermek a szabad természet éltető levegőjében lerázza magáról az iskola porát és mindnyájan jól érezzék magukat abban, amit isten ingyen ad, s csak hely kell arra, hogy az áldásnak foganatja legyen.

Szóval azon elmélkedünk, nem fog-e a tél folyamában megint csak teljes elhanyagolásban részesülni a városunkra nézve csakugyan igen fontos ügyet képező sétatér-kérdés? Épenséggel nem időszerűtlen dolog, most foglalkozni ezzel a thémával. Sőt épen most van ideje, hogy ezt az ügyet eszükbe juttassuk azoknak, akiknek kötelességük vele foglalkozni, mert rájuk bizta jólétének nagy részét a közönség. Ha a városi épitészeti bizottság, melynek hatáskörébe tartozik ez a kérdés, csakugyan kellő figyelemmel van a város közönségének óhajaira és szükségleteire, ugy ennek az eszmének a megvalósitását nem engedi elveszni de elodázni sem fogja, hanem a telet arra fogja felhasználni hogy komolyan hozzálát ama módok és tervek kidolgozásához, melyekkel az e tekintetben eddig való sanyarúságos állapoton segiteni fog. Ha a tél folyamában nem tesznek semmit, akkor tavaszszal, mikor a munkát meg lehetne kezdeni, megint ott leszünk, ahol voltunk és tovább is csak szégyenkezni fogunk idegen előtt és önmagunk előtt. Nem vállalkozunk arra a danaida munkára, hogy ujra fejtegessük: közegészségügyi tekintetben mennyire életszükségletünk nekünk az a meg nem lévő sétatér. Lapunk utolsóelőtti számában épen erről a thémáról igen szakavatott értekezést találtak olvasóink. Tudós munkatársunk akkor szives volt megigérni, hogy a befásitást illetőleg városunk specziális helyzetéről és szükségleteiről legközelebb fogja nézetét elmondani. E véleménynyilvánitást megelőzőleg mi, nem mint szakértők és erről az oldalról nem is szólva a dologhoz, csak ujból akarjuk a város képviselőtestületét figyelmeztetni arra, ne mulasszon időt a közönség sürgős óhajának teljesitésére.

Hiszen azt látta és elismeréssel, megelégedéssel tapasztalta a közönség, hogy ami köztereink és utczáink befásitását, a közegészség- és szépitészetügy ez egyik követelményét illeti, a város jó idő óta tett és tesz annyit, hogy e tekintetben szemrehányás nem érheti. Legfeljebb az a kivánság marad fenn, hogy az oly szépen megkezdett munkának folytatása is hasonló buzgósággal és sikerrel történjék.

De a sétatérkérdés megoldását nem lehet, nem szabad tovább halasztani. Nem tudjuk mi összekoczczanások, személyes vagy elvi ellentétek merülhettek fel az épitészeti bizottság kebelében. Azt tudjuk, hogy ama surlódások következtében a bizottság elnöke lemondott tisztjéről s, hogy most más elnök és alelnök áll a bizottság élén. Egyenetlenség ugyis nagyon sok van városunkban s csak annálinkább sajnáljuk, hogy a városi zöld asztal matadorjai közt sincsen meg az az egyetértés, mely egyrészről az ő egymáshoz való viszonyukat tenné kellemessé, másrészről pedig a városi közügyek rendes, czélszerű fejlődéséhez mulhatatlanul szükséges. De bármint vannak is ők egymással, annyi áll, hogy személyes differenciák következtében a közjónak csorbát szenvednie nem szabad s hogy amire szükség van, annak minden körülmények között meg kell történnie.

Azt az épitészeti bizottság az egész képviselő testülettel együtt nagyon jól tudja, mennyire sürgeti a közvélemény a sétatér létesitését. Képviselőtestületi közgyülésnek ugyis nemsokára kell lennie. Mi a közönség nevében azt kivánjuk a közgyüléstől, küldjön ki a kebeléből egy bizottságot, mely az épitészeti bizottsággal egyetemben tegye ezt a kérdést tanulmány tárgyává és lépjen *még a tél folyamatában* konkrét javaslattal a képviselő testület elé, hogy az esetleges munkát a tavasz beálltával meg lehessen kezdeni. Ezt az ügyet nem lehet ad graecas calendas halasztani. Eléggé megért arra, hogy a kivitellel ne késlekedjünk egy pillanatot sem. A buzgó kezdet már fél garanczia a sikernek.

Budapest, november 5. 1884.

. Ausztria Magyarország külügyi szövetségi viszonyait illetőleg hallottuk már a magyar kir. trónbeszédet, a delegácziókat megnyitó kir. beszédet s észleltük azon ellentétes felfogásokat, melyek a lapokban kifejezést nyertek azon kérdés vitatásában, hogy az osztrák magyar-német kettős szövetség lényege nem szenvedett-e a skernyeviczei találkozás által? A magyar országgyülési többség feliratának magyarázata, mely szerint a kettős szövetség nem alteráltatott. Ausztria ellenzéki lapjai részéről megtámadásban részesült: azt vitatták, hogy a monar-

TÁRCZA.

Dalom.

Csaták zaját, ágyudörgést,
Hősök estét, halálhörgést,
Letünt idők dicsőségét,
Fényes kornak szép reményét:
Zengje, kinek isten adta,
Hogy ezekről szóljon lantja.

Hajnal bájos hasadását,
Napfelkeltét, napleszállttát,
Virág kelyhén kis cseppecskét,
Levegőben szántó fecskét,
Himes mezőn szép virágot:
Hadd dalolják, zengjék mások.

Verje kobzán nappal, este
Csalogánydalt ki elleste
S ami bú van méla szivben,
Panaszolja csengő rimben;
Ahol bánat s öröm hol van:
Fakadjon ki rögtön dalban.

Énnekem csak egy a dalom,
Neked szengem szép angyalom!
Dalom legszebb; terólad szól;
Kis szivedről, bájaidról
Ők fakasztnak dalra engem;
Mindig ezt az egy dalt szengem.

Farkas Imre.

Frigybontó eszme.

— Elbeszélés —

Irta: Reviczky Gyula.

A máskor mindig vidám, mulatni, poharazni szerető Tardos Kálmán egy idő óta nagyon megváltozott. Magába zárkózott, kerüli az embereket, oda se néz a kártyának és vadászkutyáinak. Nyilván valami baja van. Akik csak távolról ismerik, azt mondják rá: Hjába, vénül az öreg. A beavatottak összedugják a fejüket és sokat tudnak beszélni arról a viszonyról, melyet Tardos Kálmán fia Aurél a világ szeme láttára folytat Cserfalvy Irma szinésznővel. Alighanem — igy sugdolódznak, — az bűsitja a jó öreg urat.

Csakugyan Aurél kijelentette előtte, hogy Irmát nőül fogja venni. Hjába szólt az apja szivehez, hogy ez az összeköttetés rangjához, társadalmi állásához méltatlan, hogy az operetténekesnő rosz hirben áll s az egész megye fiatal gentrijével pajtáskodik. Aurél rendithetetlen maradt. Ő azt a leányt szereti, tehát el is fogja venni.

Nagykoru már, tehát ura tetteinek; tudja ő jól, mit csinál. Irma is szereti őt és házasságuk bizonyára boldogabb lesz akárhány oly összeköttetésnél, a melynél a telekkönyv volt a közvetitő.

Az apai átokkal, kitagadással való fenyegetődzés se tette meg a kellő hatást és Tardos Kálmán mindössze is azt az igéretet csikarhatta ki Auréltól, hogy még egy hónapig vár és nem nyilatkozik Irma előtt.

Ennek a végső határidőül engedett hónapnak az eleje volt az, amikor Tardos Kálmánt senkisem látta pipázni és kártyázni. — Szótlanul magával évődve ült szobájában s törte a fejét valami módon, mely fiát észre téritse vagy a házasságot meghiusitsa. De csak nem jött semmi okos gondolata s találékonyságának e meddő volta meg levertebbé tette. Ebéd vagy vacsora közben néha kislelkűen oda szólt Aurélhoz.

— Még se gondoltad meg magad, fiam?

— De igen. El fogom venni Irmát.

— De kérlek, hiszen ez nem neked való párti.

— Uralkodó herczegek, grófok is elvettek már szinésznőt, miért ne vehetne el egy Tardos. Őseim azért bizony nem fordulnak meg a sirjokban.

— Jól van, jól. Még az csak hagyján volna, hogy szinésznő, — bár ezt se szeretem, — de a mellett könnyelmű nő; egész K. város a nyelvén hordja.

— Majd elhallgat, ha nőm lesz Irma.

— Látom, hogy nem akarsz e tárgyról komolyan gondolkozni. Mondom neked, a te Irmád egy ros zhirű, könnyelmű, kikapó teremtés, a ki téged — életemet teszem rá — hátad megett megcsal és kinevet.

— Amig saját szemeimmel nem látom, oda se hederitek az ily mendemondáknak.

S az alkudozások apa és fiu közt mindannyiszor eredménytelenül végződtek. Az apa rendesen haragosan felugrott az asztaltól és szó nélkül hagyta magára Aurélt. Igy tehát az egy hónapból már három lett és több is. Tardos Kálmánnak még mindig nem jött semmi frigybontó eszméje és borzadva látta magát a jövőben, mint K. város előbbkelő társasága gúnyos részvétének a tárgyát.

Ebben a hangulatban találta őt Ridegh Sándor, egy elökelő modorú, szép arczu, 40 éves agglegény, a ki a telet, mint rendesen a fővárosban töltötte és most tavaszkor, — mielőtt fürdőre utaznék — néhány hétre lerándult K.-ra, körül nézni a városhoz közel eső birtokán és meglátni régi barátait és ismerőseit, kik között a Tardos család első helyen állott.

Az öreg Tardost mindjárt az első napon meglátogatta és zavart magaviseletén, lehangolt hangulatán mindjárt észrevette, hogy valami baja van. Ügyes kerülő utakon Ridegh aztán ki is vett belőle annyit, hogy:

— A fiam, a fiam!

— Mi bajod van a fiaddal édes öregem?

— Meg akar nősülni

— Hát hiszen az egészen a maga rendjén való. Ez még nem baj.

— De egy szinésznőt akar elvenni.

— Szinésznőt? Hm! Szabad tudnom a nevét?

— Cserfaly Irma.

— Micsoda, azt a nőt akarja elvenni — Tardos Kálmán fia, Tardos Aurél?

— Ezt. Hát te ismered?

— De nagyon! Sok pezsgőmbe van a kicsike.

— Nos, ugy-e, hogy van okom busúlni? Az istenért, találj ki valami módot e házasság megakadályozására.

— Az a legkevesebb.

— De hogy is: te nem tudod, menynyire belebolondult a fiam abba a nőbe. Csak nagy nehezen birtam őt rávenni, hogy még egy hónapig ne nyilatkozzék és ne kérje meg a kezét. Ez az egy hónap azonban holnap lejár, és ha holnapig nem birjuk megmásitani szándékát, holnapután a Tardos név gúny tárgya lesz a városban.

— Miről se tarts. Ha rám bizod az ügyet, biztositalak, hogy Cserfalvy Irmából sohasem lesz Tardos Aurélné.

Sándor azután elbeszélte tervét, mely az eljegyzést megakadályozza, midőn Aurél lépett a terembe. Sándort üdvözülvén, félre hivta atyját és kijelentette neki, hogy holnap lejárván az egy hónapi gondolkozási idő, még holnap délben megkéri Cserfalvy Irma kezét.

— Hátha addig saját szemeiddel fogod látni hűtlenségét?

— Eh az lehetetlen: Cserfalvy Irma holnap ilyenkor menyasszonyom.

Ridegh még meghivta Aurélt estére egy pohár pezsgőre s azután elváltak a, jó isme-

chia népei békéjének megóvására szükséges Oroszországgal a szövetségi viszony, hogy ez a skernyeviczei találkozás megalapitotta s hogy midőn ezt a magyar chauvinismus ellenzi, Oroszországot brusquirozza s evvel komolyan veszélyezteti a monarchia népeinek békeérdekeit.

Most a delegácziók előtt uj nyilatkozatot tett Kálnoky külügyminiszter, ki természetesen az általa folytatott politikának leghivatottabb s hitelesebb tolmácsa; nyilatkozata fontos azon vitás kérdés eldöntésére, hogy Németországgal való szövetségünk lényegében, czéljaiban és biztonságában nem szenvedett-e az uralkodók találkozása által, illetőleg a kormányok közt történt azon előzetes megállapodások által, melyeknek e találkozás eredménye volt.

Gr. Kálnoky külügyminiszter kinyilatkoztatta, hogy a szoros szövetségi viszony Németországgal külpolitikánknak változhatatlanul fenálló, semmi által nem módositott alapja. És midőn mindemellett a csehek vezére, Rieger, a vita további folyamán szükségesnek tartja azt kérdezni, vajjon lehet-e arra biztossággal számitani hogy a béke alapja, melyet Németországgal való szerződéses viszonyunkban lát, az évek hosszabb sorára rendületlenül fenáll-e? — gr. Kálnoky ujra hivatkozik exposéjában mondott szavaira, s azon óhajának ad kifejezést, hogy „a német birodalommal való viszony, mely áldásos hatásában évek óta ki van próbálva, oly minden kételyen felül álló ténynek tekintessék, mely összes külügyi viszonyunknak bázisát képezi“ — és határozott szavakban kijelenti, hogy e viszony minden esetlegességek ellen hosszu időre teljesen biztositva van s kiemelte végül azt, hogy e szövetség mivoltán, valamint azon hogy e szövetség képezi összes külügyi viszonyaink egyedüli alapját, mit sem változtatott a skernyeviczei találkozás sem, sőt ellenkezőleg: az is ugyanazon alapon jött létre.

E szóval meg van mondva a felelet az érintett kételyekre. Az osztrák-magyar-német szövetség czélja volt általában Európa s külön a két szerződő fél békéjének biztositása s pedig, mint Kálnoky most is kijelenté, a berlini békekötés pontjainak alapján. E szövetség tehát békés jellege daczára fenyegető éllel birt ama békekötés bolygató ellenségei ellen. A berlini szerződést biztositni kellett, mert csakugyan azt láttuk évekig, hogy az alá van irva, el van mindenki által fogadva, de többé-kevésbbé nyilt izgatás folyt ellene az egész Balkán-félszigeten. Ez agitácziót lecsillapitani s reménytelenné tenni kellett. Erre irányult a két szövetséges politikája. Nehéz volt a helyzet Oroszországgal Ignatieff és Skobeleff idejében, de Sándor czár végre is a maga és birodalma jól felfogott érdekében eltávolitotta az orosz kormány köreiből az izgatás tényezőit s innen fogva az egyetértésre való törekvés sikerrel haladott az uralkodók találkozásáig, mely az izgatás minden tényezőjét tehetetlenné teszi azon nagy ténynyel szemben, hogy amint maga Ő Felsége a delegáczió fogadtatása alkalmával mondá, a három uralkodó a békének a létező szerződések alapján való fentartásában egyesült.

Külügyi helyzetünk e több oldalról nyert világitásban tisztán áll előttünk. Németország s monarchiánk szövetsége érintetlen s maradandó, czélja: — a béke s a statusquo fentartása a berlini szerződés alapjan — nem változott, ellenben változott Oroszország külpolitikája, megtagadván az izgatás tényezőit s csatlakozott a berlini békekötést biztositó szövetséghez. Hogy ezt külpolitikánk a forrását képező hatalom súlyával is elérte, nagy érdeme s ez érdem annál nagyobb lesz, minél tovább birja Oroszországot paralyzálni törekvéseiben s hagyományos aggressiv politikájában. Örökké persze ezt kilátásba tenni nem lehet; de hát örök béke is csak a rajongók képzeletében van.

Folyamszabályozás és csatornaépitések Ausztria-Magyarországon.

(*P. C.*) Miután Magyarországon épugy, mint Ausztriában az állam és vállalkozók épitkezési tevékenysége hosszu évek óta csaknem kizárólag a vasutrendszernek bizonyára nélkülözhetetlen tökélyesbitése felé irányult, ennélfogva a folyószabályozásnak, meglévő vizek hajózhatóvá tételének és hajózható csatornák épitésének fontos kérdése amahhoz képest mostohán kezeltetett. Az e téren való tevékenység tulajdonkében csak közvetlenül vizveszélyek, illetőleg árvizek ellen fordult. A közvetett védelem szempontjából azonban, melynek eszközei kétféle természetüek, tulajdonkép misem történt. Az árviz elleni védelem két kategoriája 1.) az erdészet okszerü terjesztése, egységes, az állam által vezetett, terv szerint, a mely az okszerütlen erdőirtásokat megakadályozza és uj nagy erdőségeket ültet. Ez által a párolgó viztömegek kedvezőbb eloszlása tétetik lehetővé és a hirtelen nagy lecsapódások száma csökkentetik. 2.) A folyóakadályok szabályozása, illetve megszüntetése. Egy rendszeresen szervezett hajózható csatornahálózat épitése, előnyösebb felosztását eszközlő azon vizeknek, melyek párolgás és lecsapódás által körmozgást végeznek, s nagyrészt a tenger felé törnek maguknak utat. A magyarországi hajózási és csatornaépitési munkálatok szükségességének kérdésében gróf Zichy Jenő több beszédben, valamint kitünő szakismeretet eláruló czikkeiben érvényesité befolyását, melyet mindig Magyarhon nemzetgazdasági haladásának és virágzásának szentelt.

A hajózható csatornaépitésről, melyet gróf Zichy Jenő szándékolt, valamint annak előnyös voltáról még több czikkben lesz alkalmunk szóllani. Suess Ede tanár, ki Ausztria-Magyarország vizutainak szabályozása és kiegészitése körül magának bokros érdemeket szerzett, utolsó előadásában, melyet Bécsben egy az Odérához és Elbéhez vezető hajózható csatorna fölött tartott, oly értelemben nyilatkozott, mely nem csak érdekes, hanem mely ezen agitáczió gyakorlati terjedésében az osztrák-magyar Monarchia nemzetgazdasági érdekeinek szempontjából nagy hasznot fog hozni.

Suess tanár különösen a Duna-Elbe csatorna felől következőket mondotta: Korneuburgnál van torkolata. Előbbi időben különböző vonalakat terveztek; joggal választották azt, mely Budweison át vezet. Ezen csatorna egészen sajátságos talajviszonyokkal bir! Vizszintre elmélkedik ekkor azonban széles fensikot képez, és 76 kilométernyi hosszu vizszintes fekvésben marad. E csatorna 247 zsilipet kiván. Ezek által azonban eléretik azon viziút, melyen terményeinket Hamburgba szállithatjuk. A csatorna költségei körülbelől 70 millióra rugnak; talán valamivel még többre. Gazdasági jelentősége egészen más, mint a Duna-Odera-csatornáé. Ez utóbbbinak szállitmánya adva van, tudjuk, mit fog szállitani; de mindig csak helyi közlekedést fog közvetiteni. A Duna-Elbe csatorna világcsatorna, mely a fekete tengert az északi tengerrel összeköti, hogy a hajók átrakodás nelkül közlekedhessenek a dunai fejedelemségektől Hamburgig. Lehet a fölött vitatkozni, vajjon a kettő közöl melyik fontosabb; lehet mondani, reánk bécsiekre nézve nevezetesen a Duna-Odera-csatorna fontos; aki azonban a kereskedést tartja szem előtt, az a Duna-Elbe csatornát fogja fontosabbnak tartani. Különösen érdekes az, amit Duna-Elbe csatornáról mondott: A ki a Rajnát ismeri, mely fájdalommal fogja a tényállást belátni, mely Európa legnagyobb viz utján fennáll. A Duna holt. Van egy nagy és hatalmas Duna-gőzhajózási társulatunk, mely kitünő, hivatalnokokkal s jeles anyaggal bir. En magam nagy hálával tartozom neki azon támogatásáért, melyben tanulmányaim alatt részesit. — De az igazságszeretet parancsolja, hogy kimondjam, miszerint nem természetes akadályok, nemcsak a folyam elvadulása, okozzák a pusztulást. Amerikában sok folyó még rosszabb állapotban van és mégis oriási forgalommal bir. Két nappal ezelőtt egy budapesti lap azon hirt hozta, hogy a Dunagőzhajózási társaság és az osztrák állam-vaspálya közt szerződés áll fenn, mely oda irányul, hogy a társaság nem többel, mint egy bizonyos összeggel szállhat az államvasut árszabályai alá, mely összeg 6—7 krt. tesz s hogy azonkivül tiszta jövedelmének 50%-ját átszolgáltatja. A magyar államvasut csatlakozik ehez, árszabályzatának azonban szabad teret tart fenn, s igy 50% helyett 60%, fog a tiszta nyereségből a két vasutnak átadatni. Ha ez igaz, kérdezzük csak: Ha e gőzhajó-társaság nem volna, mi volna változtatva? Majdnem semmi. Ő csak a két államvasutnak fiókülzlete. Oly hajózási társulat, mely árszabályzatát vasutaktól engedi meghatároztatni, oly folyamot, mint a Duna, soha sem fog megélénkithetni s azután a Dunán nem állhat fenn oly élénkség, mint a Rajnán és Elbén. Ha társulatainkat igy vezetik, akkor kár minden krajczárért, melyet a Dunára költenek. Nagy közlekedési intézményeink fejlődési menetének megfigyeléséből a következőket vonhatjuk le: Alapittattak félszázaddal ezelőtt oly férfiak által, kik nagy eszméktől voltak áthatva. Igy találták meg Riepl és Széchenyi a maguk pénzembereit. Ők meghaltak; a megerősödött intézmények lelkiismeretes hivatalnokok kezébe mentek át, kik egy oly szerző társulat képviselőinek tekintik magukat, mely kötelességének tartja, hogy részvényeseinek lehetőleg magas jövedelmet szerezzen. Ez csak természetes. De ily eljárás mellett világos az is, hogy ezen intézmények minden nemzet és minden politikai párt termelői rosszakaratát maguk ellen ingerlik. Alig volna tanácsos ily ténynél azon ujabb eszmével föllépni, hogy ujabb milliókkal tegyük bonyolódottabbá azon chaoszt, melyben már ma napság vagyunk, az által, hogy hajózható csatornákat épitünk. De nem szabadulhatunk meg attól a gondolattól, hogy miként van az, hogy az a szép, áldásokban dús ország, melyben oly sok derék nemzetség lakik, nem képes gazdasági tekintetben zöldágra vergődni. Nem vagyunk képesek felfogni, hogy miért haladnak más államok előre; és ekkor azon gondolat támad bennünk, hogy valamely dologban bizonyára hátrább vagyunk szomszédainknál. Nem kevésbbé tanulságosak azon tények, melyek Németország felfogását a hajózható csatornák épitéséről jellemzik.

Különfélék.

— **Városi ügyek.** Beavatott forrásból közlik velünk — mert hivatalos értesitést a várostól soha sem szoktunk kapni — hogy nemsokára városi képviselőtestületi közgyülés lesz. A város jövő évi költségvetése ugyanis kész már s csak kinyomtatását és a képviselőtestületi tagok közt való kiosztását kell bevárni, hogy a közgyülést meg lehessen tartani. A közgyülésnek tárgyát fogja továbbá a községi pótadó leszállitása is képezni. Eddig 64 krajczárt tett ki minden adóforint után, ezután csak 58 kr. lesz. Továbbá — mint halljuk — egy előbbi képviselőtestületi határozat értelmében, a jövő évi költségvetésbe nagyobb összeg lesz felvéve a *szinház-alap* javára s erre a czélra minden esztendőben vesznek fel egy bizonyos összeget a költségvetésbe, melylyel még lesz alkalmunk böven foglalkozni.

— **Esküvők.** Vasárnap, e hó 9-én tartja a helybeli izr. templomban esküvőjét Löwinger Móricz ur, a stájerországi leszámitoló-bank marburgi közraktárainak gondnoka, *Zucker* Vilma kisasszonynyal. — Jövő vasárnap pedig ugyancsak a helybeli izr. templomban lesz esküvője dr. Rothschild Jakab ügyvédnek *Weisz* Francziska kisasszonynyal.

— **Tánczmulatságok.** Az e hó 8-án a Koronában megtartandó zártkörü tánczmulatságról már előlegesen megemlékeztünk. Az eddigi jelekből itélve sikerült mulatság lesz, amennyiben elég lesz a résztvevő. — A *kaszinó* e hó 15-én rendez, saját helyiségeiben, tánczestélyt, melynek hihetőleg szintén meglesz a maga nagy közönsége.

— **Utonállás.** *Németh* Ferencz morgányi ökrös bérest — mint lapunknak irják — e hó 2-án vasárnap este Bakónak és Rada között három ismeretlen ember megtámadta

---

rösök. Ridegh kocsiba ült és Cserfalvy Irma lakása elé hajtatott.

Kényelemmel és izléssel berendezett szobában, félig lecsavart lámpa előtt ülnek a pamlagon Ridegh Sándor és Cserfalvy Irma. A pamlag előtt egy kis asztalka és azon jégbe hütött pezsgő. Irmán már meglátszik a pezsgő hatása. Arcza kipirult és kigombolkozott; Ridegh Sándor egyik karját dereka köré füzte, a másikkal egy pezsgős pohár után nyul.

— Szervusz Sándor!

Két finom pezsgős pohár vékonyan összecsendül, azután két ajk összecsattan.

— Kissé meghiztál, mióta nem láttalak Sándor, de máskülönben a régi aranyos gyerek vagy.

A színésznő hizelegve szökött Sándor ölébe és két kezébe fogta fejét ugy huzta le ajkaihoz.

E pillanatban az inas jött valamit jelenteni urának. Sándor halkan — ugy, hogy a szinésznő meg ne hallja — e szavakat intézve az inashoz:

Mondja meg neki, hogy nagy sajnálatomra egészen megfeledkeztem a meghivásról és elfogadtam Cserfalvy Irma kisasszony látogatását. Ha ez nem zavarja, nagyon szivesen fogadom.

Az inas kiment. Sándor vissza ült a pamlagra és Irma tovább hintálódzott az ölében.

Ebben a pillanatban nagy robajjal tárult fel az ajtó és belépett rajta — Tardos Aurél.

Sápadtan rohan a pamlag felé szikrázó szemekkel kiáltott rá Rideghre:

— Uram, magyarázatot kérek!

— Azonnal. Asszonyom, legyen szives egy pillanatra a másik szobába menni.

Irma, kaczérul kacsintott Aurélra, és minden zavar nélkül távozott. Midőn betette maga után az ajtót, Aurél magát Sándorra rivalt:

— Mi volt ez?

— Egy kis frigybontó eszme. Te azt mondád atyádnak, hogy addig nem hiszed el Irma hütlenségét, mig a saját szemeddel nem láttad. Nos tehát láthattad.

— Hiszékeny bolond a ki voltam!
El akarod-e még venni?

— Veszi a... majd megmondtam kicsoda.

— Egy pohár pezsgőre azonban szivesen látlak.

— Irmával együtt?

— Ugy van.

Ezzel Sándor kivezette a szinésznőt a másik szobából és a mulatság most már hármasban folyt tovább.

Aurél hajnal felé fütyörészve ment haza; másnap erős fölájást érzett a mult éji — pezsgőtől.

Fővárosi levél.

Budapest, november 5.

(*Szász Károly halottja. — Gróf Lónyay Menyhárd halála.*)

A reformatusok uj püspökének Szász Károlynak van már egy halottja, ki fölött elmondhatja püspöki szüzbeszédjét.

De ezt a szüzbeszédet bizonyára könyező szemekkel s remegő ajkkal fogja elmondani Szász Károly, mert a halott — gróf Lónyay Menyhárd.

Országos csapás ez, mely szó hézagot fog betölteni a kézirat hiányban szenvedő lapokban, de az a hézag, melyet az életben hagyott maga után, még igen sokáig s talán örökre betöltetlenül fog maradni.

Itt halt meg Szász Károly püspöki lakásában, midőn épen a reformatus egyház ügyeinek elintézésén fáradozott. Ez a halál volt rá nézve a legkinosabb.

Ugy halt meg mind katona a harczmezőn.

Az nap délután az akadémiának első osztálya tartott épen ülést; mikor az akademia elnöke meghalt Vámbéry Armin, mosogatta a fejét az ugor-magyaroknak, rettentően dobálva a török argumentumokat a Budenzék nyakába, az utóbbiak nem nagy kárára s az akademikusok között a felolvasó asztalhoz épen akkor lépő Wolf Györgyről járt szájról-szájra egy élcz, egy úgynevezett akademiai élcz.

Két ember ugyanis egyszer arról vitatkozott, hogy vajjon a jeles magyar nyelvész Wolf György zsidó-e vagy nem.

— Hogyne volna zsidó, mondja az egyik.

— Biztosan tudom, hogy nem zsidó, — szól a másik.

— Két argumentum a leghatározottabban bizonyitja, hogy zsidó.

— Halljuk!

— Először zsidó, mert a magyar nyelvészettel foglalkozik s másodszor zsidó, mert Wolfnak hivják.

— Ez ellen én nekem is két argumentumom van, ellenveti a másik, Wolf György nem zsidó először is azért, mert nem »Dr.« másodszor pedig azért, mert nincs magyar hangzásu neve.

Hanem mikor a kis Fraknói a terembe lépett s oda sugta az öreg Ballagi fülébe, hogy Lónyay meghalt, a tréfa mindegyik akademikusnak a torkán akadt s Goldzieher azt az epigrammot nem tudta megmutatni Wolfnak, amit a Vámbéry felolvasása alatt ő reá faragott.

Gyulai rögtön odahagyta a titkári széket s oda ültette Heinrichot mire valaki szomorú ábrázattal megjegyezte, hogy Heinrichnek addig kellett erre a megtiszteltetésre várni, — mig Lónyay meghalt.

A városban mindenfelé természetesen szenzátiót keltett a gyászhir.

Késő este az ujságirók egész serege lótott-futott a szélrózsa minden irányában, hogy az elhúnyt nagy férfi életéről s utolsó pillanatairól adatokat szerezzen; másnap aztán a legtöbb lap gyászkeretben jelent meg s tele volt mindenik Lónyayval.

Csak az egyetlen, katholikus »Magyar Korona« nem irt egyetlen sort sem róla. Hja persze Lónyay kálomista volt.

Sok érdekes dolgot irnak a többi lapok Lónyayról, de itt is legérdekesebb az, amit meg nem irnak.

Pikáns dolog például Lónyay szereplése az Istvántéri szinházban.

Az exminiszter ugyanis egyszer egy rosz vigjátékot leforditott Maxseetől, Helgoland kormányzójától, aki jó barátja volt Lónyaynak. A dráma czime »Duvernois Margit«, nagyot bukott volna, — ha a miniszternek az a praktikus gondolata nem támad, hogy kibéreli az egész szinházat arra az estére, s jó ismerőseivel meg nem rakja. Igy persze a darab »kitünő hatást« ért el.

Sok irodalom munkája jelent meg Lónyaynak, de az ezekért kapott pénzt sohasem költötte el, hanem összegyüjtötte s az akademiának hagyta »Lónyay alapitvány“ czim alatt.

Érdekes lesz már most, ha megtudjuk, hogy egy miniszter mennyit keresett életében a tollával.

Hanem akármilyen felvilágosodott ember volt is Lónyay, a valiásos babonában mindig hitt némileg s egész lelkében meg volt győződve, hogy a halál 62 esztendős korában fogja meglátogatni s ime a sajátságos véletlen, — vagy talán nevezzük sorsnak, beteljesitette sejtelmét: épen 62 éves korában halt meg.

és tarisznyáját akarták elvenni tőle. Németh, aki erős testalkatu, még fiatal ember ellenszegült a megtámadóknak, kik erre kést rántottak és a szerencsétlenen borzasztó csonkitást vittek véghez. Némethet ott találták meg az erdőn vérbe-fagyba s beszállitották a kanizsai kórházba, hol most sulyos betegen fekszik.

— **Szezonjuk** van most a ludtolvajoknak is. Ezeknek ugyanis akkor áll be az évadjuk, mikor a háziasszonyok a zsiros pecsenye kedveért tömik, hizlalják a gágogákat. Ilyenkor azután jó vigyázni ezekre és éjszakára minden esetre biztos zár alá helyezni, mert nem minden ludnak van ám annyi esze, mint hajdani, capitóliumbeli kartársainak. Igy felette ostoba libák lehettek azok, melyek egészen csendben engedték magukat elvinni e hó 4-éről 5-ére forduló éjszaka a már többször emlitett ismeretlen tettesek által Berger Adolf királyutczai házának külön e czélra feltört fáskamrájából. A zsivány urak, hihetőleg a szám kereksége végett, Weisz Jakab ugyanazon házbeli lakosnak két pulykáját is magukkal vitték. Váljék egészségére a rendőröknek, akik »erélyesen nyomoznak.«

— **Kinos jeleneteket** lehet gyakran látni a kanizsai rendőrkapitányi hivatalnál. Nyakrafőre hozzák be a rendőrök azokat a vak és kevésbbé vak, de elaggott vagy más tekintetben nyomorék kódisokat, akik a hatóság által engedélyezett napon kivül is koldultak. A szerencsétleneket azután vagy bezárják egypár napra, vagy kikisértetik a városból, hogy legközelebb megint csak ujra kelljen foglalkozni velök. Mert azok a rongyos, éhes emberek inkább záratják be magukat, semmint éhenhaljanak. — A városi szegényügyi bizottság igazán tehetne valamit a szegényügy rendezése tekintetében, de mikor tudtunkkal ez a bizottság az idén még egyetlenegy ülést sem tartott! — Tehát csak tovább alomárs be a dutyiba, vak kódis! Mert röndnek muszáj lönnyi!

— **Fővárosi Szemle** czimmel e hó 1-én uj képes hetilap indult meg Budapesten, Ábrányi Emil szerkesztése mellett. A hozzánk beküldött első szám tartalma elég változatos és daczára annak, hogy szemünk nem botlik minden oldalon azokba a »publikumfogó »nagy« nevekbe, eléggé élvezetes. Bátran ajánljuk olvasóinknak előfizetésre a »Fővárosi Szemlét«, mely ugylátszik a fiatal szellemes irónemzedék számára tartja nyitva hasábjait. Előfizetési ára a hetenkint körülbelül 20 nagy quart-oldalon megjelenő Föv. Szemlének félévre 4 frt. A szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, VII. ker. Dohányutcza 10 sz. a. van.

— **X. Felhivjuk t. olvasóink figyelmét** a *M. Strin és Valentin & Co. hamburgi* jó nevü czégek hirdetésére a *hamburgi pénzsorsjátéko* illetőleg, mely kétségkivül érdeklődést kelt a közönségben, mindenkinek a kalmat nyujtván arra, hogy csekély kiadás mellett szerencséjét megkisértse.

Nyilttér*)

Az »Arany Korona« éttermében f. hó 15-én zártkörü tánczkoszorucskát rendez *Rechnitz József* tánczművész. Azon egyének, kik meghivót nem kaptak és igényt tartanak reá, sziveskedjenek a Korona II. sz. lakásán jelentkezni, egyszermind tudatja a n. é. közönséggel, hogy f. hó 13-án **uj tanfolyamot nyit.** 241 1—1

— *Egy magyarországi jegyző köszönőlevele.* Battaszék (Tolnamegye), 1884. április 29. Tekintetes ur! Az öntől kapott készitményt, a svájczi labdacsokat gyomorbajokban s főleg gyomornyálkásodás ellen mint unicumot, mint a leghatásosabb szert mindenkinek bátran ajánlhatom, mert az én gyomorbajom az ön készitményének használata által 8 nap alatt teljesen megszünt. Fogadja leghálásabb köszönetemet. Mészáros János, jegyző. — Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsai, egy dobozzal 70 krért, a magyarországi gyógyszertárakban kaphatók.

A labdacsok valódiságára nézve ügyelni kell hogy minden doboz czimlapján megvan-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláirása.

* E rovatban foglaltakért nem vállal magára felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő s kiadó:
VARGA LAJOS.
Társszerkesztő
Farkas Imre.

3918 Junius 21-én 1884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A n-kanizsai kir. tszék tkkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a n-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság végrehajtatónak Csöndör György végrehajtást szenvedő Ujlaki lakós elleni 201 frt. 40 kr tőke 1882 évi deczember hó 31-ik napjától járó 8% kamatok 15 frt. 85 kr. per, 6 frt. 90 kr. végrehajtási, 18 frt. 22 kr. árverés kérelmi, 6 frt. 93 kr. végrehajtási, 9. frt 50 kr. jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó Bakónaki 336 sz. tkkben A. +. 179/b hrsz. 38 frt. — 1799/b. hrsz. 43 frt, — 1811/b hrsz. 61 frtra becsült ingatlanok külön külön 1884. évi november hó 29-ik napján d e. 10 órakor a bakónaki, — a csapi 96. sz. tkkben. A. + 466. hrsz. alatt felvett váltság köteles 233 frt. 476. hrsz. alatt szinte váltság köteles 227. frtra becsült fekvőségek, — haszonbért külön külön,

1884. évi november hó 29-ik napján délután 2 órakor

Csapi község biró házánál Garai Benő felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Az árverés teljesitésére Barts György végrehajtó küldetik ki.

A n.-kanizsai kir. tszék mint tkkvi hatóság 1884. évi junius hó 27-én.

EREKY jegyző. 248 1—1 TAMÁSSY elnök.

3821 junius 18-án 1884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A n-kanizsai kir. tvszék tkkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Andrásek Rehmus végrehajtatónak, Kobra Iván végrehajtást szenvedő tót-szerdahelyi lakós elleni 60 frt tőke 1881 évi augusztus hó 15-ik napjától járó 8% kamatok, 27 frt. 45 kr. per, 9 frt. 20 kr. végrehajtás kérelmi, 3 frt. 50 kr. jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. tvszék területéhez tartozó becsehelyi 889. sz. tkkben +, 1. sorsz. alatt felvett ingatlanok Kobra Ivánt illető 604 frtra becsült fele része a C. 1 alatti özv. Kobra Martonné javára holtiglani lakás és eltartás iránt bekebelezett szolgalmi jog épen tartásával

1884. évi november hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor

a becsehelyi községházánál Málits János felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

EREKI jegyző. 246 1—1. TAMÁSSY elnök.

3822/tk: 1884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Gyergyák György és neje letenyei lakosok végrehajtatóknak Zakál Gyuláne, szül. Bán Róza végrehajtást szenvedő letenyei lakos elleni 120 frt. tőke, ennek 1882. évi január 1-től járó 6% kamatai 9 frt. 30 kr. per, 9 frt. 60 kr. végrehajtás kérelmi, 8 frt. 5073/83 sz. árverés kérelmi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó zajki 345 sztjkvben +. 178 hrsz. a. Bán Róza tulajdonául felvett, 69 frtra becsült, — és 475 hrsz a. felvett 256 frtra becsült váltság köteles ingatlanok

1884 évi deczember hó 3 napjának, délelőtt 10 órakor

Zajk község házánál Málics János felp. ügyvéd v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt. — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

N.-Kanizsán a kir. tvszék mint tkkvi hatóságnál 1884. évi szeptember hó 5-én.

EREKI jegyző 245 1—1 TAMÁSSY elnök.

N.-Kanizsa, 1884. október hó.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint Király Ferencznek a főtéren lévő (*Ebenspanger-féle ház*)

„Megváltóhoz“

czimzett gyógyszertárát átvettem; — melynek — esetleg — becses pártfogását kérem

teljes tisztelettel

Mándák Gy Sándor gyógyszeresz

231 4—4. Nagy Kanizsán

HARLANDI

kötőfonál és orsóczérna

A bécsi és párisi kiállitás alkalmával a legnagyobb érmekkel kitüntetve

gyári jelvény kötő-fonalra

gyári jelvény orsó-czérna

Általán kedvelt *kitünő minőségért* kapható

Osztrák-Magyarország

minden nagy és **nevezetes kereskedésében.**

237 8—14

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy többek fölszólitása folytán, elhatároztam magamat, Bécsből egy rövid időre

Kanizsára jönni, hol is mindennemü

Zongora készitését, igazitását és fölhangolását

243 1—1 elvállalok

magamat a nagyérdemü közönségnek becses figyelmébe ajánlva,

maradok teljes tisztelettel

Romilla Demeter

Zongorakészitő és hangoló Bécsből.

Lakásom helyben, Korona szálloda I. szám.

Megjelent!!

és ugy az alulirt czégnél mint minden hazai könyvkereskedőnél és könyvkötőnél kapható a

SZEGEDI KÉPES NAPTÁR

XI. évfolyama

az 1885-ik évre

diszes szinnyomatu boritékban a következő tartalommal és képekkel ellátva:

1. A fölséges uralkodóház.
2. Évi naptár.
3. Naptári rész.
4. Szeged szab. kir. város köztörvényhatóságának tisztviselői és bizottsági tagjainak névsora.
5. A szegedi kir. törvényszék. kir. járásbiróság tiszti személyzetének névsora.
6. Szegedi gyakorló köz., valamint köz- és váltóügyvédek névsora.
7. Szeged szab. kir. város egészségügyi személyzetének névjegyzéke.
8. A százéves jövendölései.
9. *Visszapillantás az 1884. évre* (4 képpel).
10. *Szellemidézés.* (Vers.)
11. *A vásárfia.* Népies elbeszélés, irta Palotás Fausztin.
12. *Épülő Szeged.* (3 képpel.)
13. *Kurátor ur unokája.* Irta Sz.-Kovács Pál.
14. *Népdalok.*
15. *Régi nóta.* Irta Sz.-Kovács Pál.
16. *Adomák.* (1 képpel.)
17. Magyar- és Erdélyországi országos vásárok.
18. Üzleti értesitő.
19. Bélyegmutató.

A naptár ára csak 30 kr.

E vállalatot a n. é. hazai közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlja, kiváló tisztelettel

BURGER GUSZTÁV és TÁRSA könyvkiadóhivatala, könyv- és kőnyomdája

SZEGEDEN. 247 1—

Csak két előadás.

NAGY-KANIZSÁN

Csengery utcza, Hirschel és Bachrach urak fástelkén

Oroszy-lovarda

BÉCSBŐL.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy nagy 249 1—1

amerikai sátorczirkuszommal

szombaton, e hó 15 én és vasárnap e hó 16-án naponkint **nagy fényes előadást** fogok tartani, a magasabb lovaglás, lóidomitás, testgyakorlás ballet- és némajátékból.

A társulat a kontinens legjobb művészeiből válogatott 60 tagból áll.

A lóállomány a legkitünőbb faj-állatokat tartalmazza.

A lovarda 400 láb átmérőjü, 3000 embert foglal magába és a legkényelmesebb ülőhelyekkel bir. — A lovarda az e czélra tartott emberek által **3 óra alatt lesz felállitva.**

Ujra figyelmeztetik a t. közönség, hogy csak két előadás lesz.

Az előadás kezdete 7 órakor, pénztárnyitás 6 órakor.

Helyárak: Első sor 1 frt 50 kr I. hely 1 frt, II. hely 60 kr., III hely 30 kr.

Csak két előadás

Az első osztrák ajtó-, ablak- és padozat-gyár társaság

Bécs IV. **Heumühlgasse 13, alapitva 1817**

Markert M. igazgatása alatt

ajánlja **kész ajtók, ablakok (vasalással együtt)** puha hajó- ugymint amerikai cserfa eresztékes- és parquett-padozatokból álló nagy áru raktárát

A gyár nagy **száraz faanyag** készlete, ugymint kész áruk nagy raktára által képesitve van még a legnagyobb szükségletet is a legrövidebb idő alatt kielégiteni. Elvállal üzleti portallék kiállitását, katonai laktanyák, kórházak, iskolák irodák stb. berendezését ugyszintén, mint bárminemü más, gépekkel előállitható, famunkálatokat, rajz vagy minta szerint, kivévén **lakszoba butorokat.**

223 3—*

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkisérleti állomás vegyelemzései szerint

kitünő jó, valódi malaga

mint kitünő erősitő-szer **erőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek** stb. számára, a **vérszegénység** és **gyomorgyengeség ellen** legkitünőbb hatásu. ¹/₁ és ¹/₂ eredeti palaczkokban s **törvényesen bejegyzett védjegy alatt** a

VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK

Bécs. Hamburg.

frt 2.50 és **frt 1.30** eredeti árak mellett, továbbá különféle legfinomabb küllöldi bor eredeti palaczkokban eredeti árakon kapható *Kaszer Sándor* gyógyszerész és *Strubinszky Adolf* füszerkereskedő urnál *Zala-Egerszegen.*

204 5—12

IRMLER és WAGNER

Nagy-Kanizsa,

Herczeg Batthyány-féle házban, a városház átellenében

Ajánlja dúsan berendezett raktárát

Fehérnemüek urak-, nők- és gyermekek részére, ugy ágynemükészitményeit is.

Legkitünőbb minőségü, **saját szövészetben** készült, **házi damasztból asztal-teritők, asztal- és törölköző kendők, creas és lepedővásznak** egész széleségben.

Gyári raktár *rumburgi-* és *bielefeldi-szövetek* kitünő és legujabb *asztal-, kávé- és canava-teritők, damast-, jutte- és gyapju-ágyteritők, háló-* és *jutte-függönyök*, fehér és szines *vászon, pamut- és batist-zsebkendők*, egész a legfinomabb minőségig, továbbá *gallérok* és *kézelők* urak és gyermekeknek.

Saját készitményü *lószőrmatraczok, karton, rouge, cachemir, satein, atlasz-* és *selyem-paplanok, ágypokróczok, zsinoros-* és *piquett-parket*, olcsó és finom szines *ruhaparket.*

239 3—4

Nagy választék fehér- és szines férfiingek, canafas, csinva és vállfüzőkből.

Nagy raktár harisnya- és kötött árukból, menyasszonyi kelengyék olcsó árért

Szabadalmazott

Gyapot-Hajtószíj.

F. Readvay & Co, Manchester.

Elismerve legjobb gyártmányunk

Erősebb és olcsóbb a bőrnél.

Sem a nedvesség, sem a hőség nem birnak reá legcsekélyebb befolyással sem. E szijak nem nyúlnak, nem csúsznak meg, egyenesen és megbizhatóan mozognak.

Tartósságukért jótállás vállaltatik.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére

Bécs, I. Maxmilianstrasse 13.

Posnansky & Strelitz.

185 7—16.

Börze-informácziókat

legjobban értesült forrásból, valamint e szakba vágó mindennemü értesitéseket és tanácsokat

gyorsan és ingyen ad

irásbeli vagy szóbeli kérdésekre

Eidner és Társa bankűzlete

Bécs, I. Wallnerstrasse 17.

236 3—6.

Naponta *frissen* készült *prima*

Élesztőt

legjobb minőségüt küld megrendelésre minden *postai* vagy *vasutállomásra bérmentve legjutányosabb ár* mellett a

szegedi első élesztő gyár Szegeden.

U. i. Valódi **szesz és elsőrendü élesztő**ért kezeskedünk.

229 4—*

NAGY PÉNZ-KISORSOLÁS.

Legszerencsésebb esetben

500,000

márka a legnagyobb nyeremény a hamburgi kormány által biztositott legujabb nagy pénzkisorsolásban, tulajdonképen pedig:

nyeremény		márka
1	á	300000
1	á	200000
2	á	100000
1	á	90000
1	á	80000
2	á	70000
1	á	60000
2	á	50000
1	á	30000
5	á	20000
3	á	15000
26	á	10000
56	á	5000
106	á	3000
253	á	2000
6	á	1500
515	á	1000
1036	á	500
29020	á	145
19463	a	200, 150,

124, 100, 94, 67, 40 és **20** márkával összesen 50,500 nyeremény s ezen kivül még egy jutalék fognak 5 hónap alatt 7 huzásban kisorsoltatni.

242 1—5

A hamburgi államkormány által az egész államvagyonnal biztositott pénz-kisorsolás 100000 sorsjegyet foglal magában, melyekből 50,500 — tehát felénél több — hét egymásután következő osztályzatban a mellékelve kitett nyereményekkel huzatnak; a kisorsolandó egész összeg

9 290,100 márka.

Az e nagy pénz-kisorsolásban huzandó dús nyeremények, valamint a nyeremények pontos kifizetését illető lehető legnagyobb biztositás végett e sorsolás mindenütt legkiterjedtebb kedveltségre talált. Az alapterv szerint e sorsolás egy különösen e czélra kinevezett fő igazgatóság által intéztetik el, s az egész vállalat az állam által felügyeltetik.

E pénzkisorsolás egyik nevezetes előnyeve azon kedvező berendezése, hogy mind az 50,5000 nyeremény kevés hónap lefolyta alatt és pedig 7 osztályban bizonyosan eldöntetik.

Az első osztály főnyereménye 50,000 márkát tesz ki, a második osztályé 60.000 márkát, a harmadiké 70.000 márka, a negyediké 80,000 márka, ötödik 90.000 márka hatodik 100,000 márka és a hetediké esetleg 500,000 márkát, tulajdonképen pedig 300.000 márkát, 200,000 márkát stb., stb.

E kisorsolás sorsjegyeinek elárusitásával az alóljegyzett két kereskedelmi czég van megbizva, s mindazok, kik eredeti sorsjegyek vevése által résztvenni kivánnak, sziveskedjenek megrendelésöket e czégek egyikéhez beküldeni.

A megrendelők szveskedjenek az illető összeget osztr.-magyar bankjegyekben vagy postabélyegekben megrendeléseikhez csatolni. Az összeget postautalványnyal is lehet küldeni - kivánatra postautánvéttre tett rendelvények is teljesittetnek.

Az első osztr. huzásra szóló jegyek ára:
egy egész eredeti sorsjegynek 3 frt 50 kr.
egy fel eredeti sorsjegynek 1 frt 75 kr.
egy negyed eredeti sorsjegynek 90 kr.

Minden megrendelőnek az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegy lesz küldve s egyidejüleg a hivatalos sorshuzási terv is, melyben minden a huzásokat, a huzások idejét és a külön-külön osztályokba való befizetendő összegeket illető tudnivalók benfoglalvák. — Minden résztvevő azonnal a huzás után kézhez kapja a hivatalos huzási lajstromot, mely tisztán magában foglalandja a huzott számokat. A nyer. összegek pontos kifizetéseért a kormány kezeskedik. Ha netalán egy megrendelőnek az alapterv nem tetszene, a huzás előtt a sorsjegyeket szivesen visszafogadjuk s az érte kapott összeget visszaszolgáltatjuk. Kivánatra sor olási alapterv megtekintés végett ingyen küldetik.

Miután e sorsolásokhoz számos megrendelések várunk, s hogy minden megrendelést pontosan teljesithessünk, kérjük a megrendeléseket minél előbb, de minden esetre

1884-ki november 15-ke

előtt az alóljegyzett 2 lottoüzlet egyikéhez közvetlen beküldeni.

Stein M. Valentin & Cp.

Hamburg. Hamburg.

Steinweg 5. Kön str 36 38

Nálunk mindenki azon előnyben részesül, hogy az eredeti sorsjegyeket közvetlen, tehát minden közvetités nélkül kapja, s ennek folytán nem csak a hivatalos huzási lajstromot lehető legrövidebb idő alatt azonnal a huzás után minden felszólitás nélkül elküldjük, de az eredeti sorsjegyeket is mindig az alaptervben kitett árért minden áremelés nélkül szolgáltatjuk.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

főnyereményt nyujt kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzkisorsolás**, mely a magas kormány által jóváhagyva és biztositva van.

Ezen uj tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap lefolyása alatt 7 sorsolásban **50,500 nyeremények** okvetlen kisorsolás alá kell kerülnie, köztük találkozik **500,000** frtnyi főnyeremény, részleg pedig:

1 nyer. á. m.	300,000	26 nyer. á. m.	10,000
1 nyer. á. m.	200,000	56 nyer. á. m.	5,000
1 nyer. á. m.	100,000	106 nyer. á. m.	3000
1 nyer. á. m.	90,000	253 nyer. á. m.	2000
1 nyer. á. m.	80,000	6 nyer. á. m.	1500
2 nyer. á. m.	70,000	515 nyer. á. m.	1000
3 nyer. á. m.	60,000	1036 nyer. á. m.	500
4 nyer. á. m.	50,000	29 020 nyer. á. m.	145
2 nyer. á. m.	40,000	Össz. 19 463 nyeremények	
2 nyer. á. m.	30,000	egyenkint, 200, 150, 124,	
1 nyer. á. m.	15,000	100, 94, 67, 40, 20 m.	

Ezen nyeremények közül első sorban 4000 at kisorsolásra 157,900 m. összértékben.

Az első osztályu főnyeremény 50,000 m. tesz és fokozódik 2-od 60,000, 3-ad 70,000, 4-ed 80,000, 5-öd 90,000, 6-od 100,000, 7-ed pedig esetleg 500,000 spec. 300,000, 200,000 márk. stb.

A nyeremény huzások szerint hivatalosan állapittatik meg.

1 egész ered. sorsj. ára csak 6 m. v. 3 frt 50 kr. o. é.
1 fél „ „ „ 3 „ 1 „ 75 „ „
1 negyed „ „ „ 1 „ — 90 kr. „

Valamennyi megbizás az összeg előleges beküldése vagy postautalvány mellett azonnal és a legnagyobb gonddal eszközöltetik, mindenki magát az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet kapván tőlünk kezéhez.

A megrendelésekhez megkivántató hivatalos tervezetek díj nélkül mellékeltetnek, minden huzás után pedig felszólitás nélkül küldjük résztvevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket.

Kivánatra a hivatalos tervezetet előre elküldjük bérmentve megtekintés végett és készséggel nyilatkozunk nemtetszés esetében a sorsjegyeket az összeg visszafizetése mellett huzás előtt visszavenni.

A nyeremények kifizetése pontosan a terv szerint történik, **állami jótállás** mellett.

Vállalatunknak mindenkor kedvezett a szerencse, sok más tekintélyes nyeremény között gyakran az első főnyereménynek örvendtünk, ugy mint **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. fizettettek ki.

Az ily a legszilárdabb alapon nyugvó vállalatnál, előrelathatólag mindenütt biztonsággal a legelénkebb részvételre számithatván kérjük már a közeli huzás miatt is minden megbizást mindenesetre még ez év **november 15-ike előtt** alulirt bankházhoz intézni.

Kaufmann & Simon,

bank- és váltó-üzlet Hamburgban,

U i. köszönetünket fejezzük ki ezennel az irántunk eddig tanusitott bizalomért, felkérjük hogy a hivatalos tervezet megtekintése által meggyőződni méltóztassék a nagyszerü nyeremény-kilátásokról. melyeket e kisorsolások nyujtanak. 240 3—12

Az első, valódi, nyálkaválasztó Hoff János-féle malátakivonat-czukorkák, kék papirban vannak.

Hoff János-féle malátakivonat-**egészségi sör** Egy üveg ára 60 kr	Hoff János-féle concentrált malátakivonat. Nagy üveg 1 frt 12 kr. kis üveg 70 kr.
Hoff János-féle **malátakivonat mell czukorkák** A valódiak csak kék zacskókban 60, 30, 15 és 10 krjával	Hoff János-féle **maláta-egészségi chocolade.** fél kilo 1. 2 frt 40 kr. II. 8 1·60. negyed kl. I. frt. 1·30 II. 90 kr.

Mell- és emésztési gyengeség,

hurutos affektácziók, vérszegénység és elerőtlenedés ellen.

Hoff János urnak,

a malátakivonatok feltalálójának és gyártójának, Európa legtöbb uralkodója cs. k. udvari szállitójának stb. stb.

Bécs, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Hetzendorferstrasse 18. sz.

Eegem a Hoff János féle malátakivonat egészségi sör és a maláta chocolade 13 üveg sör és 1 kl. Hoff János-féle maláta-egészségi-chocolade használata után gyorsan és tökéletesen kigyógyitott légcsőhurutomból. Malátaczukorkák igen nagy csillapitó hatásuak. A gyógymódot csak azért folytatom, hogy a zord időjárás befolyása ellen védekezzen, kérek tehát uj küldeményt. Legmelegebb s lekötelezettebb hálával maradtam

du Mont Mária bárónő
szül. Batthyány grófnő

Szabadbatthyány 1883. decz. 8-án.

A kitünő Hoff János-féle malátakivonat-mellczukorkából kérek postautánvét mellett 6 zacskóval.

Tisztelettel
Andreoli-Batthyány grófnő
Szabadbatthiány. Székesfehérvár mellett.

Orvosi gyógyjelentés.

Szeghegh, (Bácska) 1884. jan. 3-án

Miután az ön Hoff János-féle malátakészitményei feleségem köhögésére várakozáson felüli jó hatással voltak, ismét postautánvétellel kérek 13 üveggel a Hoff János-féle malátakivonat-egészségi sörből és 1 zacskó Hoff János-féle malátakivonat-mellczukorkát.

Tisztelettel
dr. Kugler József
közs. orvos.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN Mandák Gy. Sándor gyógysz. „A Megváltóhoz" Fesselhofer J. Rosenfeld Adolf; - **Z.-EGERSZEG**: Hubinszki Ad. Kaszter Sándor gyógysz. — **KESZTHELY**: Wünsch Ferencz. — **KAPOSVÁR**; Lajpcsig Antal. — **CSÁKTORNYA** Fodo; F. Graner — **KÖRMEND**: Rácz János. — **ESZÉK**: Thürner S. F. fia; Dienes J. C. gyógysz. **PÉCS**: Sipőcz I. Kovács M. gyógysz. Spitzer S. — **SOPRON** Molnár L. gyógysz. Lenk S. Müller P. — **SZÉKES-FEHÉRVÁR** Fiskl L. Dieballa. Braun gyógysz. **SZOMBATHELY** Rudolf Al. gyógysz. Kelemen N. J. — **SZIGETVÁR** Salamon Gyula gyógysz. — **ZÁGRÁB** Salvator gyógyszertár érseki gyógyszertár irgalmasok gyógyszertára.

Alapittatott 1847-ben. Bécsben és Budapesten 1861 óta.

224 3—*

60 magas kitüntetés.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.

49. szám. Nagy-Kanizsa, 1884. november 16-án. XI. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Bajza-utcza 4. sz.

Minden a lapszellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár reszvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 30 kr. bélyegdijon felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

A tavalyi zsidózavargások a törvényszék előtt.

Magyarország és különösen Zalavármegye történetének szomorú szakaszát tárgyalják jelenleg a kanizsai városháza nagytermében. Egész községek lakossága ül a vádlottak padján komoly, szigoru birák előtt, kik a törvény rideg betüjét kénytelenek alkalmazni azokra a szerencsétlenekre, kik gyengék voltak ellentállani a kisértésnek, melylyel a rosszakaratu bujtogatás közeledett feléjök.

A félrevezetett beugratott, értelmetlen nép lakolni fog, de vajon eléri-e a méltó büntetés azokat, akik a gyalázatnak tulajdonképeni okozói voltak? Akik beszédekkel és nyomtatványokkal izgatták a népet, a maguk hátat bölcsen födözve akár képviselői mandátummal, akár a sajtószabadsággal? — Ezek most is élvezik az érdemetlen szabadságot, melyből ők szabadosságot akartak teremteni.

A szabadelvüség és a szabadság igaz barátai való megdöbbenéssel gondolnak arra a szégyenletes korszakra és történeteire. És mégis csak sajnálhatják azokat, kiket most el fognak itélni. De élnie kell az elvnek: fiat justitia!

Ehhez sóhajtva kapcsoljuk e felkiáltást: fiat lux! Legyen világosság az elmékben és szivekben! Képezzenek elijesztő tanuságot a történtek és oszolják el örökre a sötétség, hogy majdan csak gonosz álomnak legyünk hajlandók hinni azokat, melyek — fájdalom — megtörténtek.

A Szentpéterur, Gétye és Miháld községekben tavaly előfordult zsidózavargások ügyében a budapesti kir. törvényszék kiküldöttei: *Zsigmondovics* Mihály biró, mint elnök, *Bizaglich* Sándor és *Apáthy* László szavazóbirák, *Mity* Gyula albiró póttag, *Ivánka* István jegyző, *Kovács* István pótjegyző, e hó 10-én kezdték meg a végtárgyalást a nagy-kanizsai városháza üléstermében. A vádat *Sélyei* Sándor kir. ügyész képviselte.

A végtárgyalást *a szentpéteruri* vádlottakon kezdték. A lázadásra való felbujtással vádlott négy fővádlottat *Merkli* Antal ügyvéd, a bünrészességgel vádlott *Gerard* József községi birót dr. *Fárnek* László a hasonlóképp bünrészességgel vádolt Riedlmayer Károly jegyzőt *Vértessy* ügyvéd (Keszthelyről) védelmezi, e védelmet később *Tuboly* Viktor ügyvéd vette át, a károsult Müller Jakab képviseletében dr. *Rothschild* Jakab ügyvéd jelent meg a végtárgyaláson.

Első nap, november 10.

Az elnök 10-én reggel ½ 10 órakor megnyitván a tárgyalást, röviden összefoglalva előadja a Szentpéterur községben tavaly augusztus 28-án és 29-én előfordult zsidózavargások történetét, melyek következtében a törvényszék 49 egyént helyezett vád alá részint lázadás, részint erre való felbujtás, ebben való bünrészesség, továbbá lopás bűntette miatt. Felhivja a kir. ügyészt az iránt való nyilatkozásra, fentartja-e a vádat.

Az ügyész röviden kijelenti, hogy a vádat egész terjedelmében fentartja, mire a vádlottak kihallgatása következik. Ezek csak három-négynek kivételével mind megjelentek a végtárgyaláson.

Elsőnek a felbujtással vádolt *Nagy* (Marczi) Józsefet 54 éves földmivest hallgatják ki. Ez határozottan tagadja, hogy neki a zavargásokban bármi része lett volna. 28-án este, mikor egypár zsidónak az ablakat verték be, a fia fölkeltette s ő az udvaron hallgatta a neszt. A másnap megjelent segédszolgabirónak ő mondta, hogy adjon fogtárokat, de azt válaszolta, hogy nem adhat, mert nincsenek. Farkas Lászlónak és Balázsi Józsefnek este a korcsmában azt mondta: »Előljárók vagytok, állitsatok strázsákat.« Azután hazament és lefeküdt. Később meghallotta a zajt, mit a Müller Jakab boltajtajának döngetésével okoztak. Erre elment a két fiával együtt a jegyzőhöz, kinek neje könyörgött, hogy maradjanak ott, mert ezek is félnek. Ő tehát ott maradt, mig tüzlárma nem keletkezett. A Müller Jakab boltja égett. Elment tehát oda a fiával és oltották a tüzet. A tüz eloltása után hazamentek. Egyebet nem tud; a fosztogatást nem látta. A tüznél jelenvoltak közül nem ismert meg senkit.

Az elnök. A korcsmában miről beszélgettek? *Vádlott.* Nem tudom. *Az elnök.* Nem vett észre előzőleg a községben zsidóellenes hangulatot? *Vádlott.* Nem. *Az elnök* figyelmezteti, hogy vannak tanuk, akik azt állitják, hogy ő is, fiaival, részt vett a fosztogatásban. *Vádlott* tagadja ezt s azt mondja, hogy neki a községben csupa ellensége van.

Ifj. *Zob* János, 34 éves földmives, akkorában helyettes biró volt Szentpéteruron. Szintén felbujtással van vádolva. Vádlott tagad; ő 29-én este strázsákat állitott a faluban; ő maga otthon maradt lakásán. Később odajött hozzá Müller Jakab és kérte, hogy bocsássák be, mert őt kiüzték házából. Ő ezután elment a tüzhöz, ott nem ismert meg senkit. Később a biróhoz és vele együtt az Ungár boltjába ment, hanem a zavargókat kiüzte. A biró udvarán Ungár József azzal fenyegetőzött, hogy felgyujtja a biró szalmáját, ha az ő boltját kirabolják.

Az elnök megkérdi vádlottól, kiket ismert fel az Ungár boltjában. *Vádlott* azt állitja, hogy senkit. *Az elnök* felolvassa neki a vizsgálóbiró előtt tett vallomását, hol megnevezi azokat, akiket látott. *Vádlott* visszavonja akkori vallomását; ő nem emlékszik semmire, nem tud semmit, hasonló értelemben válaszol *Bizaglich* birónak és az *ügyésznek* kérdéseire.

Farkas László 58 éves, községi előljáró a felbujtást és a bünrészességet tagadja, valamint azt is, hogy ő a korcsmában bort fizetett a legényeknek. Mikor a zavargás 29-én megkezdődött, ő hazament a házát őrizni, tehát felvilágositást sem adhat semmiről.

Baldzsi Sándor 34 éves, sztpéteruri előljáró is ott volt 29-én este a korcsmában, de ott nem történt semmi felbujtás, sem az ő, sem más részéről. A korcsmából hazament Spiegel Mihály izraelitával. Éjjel a tüzlármára ijedt fel, odaszaladt a Müller boltjához, de akkor már el volt oltva a tüz. Ki volt ott, azt nem tudja, mert nem ismert meg senkit.

A többi vádlott vallomásai a következők:

Bognár (Dötki) János 52 éves földmives 29-én strázsa volt. A neszre elment a biróhoz jelentést tenni, de a biró azt mondta: *„Hagyjátok, egy piczit hadd csipkedjék meg a zsidókat.“* — A zavargók közül nem ismert fel senkit. Ő a zavargásban nem vett részt.

Csuti Károly 32 éves földmives és muzsikus. Ez ellen többen azt vallották, hogy látták őt Müllernél és Ungárnál fosztogatni. Vádlott mindent tagad s azt állitja, hogy egész éjszaka otthon volt.

Ifj. *Farkas* József 43 éves napszámos, Unger szomszédja. Tagadja hogy fosztogatott volna. Még ő kiáltott rá a fosztogatókra, hogy takarodjanak el. Még ezért a szolgálatáért Ungár rummal vendégelte meg őt.

(Gerencsér) *Simon* József 37 éves napszámos. Már egy izben büntetve volt. Ezt is látták a fosztogatók közt. Találtak is nála egy csomag gyufát és egy lopott csövet. Vádlott mindent tagad; a gyufát ugy találta, a csövet pedig a kis fia hozta haza. Ő csak a tüzet nézte és ott nem ismert meg senkit.

Varga Józsefné, 24 éves napszámosné azt állitja hogy csak a tüzlármára futott a bolthoz. Már akkor Vig Józsefné jött eleibe négy pakli pamuttal, Vig Józsefet pedig baltával látta. A jegyző a háza kapujában állt és azt kiáltotta: »Kártérités nem lesz, csak gyujtogatni nem kell!« — Vádlottól Zob László elvett egy vég barchetet. Erről azt mondja, hogy az utczán találta, Kránitz László azt kiáltotta: »Gyerekek hurráh!« Mást nem ismert meg. Ő maga nem vett részt semmiben.

Kún Ferencz 63 éves napszámos. Nem emlékszik semmire, nem vett részt semmiben, csak a tüzhöz szaladt. Nem ismert meg senkit. Vádlott különben siket

Özv. *Kránitz* (Matyi) Józsefnénél lopott ágynemüt találtak. Azt állitja, hogy az utczán találta s maga adta vissza. A tüznél ott volt, de nem ismert meg senkit.

Gulácsi János 29 éves napszámosnál egy csomag szeget találtak. Tagadja, hogy fosztogatott volna. A szeget az utczán találta. Ő csak a tüzet nézte. Nem ismert meg senkit. A vizsgálóbiró előtt megnevezett néhányat, akit látott. Ezt most visszavonja.

Gulácsi Jánosné, ifj. *Kránitz* János, *Matech* Zsigmond, *Matech* Zsigmondné, (ennél lopott portékát találtak) mindent tagadnak.

Mülei József 18 éves, strázsa volt akkor. Tagadja, hogy ő is fosztogatott volna. Salamon Bódi Józseffel találkozott; a vizsgálóbiró előtt azt vallotta, hogy ez akkor valamit vitt a kötényében, de most már nem emlékszik erre, valamint arra sem, hogy csakugyan Salamon Bódi József volt-e az, akit látott. Takács Józsefet látta két skatulyával kijönni a Müller boltjából.

Mülei (Nárai) László 20 éves, szintén látta Takácsot a skatulyával. Ő maga ott sem volt a helyszinén. Minden részvétet tagad.

Mülei (Csina) Péter 23 éves napszámos csak a tüzlármára futott oda. Nem ismert fel senkit. Tagadja, hogy a zavargásban része lett volna.

Második nap, november 11.

Elnök ¼ 10-kor megnyitja a tárgyalást. Folytatják a vádlottak kihallgatását.

TÁRCZA.

Nőegyleteink.

Egy 1878-ról szóló hivatalos kimutatás a hazánkban létező jótékony nőegyletek számát 148-ra teszi 25.325. taggal, 253 088 frt évi bevétellel s 1.265.355 frt tőkésitett vagyonnal. Ugyan e kimutatás azonban még 72 neveléssel foglalkozó nő egyletet sorol fel, melyekben 8678 tag volt, az évi bevétel 182.276 frt s az egyleti vagyon 924.577 frtot tett. Együtt véve tehát már hat évvel ezelőtt s általában hiányosnak tartott kimutatás szerint is mintegy 34 ezer nő 220 egyletet tartott fenn hazánkban, mely egyletek tőkéje a két millió forintot jóval felül haladta s évi bevétele is közel volt a fél millióhoz. — Ujabb kimutatás nem létezik, sem hivatalos, sem magán jellegü, de hogy egy összeirás jelenleg mily nagy változtatásokat okozna a fentebbi számokban, arra elég egyszerüen felemlitenünk, hogy a magyarországi vörös-kereszt-egyletnek már 1882-ről szóló jelentése szerint is 45.097 tagja, 246.739 frt évi bevétele s 4.719.809 frt vagyona volt. S ha még ezen felül tekintetbe vesszük azokat a palotákat, melyeket Bpesten az orsz. kisdedóvó egyesület, a bölcsőde egylet, a nőképző s nőipar egyletek, valamint a részben szintén nőkből álló szegény gyermekkórház egylet állittatott fel, ha megemlékezünk arról a tényről, hogy az utóbbi hat év. alatt mintegy 20 árvaházat s más humanisztikus intézetet alakitottak a magyar jótékony nők s hogy az évekre esik a tömérdek szegény gyermekeket ruhával s tanszközökkel segélyező egyesületek nagyobb részének keletkezése: habozás nélkül el kell ismernünk, hogy a magyar nők tettek és tesznek. Két emberöltő mult el, mióta 1817-ben a pesti jótékony nőegylet, a ma is fennálló nőegyletek Nestora megalakult, nehéz idők s hosszas önkénytelen szünetelés állottak közbe, de ma a nőegyletek társadalmi tényezőt képeznek; s e jótékony nők nélkül sok üres tér volna nálunk, sok, igen sok hiányoznék, a mire ma büszkék vagyunk.

S mégis, mintha ez utóbbi években hanyatlott volna a jótékony nőegyesületek működése s buzgalma! Uton-utfélen halljuk a gúnyt a nő egyleteskedésről, — a nőképző egylet tombolainak virágzási kora óta szárnyra kelt a hasonlat a bakonyi rablókkal s nevetni tudó, de komolyan gondolkozni alig képes emberek szava után, sok félénk nő vonul vissza azon térről, hol az élczlapok állitása szerint elhalványul a szüz leány pirja s hiuságban versenyezve feledni tanulja az anya és feleség oly édes otthonát. S valóban ki tagadná, hogy e rajznak hatása is volt? A szenvedés s az árvák könye takasztotta életre a nők tevékenységét, a közöny és részvétlenség, melylyel kezdetben találkoztak, csak élesztette a sziv melegét, de a gúny, a nevetés száraz déli szél volt, mely a fejlődő csemete életerejét támadta meg. Ne áltassuk magunkat a fentsorolt számokkal. Ismeretes tény, hogy a vörös-kereszt-egylet virágzását felülről járó buzditás idézte elő; tudva van, hogy jelenleg már a legtöbb nőegyletben alig akad egy pár uj buzgó tag, sok helyütt egyetlen egyén végzi az összes munkákat, hatóságok, takarékpénztárak adományaiból több foly be mint a tagdijakból s gyűjtésekből. a nő egyesületek hazánkban hanyatlani kezdenek. Rabsegélyző egyesület tisztán férfiak egyesülete, állitotta fel a menedék házat hatósági közegek, maga az igazságügy miniszter s a főváros létesitették a javitó intézeteket; árvaházaink, főkép magánosok alapitványaiból szaporodnak, a szegény nők, özvegyek s árvák állami kezelés alatt álló ösztöndijak s alapitványok jótékonyságába keresik, nők munkaképesitésére szolgáló tanintézeteket ma már jó formán csak az állam állit fel... egy szóval a nők jótékonyságának munkakörét idegenek karolják fel, félig-meddig hatósági ügygyé lett, amit eddig a társadalom s különösen jótékony nők végeztek.

Pedig e feladat nem a biróságé s nem a férfiaké s egészségtelen az a társadalom, hol ilyesmire nők nem vállalkoznak. Igen sok még az állam s hatóság teendője a szegényügy rendezése tárgyában; nem, helytelenül fejeztük ki magunkat, — csaknem minden hátra van még. A kultur állam eszméjét arczul csapó szabadsággal kóborolnak a koldusok s ezek mezében betörő tolvajok, dologházaink nincsenek, a szegények kórházi nyomorultak s nagy városainkban csak hallomásból ismerik a lakásrendőrséget. De e helyett állami s más hatósági közegek nyujtják a direkt segélyezést, mely rendszer egyenesen demoralizáló hatású, növesztvén a szemtelenek számát s igaztalanul sújtva a szemérmes szegényeket. Nem rendeletek özöne, nem a bureaukratikus formák pontos megtartása, női sziv és női tapintat kell ahhoz, hogy a jótékonyság meleg napsugarát vezesse el oda, hol sorscsapás s gyámolatlanság sötétté teszik az életet.

S szabad-e magyar nőnek visszavonulni e feladattól? Lehet valami igaz azok törekvésében, kik a nőt visszaakarják tartóztatni az önálló keresetpályákra lépésből, alapos érvekkel lehet támogatni a nézetet, hogy a nő ne menjen a szavazó urnához: de igaztalan, nem, embertelen az, ki visszatartóztatja őket, hogy a jótékony nőegyesületek működésében részt vegyenek. Jótékonyság a nő hivatásához tartozik, éltető eleme annak, jaj a nőnek s anyának, ki sohasem közeledett idegenhez, hogy letörölje annak könnyeit. Ám bámulhatják mások Rozgonyi Czeczilia s Zrinyi Ilona erényeit: én kalapot emelek a Lorántffy Zsuzsánnak s Brunszvik Terézek emléke előtt, — s kisebbek bizonyára nem voltak ők.

Avagy nincsen többé e hazában senki, kinek gyámolitásra volna szüksége? Nyolcz százezer özvegy nőt, fél milliót jóval meghaladó árvát számolt össze a statisztika s ugyanezen kérlelhetlen számok mondják el, hogy 20,000 hülye él e hazában elhagyatottan, hogy magában Budapesten több mint 30,000 ember tartózkodik nyomorult pinczelakásokban vagy épen fedél nélkül. S pedig a szegény és az árva nem a legszerencsétlenebbek. Hazánk nem tartozik a legszegényebb országok közé, a nyomort enyhiti a közrészvét, söt hatósági intézkedések is: a szenvedők zömét nem ezek, hanem a gyámoltalanok, a lelki elhagyatottak képezik, kiknek baján nem segit a pénz, vagy legalább nem egyedül a pénz.

Néhány év előtt történt, hogy egy ismert nevü festő reszkető kézzel irt levélben hivott meg, hogy látogassam meg őt, mert már haldoklik. Elmentem. Egy haldokló helyett kettőt találtam ott. Ő maga még karosszékben ült, de mozdulni képtelen s suttogó szavait minduntalan megmeg szaggatta a nehézzé vált lélegzés: a másik szobában ott feküdt neje eszméletlenül s csak néha jelezte felébredését egy mély sóhaj. Pár évvel ezelőtt még boldogok voltak, kis házikójukban család vette őket körül. Lappangva jövő ellenség, tüdővész vitte el szeretteiket egymás után. Felnőttek voltak, már megtanulták örülni az életnek. A legutolsó gyermek elveszte mélyen leverte a szülőket, csak emlékeiknek éltek ezentul. Naponként kijártak a temetőbe s órák hosszat térdeltek a sirok mellett. A férfi nem tudott dolgozni, az anya elfeledett takarékoskodni. A temetőbe járás aláásta egészségüket s anyagi jólétüket. A nőnek, izület bajt kapva, mindkét lábát le kellett vágni, a férfi tü-

Horváth Ferencz, 18 éves, jelenleg kocsis Merkli Antal ügyvédnél. Akkor otthon volt Vörrüben. Ott meghallotta, hogy a zsidókat elhajtják és lehet tőlük mindent elvinni. 29-én tehát Polgár Lajossal elment Szentpéterurra; este értek oda A boltból kihányt tárgyak közül három fejkendőt, abroncsszeget, fél vég piros kelmét vitt el. Ő maga a rablásban nem vett részt. A fosztogatók közt felismerte Ivánics Mihály kovácsot és Gerencsér Simon Józsefet.

Ifj. *Nagy* (Marczi) József 27 éves és *Nagy* (Marczi) László 24 éves ugyanazt vallják, amit apjuk, *Nagy* (Marczi) József. Ők csak a tüzet oltották; nem ismertek fel senkit.

Polgár Ferencz 50 éves napszámos. Ennél is batyut találtak. Ő, állítása szerint, ezt az utczán találta. Müller és Weiler zsidók utját állták, beverték a fejét és Müller lőtt is rá; keresztüllőtte a dolmányát. Ő maga nem fosztogatott, nem is ismert meg senkit.

Polgár Lajos, 16 éves. Vörrüből *Horváth* Ferenczczel átment Szentpéterurra. A bolt elé dobott holmi közül elvitt négy palatáblát, három darab szappant, egy csomag kapcsot, három csom. pamutot 2 csomó füzőt, két aczélt. A vizsgálóbiró előtt beismerte, hogy Ivanicsot látta, most ezt visszavonja.

Gerencsért szembesitik *Horváth* Ferenczczel. Ez szemébe mondja neki, hogy látta őt. Gerencsér tagadja.

Pálfi (Csácsi) Gábor, id. *Salamon* (Bódi) János, Vörösbódi *Salamon* János, *Salamon Bódi* Róza (17 éves) *Tóth* István *Vig* József vádlottak ott voltak a tüznél, de mindnyájan tagadják, hogy fosztogattak, vagy valamit elvittek volna.

Vig Józsefné 21 éves; tagadja; hogy fosztogatott, csak a tüzhöz szaladt, találkozott Salamon Bódi Rozával, ki holmit vitt a kötőjében. Meg is szólította Rozát: »Ejnye, igy is lehet?« Erre Roza ezt felelte: »Lehet mert van.« A szembesitésnél Salamon Bódi Róza ezt tagadja. *Vargáné* Vig Józsefnét látta holmival. Ezt ismét Vigné tagadja.

Ifj. *Kránitz* (Baba) János 23. éves földmivelő mindent tagad.

Bedő Boldizsár 28 éves földmivelőnél a házmotozás alkalmával egy lepedőt találtak. Erről azt mondja, hogy a templom előtt találta, mikor a tüzhöz szaladt Különben otthon volt egész éjszaka. Csutit látta arra szaladni. *Csuti* ezt tagadja.

Dörnyei Ádámné 45 éves napszámosné szintén azt állítja, hogy ugy találta az utczán az ágyneműt. Tagadja, hogy fosztogatott volna.

Koller Zsiga batyki születésü 33 éves napszámosnál a házmotozás alkalmával az ágybeli szalma között egész lopott áruraktárt találtak. Ágyneműt, ingeket, női alsószoknyákat, egyéb ruhaneműt és más tárgyakat. Felesége nem is akarta megengedni az ágy megmotozását. Ennek daczára vádlott azt állítja, hogy ott sem volt a zavargásnál, hanem munkából hazamenet találta azokat a tárgyakat az uton. Másnap vissza akarta adni, de akkkor ki kellett mennie munkába; időközben pedig megejtették a motozást.

Ezután kihallgatják Gerárd Józsefet és Riedlmayer Károly körjegyzőt, akik mint bünsegédek vannak vádolva.

Gerát József 33 éves, r. kath, nős földmives. Akkor *községi biró* volt Szentpéteruron. Terhelőleg vall a jegyző ellen, aki szerinte főoka a zavargásoknak. Azt vallja továbbá, hogy az egész lázadást Zob János, Nagy József, Farkas és Balázsi tervezték. Az Ungár boltjába, hova Zobbal ment, a meggyujtott gyufa világánál látta Markai Gábort, Csuti Károlyt és a két Salamon Jánost A jegyző nem küldte el elég jókor a jelentést a szolgabiróhoz, valamint nem küldte el azt a fenyegető levelet, melyet neki (a birónak) ablakába tettek s melyben azzal fenyegetik, hogy őt hajtják el, ha nem engedi a zsidókat elhajtani. Söt végül Zob Jánosnak szemébe mondja, hogy Zob most szombaton nála volt és azzal biztatta, hogy ne valljon senki ellen, vonja vissza a vizsgálóbiró előtt tett vallomását is; ők, a többiek, is ugy fognak tenni. Zob ezt tagadja.

Riedlmayer Károly zala-egerszegi születésü, 48 éves, r. kath., négy elemi iskolát végzett, körjegyző Szentpéteruron. Tagadja, hogy neki valami része lett volna a zavargások előidézésében. 29-én reggel hallotta, hogy beverték Epstein ablakait és betörtek a boltba. Hogy Ungár ablakait is beverték, azt még az éjjel hallotta, mert Ungár eljött hozzá megmondani, de ő nem mehetett el, nem hagyhatta ott házát, hivatalos okmányait és a vezetése alatt álló postahivatalt. Az éjjel történtekről 29-én reggel küldönczczel értesitette a szolgabiróságot, honnan a segédszolgabiró még az nap délelőtt jött ki Szentpéterurra. Ő, a jegyző, 29-én reggel elment hivatalos ügyben Rád községbe. Onnan megjött délután 2—3 óra tájban. 29-én este otthon volt családja körében, mikor egyszerre nagy ijedten jött fiaival Nagy József, hirül hozva, hogy Müller boltját döngetik. Ő mondta is Nagynak, hogy menjenek el vele együtt a szinhelyre, de ezek is, meg a családja is nagyon féltek, és otthon marasztották, mire ő csakugyan otthon maradt és nem is volt az udvaron kivül sem. Tagadja, amit Vargáné vallott ellene. — Nagyék tüzkiáltásig maradtak nála, akkor elmentek oltani. — *Merkli* védő kérdésére azt válaszolja *vádlott*, hogy nyolcz zsidócsalád lakik Szentpéteruron.

Az ezután kihallgatott vádlottak lopás büntettével vannak vádolva.

Salamon (Morzsa) Lászlóné, vörrüi lakosnál találtak három üveg befőttet, egy tányért, és csészét. E tárgyakról azt mondta, hogy a kertek mellett találta Azt is tudta, honnan valók ezek a tárgyak Egyebet nem tud.

Ifj. *Takács* (Pilicsár) József 23 éves szentpéteruri legény. Azt vallja, hogy 30-án reggel az utczán talált egy üres skatulyát, Ezt azután eldobta. A zavargásban nem vett részt és nem is tud róla semmit.

Özv. *Vörgyi* Lászlóné 33 éves napszámosné. Ez elvitt egy párnát és egy lepedőt. Azt mondja, hogy az utczán találta. Müllerné tartozott neki hat napszámmal; ennek fejében akarta ezeket megtartani.

Id. *Zob János* 36 éves szentpéteruri földmivelő. Ez egy a zavargás alkalmával Mülleréktől elrabolt elismervénynyel akarta Müllert megkárositani *Vádlott* ezt tagadja s azt mondja, hogy az elismervényt, mely egy 100 frtos kötelezvény átvételéről szólt, a kötelezvény visszaadásakor nem kérte tőle vissza. Ez évekkel ezelőtt történt s ő elfelejtette, hogy a kötelezvényt visszakapta. Tagadja, hogy meg akarta kárositani Müllert, valamint azt is tagadja, hogy a zavargásban résztvett volna.

III. nap november 12.

Elnök a tárgyalást megnyitván, a sztpéteruri zavargásokra nézve megkezdi a *tanuk* kihallgatását.

Bognár István 31 éves kovácsmester; a zavargásról nem tud semmit, ő csak 5 vagy 10 perczig hallgatta az udvaráról, aztán lefeküdt. Kik voltak a zavargók, arról semmit sem tud. Ivánics nála volt legény de az is otthon volt. *Elnök*. Milyen ruhát szokott Ivánics viselni? *Tanu*. Rendesen tüzoltósapka volt a fején. *Bizsyich* biró: Előleges készülődésekről nincs tudomása? *Tanu*. Nincs. Én utólag értesültem mindenről Ivánics által, a ki különben nem mondott semmit arról, kik voltak a tettesek. Egyebet nem tud semmit. *Az ügyész* figyelmezteti tanut az eskü szentségére.

Bognár Istvánné Schmidt Mária ugyanazt vallja amit férje. Ő sem tud semmiről.

Csendes István napszámos, községi őr volt akkor. De a lárma idejében otthon volt 10 óráig, ekkor hitte a strázsa, hogy a zsidó boltját kirabolták. Akkor lement, de már akkor mindennek vége volt. Azután hallotta a zajt az Ungár boltjánál. Ott volt a biró és Zob János. A biró beküldte őt a boltba, megnézni, ki van ott. De sötét volt, nem ismert meg senkit, csak ifj. Salamon Bódi Jánost. Ezeket kihajtották, aztán reggelig őrködtek Ungárnál. — Másnap s ezután nem hallott semmit arról, hogy kik lettek volna a tettesek. A tanu azt mondja, hogy akkor még romboltak, mikor ők odaértek.

Csuti László 78 éves földmives. Csak 30-án reggel ment a kirabolt boltot megnézni. Éjjel künn sem volt a házban. Nem volt sehol, nem hallott semmit. Polgár Ferenczet csak látásból ismeri.

Domonkos Károly 73 éves korcsmáros és mészáros Sztpéteruron. Előzőleg nem vett észre semmit a hangulatból. 28-án este 11 órakor jött haza Egerszegről, felesége panaszkodott, hogy a zsidók ablakait verték be. Másnap este 14—15 ember volt a korcsmában; köztük Nagy József Farkas László, Kis (Koltai) Ferencz, Molnár József, Zob János, Salamon Károly, egy szabó is volt. Ezek elmentek már 7 óra előtt. Zob János fizette a bort. Mikor kitört a lárma, akkor becsukta a szobát, cselédeit is beparancsolta és nem mozdultak ki. *Bizsyich* biró kérdésére elmond a tanu, hogy otthon beszélték; »Most jönnek, ma jönnek!« Azok t. i., kikről azt mondták, hogy Egerszegről szerte járnak a vidéken, a zsidókat kiosztani. Nagy József félóráig volt a korcsmában ezt szemébe is mondja.

Bói (Mészáros) József 32 éves földmives. Nem tud semmit az első napi zavargásról Másnap strázsának volt kirendelve, a korcsmába is benézett. Deli Imre házához érve, hallották a zuhogást, de nem mertek elmenni a Müller házához A birónak jelentette az esetet, de ez azt mondta, hogy nem kell vele törődni, menjenek csak fölfelé. — Találkozott Szabó Józseffel, Gulácsi Jánossal feleségestül, ezeknek volt a kötényében valami. Tislerics házánál hallotta Zob Jánost, amint mondta: Most már takarodjatok haza! — *Gerát* tagadja a szembesitésnél, hogy azt mondta volna, amit a tanu állit, *Gulácsi* és felesége szintén tagadják, hogy vittek valamit. — *Fürnek* kérdi, első v. második nap tettek-e jelentést. *Tanu*. Második nap 7—8 órakor.

Epstein Ignáczné Ungár Rozália 40 éves, kiskereskedő neje. 28 án ½ 9-kor kezdődött a zavargás, Tislerics József már előbb mondta, hogy a korcsmában hallotta, hogy zavargás lesz. Azért lecsavarták a lámpást. Akkor bedobálták s ösztökével verték az ablakokat. Erre elszöktek hazulról Deli Imréékhez. Aztán feltörték és kirabolták a boltot. Kétszáz forint káruk volt. Nem ismert meg senkit. Másnap reggel bement Pacsára és jelentették a szolgabirónak. Polgár Ferencz előtte való este összeveszett vele s azt mondotta: »Majd ad holnap ingyen bort!« — Másnap Pacsán hált, reggel megjött, hallotta hogy a Kránitz Matyinénál van az ágynemü; felszólította, hogy adja vissza, de kezet kellett csókolni, mig visszaadta. Hogy kik voltak a tettesek, arról semmit sem mondhat, neki nem mondtak semmit. A jegyzőről sem mondhat semmit.

Weilerné Epstein Betti 18 éves, szatócs neje; ugyanezt vallja, amit anyja.

Farkas Mihályné Ács Roza 40 éves földmivesnő, semmi lényegest nem vall.

Özv. *Farkas* Józsefné Bagó Verona 62 éves özvegy földmivesnő. A zavargásokról épen semmit nem tud. Polgár Ferencz az első napon csépelt nála, de még napnyugta előtt távozott.

Nagy György (Katalin) 41 éves; semmit sem tud mondani a zavargásról. Őt küldte Dörnyéné az izenettel Epstein Ignácznéhoz, meg is mondta. *Epstein* Ignáczné tagadja, hogy nála volt.

Gerencsér Ferenczné, 40 éves. Első éjszakáról nem tud semmit. Másnap este a tüzlármára kifutott, mert második szomszédja Müllernek. De mindjárt visszament. A tüznél nem látott senkit.

Gerencsér Simon Józsefné 25 éves; az első estéről nem tud semmit. Második este a tüzhöz futott, találkozott Markal Jánossal aki valamit vitt a kötényében. Ott nem volt tüznél.

Horváth László 32 éves földmivelő; az első éjszakáról nem tud semmit. Másnap a tüzlármára kiszaladt és Farkas László szalmáját őrizte; ott maradt hajnalig. Nem látott senkit. Nem tud semmi egyebet.

Horváth Ferencz 25 éves földmives sem az első, sem a második estéről sem tud semmi felvilágositást adni. 30-án reggel kiment szénát gyüjteni, akkor sok üres papirost láttak a Gerencsér háza végén. Hogy kik voltak a tettesek, arról nem hallott semmit.

Hubor Ferencz tanu nem jelent meg. Felolvassák a vizsgálóbiró előtt tett vallomását.

Ipsics Józsefné. Mikor második este a tüzhöz szaladt, Vargáné Jakabi Máritól akkor vett el az uton Zob László egy vég barchetot. Jakabi Mári nem akarta neki odaadni, de Zob elvette; azt mondván, hogy visszaadja a zsidónak.

Ipsics József 30 éves, napszámos. Semmiről sem tud felvilágositást adni.

Özv. *Kránitz Baba Józsefné* 69 éves földmivesné vallomása egészen lényegtelen.

Ifj. *Kovács Jánosné*, 17 éves; Ez hált a második éjjel együtt Salamon Rozával. A vizsgálóbiró előtt azt mondta, hogy nem tudja, vele volt-e egész éjjel Salamon Róza; most azt mondja, hogy nem emlékszik. Egyébből sem tud semmit.

Kreutzer József 60 éves pinczér, vörrüi lakos. Másnap látta jönni Szentpéterurról Salamon Lászlónét, aki hozott két tepszit és egy nagy tálat.

Ezután a kihallgatott tanuk mind meghiteltetnek s elnök a tárgyalás folytatását másnap 9 órára tüzi ki.

Negyedik nap; november 13.

Elnök ½ 10-órakor megnyitván a tárgyalást, a tanukihallgatást folytatják. A beidézett tanuk mind megjelentek.

Előbb azonban kihallgatják *Markal* Jánost vádlottat, ki csak e napon jelent meg. Ez 27 éves földmives, jelenleg a Zalanémethfalusi hegyben lakik; akkor szentpéteruri lakos volt. Tagadja, hogy a zavargásban részt vett Aug. 29-én atyja házánál csépelt 9—10 óráig. azután megvacsorált és lefeküdt. Sem Müller, sem Ungár boltjában nem volt Tagadja, amit Gerencsér Simon Józsefné reá vallott Gerencsér Simon József szemébe mondja neki *Vádlott* ujra tagadja; a zavargások elkövetőiről szintén nem tud semmit.

Kis (Koltai) Ferencz tanu a 28-iki zavargás estéjén a Domonkos korcsmájában volt s ott találta az elöljárókat. *Gerárd* és *Nagy József* nem voltak ott. Hogy a zavargást kik csinálták, arról nem tud semmit, mert ő nem volt ott. 29-én is ott volt a korcsmában s ott találta az elöljárókat, kik a fiatalsággal ittak. A vizsgálóbiró előtt azt vallotta, hogy a zavargók közt Salamonbódi Jánost és Polgár Ferenczet látta. Ezt most visszavonja. Nem tud semmit. Az ablakon kinézett a korcsmából, látta szaladni a sok embert, de a nagy sötétben nem ismert meg senkit.

Kovács István szabari 51 éves cseléd Sztpéteruron. Az első napi zavargásról nem tud semmit. Második este elment a tüzhöz, a nagy sötétben csak Kun Ferenczet látta kijönni a boltból, ez csomagot vitt; Kránitz Matyinét és fiát Jánost is látta; ezek csak ott álltak. Mást nem látott. Ungár boltjánál nem volt. *Kún* Ferencz tagadja, mit tanu szemébe mond neki; azt mondja, hogy tanú neki ellensége.

Koltai Józsefné 48 éves asszony otthon volt első este, akkor nem is hallott semmit. Második este a lármára kiszaladt az utczára, akkor találkozott Mülei Csina Péterrel, egy negyedóra mulva tanu bement szobájába s addig maradt ott, mig tüzet nem kiáltottak. Akkor látta Kránitz Józsefnét, aki hozott ágyneműt és azt mondta, hogy ezt találta s másnap visszaadja. Másnap Müllerné eljött Kránitznéhez, sirt, hogy adja vissza, aztán megköszönte neki, hogy visszaadta. A zavargásról egyebet nem tud.

Ifj. *Küllős József* vallomási jegyzőkönyve felolvastatik. Ebben semmi lényeges, nem ismer meg senkit.

Kustl Netti 16 éves sztpéteruri, kapott Matechéktől két inget varrni a zavargások előtt. Ablakaikat beverték, de a sötétben nem ismert meg senkit. Másnap Pacsára ment és igy nem tud semmit.

Özv. Küllős Józsefné helyett *ifj. Küllős Józsefné* kapta meg a kézbesitést. Nem tud a zavargásról semmit. Tüzlárma előtt Mülei Pétert látta az utczán.

Lázár István 51 éves földmives és éjjeli őr. Első éjjel nem volt szolgálata, akkor aludt. Második éjjel, mikor a lárma megkezdődött, jelentést tett róla a birónak, de ez nem jött el; tanu is félt s elment haza. A tüzhöz jövet találkozott Kajdár Gulácsi Jánossal, kinek köténye fel volt fogva. *Gulácsi* azt tagadja. *Tanu* egyebet nem tud.

Müller József 39 éves szentpéteruri lakos. Már aratás előtt hallotta, hogy Nagy József munkásai beszélik, hogy majd elkergetik a zsidókat. Ő szólt is Nagy Józsefnek erről. Ez azt mondta: »No ezt meghagyjuk.« Sértő szavakat sokat hallott a zavargásokig. 28-án megelőzőleg minden éjszaka reggelig mulattak a korcsmában. 28-án este ő is átment a korcsmába, akkor a korcsmáros (Domonkos) mondta, hogy jó volna a zsidókat kikergetni, túlságos jól élnek. Ő aztán hazament, lefeküdt, erre megkezdődött a dobolás; az ajtókat is feszegették s az ½ 3-ig tartott. Akkor hangjáról megismerte Mülei Lászlót; ezt másnap meg is szólította s ez azt mondta rá: „Majd a java csak most jön!« Másnap délután 4 órakor eljött Zob János, ki azzal biztatta őket, hogy ne féljenek, strázsák lesznek, nem lesz semmi baj. Ennek daczára vittek le holmit a pinczébe. ½ 8-kor bezárták a boltot. Anyja elment, tanu otthon maradt atyjával, meg hozzájuk jött később Freiler Vilmos és Miksa, kik még azt mondták: bátran le lehet feküdni, ők már körülnézték a faluban, nem lesz baj. De még miközben vetköztek, megkezdődött az ablak- és ajtó verés. Kránitz hangját hallotta: »Most már a mienk!« Betörtek a boltba, ott fosztogattak, onnan az első szobába rontottak, a belsőbe is be akartak rontani. Ekkor öccse kilőtt a szobából. Tanú elbujt a harmadik szobában az ágy alá. Később előjött és benézett a boltba; ott fosztogattak Mülei, Matech, Markal László, Nagy József két fia is a boltban voltak. — Látta ott állni a bolt előtt Nagy Józsefet, Farkas Lászlót és a jegyzőt. Amint tanut meglátták, Mülei József kiáltotta: »Üssétek!« Ekkor tanu elsietett. A paplakásnál Molnár József kiáltott: »Ez kiabált tüzet! üssétek!« Koltai Józsefnek nézte tanu azt, aki őt, erre meghajította. Tanu id. Molnár Józsefhez szaladt be. Ott a gyerekeket kérte, adjanak neki egy kis helyet De aztán elküldték onnan, elment a kukoriczásba, onnan haza, de nem mert otthon maradni, egy faluvégi pajtában viradt meg. Reggel a biróhoz ment, ez többekkel jött eléje s azt mondta neki, hogy nem megy vele, neki más dolga van. Mások elmentek vele; otthon minden össze volt zuzva Látta a fosztogatásnál Vörösbódi Salamon Jánost és fiát, aki hordta is a portékát. — *Mülei* László, *Mülei* József, *Kránitz* János, *Matech* Zsigmond, id. *Salamonbódi* János, ifj. *Salamonbódi* János, ifj. *Nagy* József, és *Nagy*

---

dővészbe esett. Nem volt senkiök, még látogatójuk is ritkán, drága pénzen fogadott ápolók gondoskodtak ugy, ahogy felölük. Fájdalmaikat napról-napra élesitette a megélhetés gondja, adósság adósság után jött s néha orvosságot is lehetetlen volt szerezniök. Még a jótékony halál is, melytől mit sem féltek többé, későn jött s a férfi hosszu keserves napokkal élte túl hónapokig szenvedett nejét. S midőn lebocsátották a koporsót a sirba, mely végre nyugalmat adott, egy történet merült fel a körülállók agyában, mely történetet egykor mindannyian tudtunk. Egy emberöltővel azelőtt, a hires pápai kollegiumban három lelkes ifjú osztozott a dicsőség mezején; kettőnek nevére megdobban minden magyar sziv s az egész világ hirdeti dicsőségüket, a harmadik a koporsóban feküdt. Orlay Petrich Somának hivták.

S ki ne emlékeznék életéből ily eseményekre... Én láttam vagyonos nőt lelki egyedülségében megtörve a szenvedés alatt, ott voltam a szemérmes koldusleánynál, ki görnyedezve dolgozott s ki egykor jobb napokat látott, de már évek óta fekvő beteg anyjának szenvedéseit türte. Ki segithet ezeken, ha nem a jótékony nő, ki tudja gyengédséggel nyujtani a balzsamot, kinek puszta megjelenése sokszor uj életet [illegible]

Magyar nők, magyar leányok, ne hagyjuk elcsenevészedni Magyarország jótékony nőegyleteit! Illatozó virágok ezek a mindennapi prózai életben s illatjuk ad életet, reményt és szeretetet: Nincs emberi intézmény, mely némi tekintetben hiányos ne volna; hiányokat orvosolni lehet, az intézményt megölni hiba. Mondják: a hiuságot neveljük általa. Talán igaz. De nem olvastátok-e a könyvek könyvében, hogy az ur, a teremtés nagy müve után széttekintett s látá, hogy minden jól vala? Ám dobjon követ a közönyös ember, igaz öröm lesz az mindig, valahányszor a boldogságrabló fájdalom könyeit látjuk átalakulni az öröm éltető cseppjeivé. Emberi mocsok vegyülhet belé, de azért mindig szent a szeretet müve, a legnagyobb s legmagasabb, mely felemeli az emberi lelket, e földre szállt angyalt, ki az égiekre emlékezik. Ne hagyjuk elveszni, elcsenevészedni a jótékony nőegyleteket. Mig szegény tengődik e földön, mig lesznek elhagyatottak s ügyefogyottak e világon: a szeretet munkájának élnie s virágoznia kell. S én hiszem igy lesz nálunk is.

GYÖRGY ALADÁR.

László, *Farkas*, *Riedlmayer*, *Molnár*, Dötki József, *Gerárd* a szembesitésnél mindent tagadnak. — Az *ügyész* kérdésére előadja *tanu*, hogy a zsidóellenes beszédeket Nagyéktól, Molnár Dötki hallotta. A döngetés téglával és fejszékkel történt.

Müller Miksa 25 éves sztpéteruri nőtlen. 27-én haza ment sztpéterurra. Akkor délelőtt a korcsmában látta Nagy Józsefet, Gerárdot, Zobot, stb Már ez is feltűnt tanunak. Akkor Horváth rákiáltott: »Ni a zsidó, el kell űzni!« Sőt aztán meg is ütötte, de az elöljárók nem segitettek rajta. 28-án tanu nem volt otthon, csak 29-én hallotta anyjától, Pacsán. Pacsáról d. u. 5 órakor jött haza Sztpéterurra s kezdte a portékát öszszepakolni, hogy elviszik az állomásra. De atyja a Zob János biztatásával megnyugtatta. Este Weilerrel elment a faluba a hangulatot kitapasztalni. Látva csoportokat, beszélgetni, de nagy csöndben. Benézett a korcsmába, 12 szál gyertya égett az asztalon, a korcsma tele volt. Ott volt Nagy, Balázsy, Zob, Farkas stb. Az őröket szintén a korcsmaudvaron látta. Ezután hazamentek, de nem vetkőztek le. Weiler és a tanu atyja az első szobában, tanu a legbensőbben volt. Félóra mulva lépéseket hallott, majd néptódulast, kocsizörgest. Tanu bement erről atyját értesiteni, az megijedt s már akkor kezdődött a rombolás. Tanu most részletesen leirja a pusztitást. A pusztitásnál felismerte a feltörők közt ifj. Kránitz Matyi Jánost, Ivanics kovácslegényt, Farkas Józsefet, Mülei Csina Pétert. A boltban fosztogatók közt Kránitz Matyi Józsefnét, Matech Zsigmondót, Salamon Bódi Jánost s ennek fiát, Vörös Salamon Bódi Jánost, Salamon Bódi Rózát, öreg Zob Jánost, Kun Ferenczet, Polgár Lajost, Pilicsár Takács Józsefnét és két fiát, Józsefet és Istvánt. — Mikor a belső szobába be akartak törni, akkor tanu lőtt s a nép kiment a szobából. Ekkor ők is kimenekültek. Elfutottak, akkor találkoztak Polgár Ferenczczel, kinél batyu volt. Akkor Polgár megtámadta őket, erre Weiler fejbeütötte és tanu rálőtt. Utólag még Nagy József mondta, hogy ezt nem is lehet rosz néven venni; ez már benn van a levegőben. Jakabi Mari és férjéről Job László mondta, hogy vittek. Zob Józsefet pedig tanu maga látta. Tanu 10,800 frt kárt szenvedett. A megnevezett vádlottak mind tagadnak a szembesitésnél. Tanu utólag mondja, hogy a fosztogatók közt Koller Zsigát is látta. *Boznglich* biró a kárra nézve intéz tanuhoz több kérdést. Az *ügyész* kérdésére elmondja, hogy nyilvánvaló dolog volt, hogy az elöljáróság bujtogatott. Tanu végül 6000 frt kártéritést akar csak.

Müller Jakab 63 éves előadja a zavargások történetet. A fosztogatók közt hangjukról felismerte özv. Kránitz Matyiné fiát, Nagy József két fiát, Salamon Bódi Janost. — A jegyző, segédje, Nagy József és fia a jegyző kapujában állták. Jakabi Márit künn látta.

Müller László 43 éves, lakik Pacsán, előadja az öreg Zob János csalási kisérletét.

Ifj. *Molnár* József 43 éves; aug. 28-án éjjel sem volt otthon, 29-én este jött haza. Lényegest nem tud.

Mülei Györgyné 49 éves. A Müller boltját verők közt látta Salamon Bódi Jánost, Matech Zsigmondot feleségestül, ezek vittek; Ivanics Mihály a boltajtót feszitette. Polgár Ferenczet látta bemenni. Matechet is látta bemenni, ez maga mondta, hogy pisztoly volt a kezében. Kajdar Gulácsy József kiáltotta: »Fogjátok meg a zsidót, mert fut!« Mikor hazament, hallotta a jegyzőtől kiáltani: »Gyerekek csak vigyétek, hordjátok, ezt ugy sem kell megtériteni.« A megnevezett *vádlottak* a szembesitésnel mindent tagadnak.

Nárai Mülei Józsefné 44 éves földmivesné, otthon volt mindkét este; nem hallott, nem tud semmit.

Német János 31 éves földmives; 29-én este, mig tüzet kiáltottak, Mülei Csina Péterrel beszélt az utczán. Aztán együtt mentek el a tűzhöz.

Németh József igriczei lakos a zavargásokról semmit sem tud megmondani, Öreg Salamon Bódi János akkor nála, Igriczén, prést csinált; de hogy épen akkor ott volt-e, azt nem tudja.

Németh Józsefné azt mondja, hogy az öreg Salamon Bódi ott volt náluk, a fiatal nem.

Nagy Károlyné tanu künn állt a háza előtt a zavargás idejében, látta Salamon Bódi Rozát, aki csomagot hozott a szoknyájában. Vádlott ezt tagádja.

Potyondi Mihályné 39 éves, a tűzhöz szaladt, Dötki Jánost a bolt előtt látta bottal: azt kiáltotta: »Fogjátok meg!« Egyebet nem tud.

Krémi József 30 éves mészároslegény. 28 án délután a korcsmában volt, az ez esti zavargásról nem tud semmit, Másnap este a korcsmában volt 7 óráig, a zavargás alatt is a korcsmában volt. Nem tud semmi felvilágositást adni. Visszavonja, amit a vizsgálóbiró előtt vallott.

Páfi János 43 éves muzsikus. Akkor csépelt, Markallal együtt, de hogy ez nem ment-e el, azt nem tudja.

A törvényszék megesketi az összes tanukat a három Müller kivételével. Ezzel a tárgyalás másnapra halasztatott.

Ötödik nap; november 14.

Elnök fél tizkor megnyitja a tárgyalást, melyen a tanuk kihallgatását folytatják.

Rigó István 52 éves földmives, sem első, sem második éjszaka nem volt otthon, nem látott és nem tud semmit.

Schmidt János meg nem jelent tanu vallomását felolvassák. Ebből az a lényeges, hogy tanu a második zavargást meg előző napon látta, hogy az elöljáróság egész nap a korcsmában súgott-bugott arról, hogy a zsidókat ki kellene rabolni. A zavargásnál felismerte Ivánicsot. Matech a bársonyból nála mellényt akart késztittetni.

Salamon József 39 éves, a második esti zajnál elment a biróhoz, hogy együtt védjék Ungárt, aztán 11 órakor elment haza. Túri Jánost látta az utczán egy nővel viaskodni. Vizsgálóbiró előtt Salamonbódi Jánosra vallott, most visszavonja. Később nem hallott semmit.

Szilva János 38 éves napszámos. Strázsa volt második este A zavargásról mindjárt jelentést tett a birónak, aki őket ellenkező irányra küldte. Gulácsi Jánossal kétszer találkozott, ez vitt valamit a kötényében. *Gulácsi* tagad. *Gerard* azt mondja, hogy a strázsák csak tüzlárma után jöttek.

Tóth János 66 éves földmives, Ungár szomszédja. Ungár boltja elé szaladt. Nem ismert meg a fosztogatók közül senkit.

Tóth Vendel, az előbbi tanu fia, 20 éves, semmi lényegest nem vall.

Takács Józsefné Szabó Anna 48 éves, földmives neje. A tüzlármára tutott ki, Kun Ferenczet látta, ki a boltból egy két faeszközt hozott. *Kun* tagad.

Tóth Józsefné igriczei lakosnál Salamon János és fia prést csináltak, de sokkal előbb, mint a zavargás volt.

Ungár József 42 éves sztpéteruri lakos 29-én reggel hallotta csak, hogy az éjjel ablakbeverés volt. 29-én este látta, hogy csoportosulnak az emberek. Előjött, mikor Müller boltját döngették. Az utczán hallotta, hogy Zob László, Jakabi Máriával pörölt, mert ennél rabolt holmi volt. Tanu aztán hazament, mert félt. Nagy László már előbb mondta neki: »Neked, Józsi, nem kell félned, neked nem lesz bajod!«

Ungár Samu 38 éves sztpéteruri lakos. Első este lefekvés után bedobták az ablakait; átszaladt még éjjel a biróhoz, de ez nem volt otthon. Ekkor a jegyzőhöz ment, de a jegyzőné megnyugtatta és hazaküldte. Hazament, otthon találta a birót s magával vitte lakására. A biró megnyugtatta s még az éjjel többször jött át kérdezni, nincs-e baj? Másnap este elküldte családját Ágoston Józsefhez. Ő fivérével fegyveresen a biró szalmája alá ment. Onnan is elszaladt később a telekbe s a kukoriczában elbujt. Onnan hallották, hogy Gerárd és Zob elkergették a népet. Nem látott senkit, de megnevezi azokat, akikről hallotta, hogy a boltjában voltak. Látta Kránitz Matyinét és fiát, Jánost, Potyondi Mihálynét az udvarban. Kára 450 forint. Tóth Istvánt is látta. A megnevezettek tagadnak.

Szemes István 47 éves takács. Rokonától, Zsidinétől, már előre hallotta, hogy estére mi lesz a Müller boltjánál. Este oda hitta, hogy nézze meg. A tűznél a boltban látta ifj. Nagy Józsefet, továbbá Salamon Bódi Jánost és fiát. Azt mondja, hogy id. Nagy József eloszlathatta volna a népet. A megnevezettek tagadnak. A jegyzőt tanu a ház előtt látta.

Ungár Béni 20 éves. A zavargások történetét ugy adja elő, mint bátyja Ungár Samu. Megnevezni nem tud senkit.

Weiler Samu 55 éves sztpéteruri lakos. Az első estéről nem tud felvilágositást adni. Másnap Éri szomszédjához ment hálni. Akkor látta este a népet a korcsma előtt csoportosulni Mülei Józsefet és Kránitz Baba Jánost látta, megismerték Ungertől visszajövő Özv. Kránitz Matyinét.

Weiler Samuné ugyanazt adja elő, amit férje. 30-án reggel ifj. Kránitz Jánost látta kijönni a Müller pinczéjéből Kránitz tagadja ezt.

Vida János 39 éves földmives, semmi lényegest nem vall.

Vida József 50 éves földmives az első estéről nem tud semmit. Látta, hogy Farkas József egy csomót talált, de Farkas azt mondta neki aztán, hogy visszaadja Ungárnak.

Weiler Vilmos 27 éves sztpéteruri lakos, ugy adja elő a zavargás történetét, mint Müller Miksa. Farkas József 29-én délután a korcsmában mondta: „Ha felakasztanak is, ütöm a zsidót!“ Nagy József pedig azt: »Én nem fogok eléjök állani. Ez már benne van a levegőben.“ Mülei Csina Péter, Kránitz Matyi János és anyja, Ivánics Mihály hangját hallotta. Mikor kimenekültek, Polgár Ferenczet látta a pinczéből kiszaladni egy bugyorral. Erre rálütött baltával. Kára 168 forint. A megnevezettek tagadnak.

Varga Józsefné 55 éves napszámosné semmiről sem tud felvilágositást adni.

Weiss Ignácz vallomási jegyzőkönyvét olvassák fel. Ebben semmi lényeges nincs.

Weiczel Gergely 44 éves bognár mester sem tud semmi lényegest.

Zob László 39 éves földmives mikor a tűzlármához szaladt, Jakabi Máritól elvett egy vég barchetot.

Epstein Ignácz 50 éves sztpéteruri lakos ugyanazt adja elő, amit neje előadott. Kára 200 forint.

Szabó Juli 18 éves, tanu látta hogy Kránitz Matyiné 2 dunyhát, 1 vánkost és 1 lepedőt hozott haza, de az visszaadta.

Küllős Mári 14 éves ugyanezt vallja.

Salamon József Zsigáné 45 éves, szintén a mellett vall, hogy Kránitzné maga üzent hogy nála van az ágynemű.

Kovács Mátyás 25 éves napszámos Farkas Józsefnél csépelt akkor, együtt feküdtek le s csak a tüzlármára riadtak fel együtt.

Rigó György és *Tóth* László szintén együtt voltak Farkassal a tüzlármáig. Az utóbbi azt mondja, hogy ez a tüz előtt volt.

Németh József 39 éves földmives a biróval együtt volt az alatt az idő alatt mig Epsteinnél zavarogtak

Tompos János is ez értelemben vall.

Schwarz Pál 50 éves z.-egerszegi lakos, borkővágó, Sztpéteruron volt, mikor a vádhatározatot kézbesitették a vádlottaknak s akkor összebeszéltek a falubeliek, hogy Gerárd ellen vallanak. Nagy József és Zob János, továbbá Farkas Lászlót megismerte. Ezek tagadnak.

Küllős József, kinek tegnap felolvasták vallomási jegyzőkönyvét, ma megjelent. Semmi lényegest nem vall.

Ezután még *Müller* Miksa és József tanukat szembesitik *Kovács* Mátyás *Rigó* György és *Tóth* Lászlóval. Mindnyájan Megmaradnak állitásuk mellett. *Müller* Miksa Nagy Józsefről még azt vallja, hogy a zavargás előtt hallotta hangját: „No ti gyávák, nem meritek kezdeni.“

Salamon Bódi Józsefné tagadja azt, amit Kun Ferencz vele bizonyittatni akar; egyebet sem tud semmit.

Ezután a ma kihallgatott tanuk Weiler Vilmos és Küllős Mari kivételével megeskettetnek.

A hatodik napon, november 15 én tartott **vád- és védbeszédekről** lapunk legközelebbi számában tudósitjuk t. olvasóinkat. Az **itélet kihirdetése** *hétfőn*, e hó 17-én reggel 9 órakor lesz.

Különfélék.

† **Vidor Hugó.** Városunk egyik legtekintélyesebb polgárát, Vidor Samu urat és családját megdöbbentően sulyos gyász érte. Egyetlen fia, *Vidor Hugó*, ki a Guttmann-czég csézki üzletét vezette, hosszas, kinos szenvedés után e hó 9-én este *Valpón* elhúnyt, betegágyához lesietett szerető szüleinek karjaiban. Élete virágában, 24 éves korában ragadta el a könyörülettelen halál az ifjut családja köréből, melynek szeme fényét képezte. A vigasztalhatatlan szülők Kanizsára hozták fel elhúnyt gyermekök holttestét és itt helyezték a családi sirboltban örök nyugalomra a drága tetemet. A temetés e hó 12-én délután 3 órakor ment végbe, oly fénynyel és a lakosságnak olyan óriási részvétével, amilyennel már igen rég nem volt temetés Kanizsán. Közel másfél ezer ember gyült össze a halottas háznál, hol a templomi énekkar gyászdalai után dr. *Neumann* Ede helybeli főrabbi mondott megható beszédet a koporsó felett. Szivszaggató látvány volt nézni a fájdalom súlyától végkép megtört édes atyát, anyát és leánytestvért, kiket valósággal ugy vittek oda a temetésre. Apa és anya egy álló hétig voltak Valpón fiok betegágya mellett, álmatlanul, étlen, szomjan, valóságos önfeláldozással ápolva a beteget, kit azonban ennyi szeretet és a Kanizsáról lehivott dr. Blau és Ditrichstein orvosok nyugtot, pihenést nem ismerő buzgalma sem volt képes megmenteni az életnek, mely még annyi örömmel, annyi széppel kinálkozott a haldokló számára. — A gyászkocsi után két, feketével bevont kocsin vitték a temérdek koszorut, melyeket szerető és résztvevő szivek küldtek a halottnak, kisérőkül ez utolsó utjára. Szomorúan impozáns menet volt az a halottas háztól a temetőig, hol az elhúnytnak társai és barátai nevében *Székely* Tivadar mondott végső istenhozzádot. Ezután még egy gyászdal és eközben bezárult a sirbolt, visszaadva a földnek, ami a földé.— Béke lebegjen az elhúnytnak emlékén és az isteni sorsban való megnyugvás szálljon a reményöket vesztett szülők megtört szivébe!

— **Mulatságok.** *A kaszinó* tánczvigalmát e hó 22-ére halasztották. E hó 16-én zártkörű tánczvigalommal összekötött tánczpróbát rendez a Koronában Rechnitz József tánczművész. Belépti dij 50 kr.

— **Esküvő.** Diszes esküvő volt e hó 9-én d. u. a helybeli izr. templomban. *Löwinger* Móricz ur, a stájer leszámitoló-bank marburgi közraktárainak gondnoka esküdött örök hűséget egy városunkbeli szépségnek, *Zucker* Vilma kisasszonynak. A templomot egészen megtöltötte a diszes közönség. Nyoszolólányok voltak *Deutsch* Józsa k. a. és *Blühweisz* kisasszony. Vőfélyek a menyasszony és a vőlegény fivérei. A menyasszonyi háznál az esküvőt fényes lakoma követte, mely a nagyszámu vendégsereget jóval éjfélen túl tartotta együtt a legvidámabb hangulatban. — Sok szerencsét az uj frigyhez!

— **Oreszy Jónevű cirkusza,** mely Bécsben is köztetszésre talált, e hó 16-án és 17-én Kanizsán működik. Hiszszük, hogy élvezetekben szegény városunkban mindkét estén nagy közönség fogja nézni a szép mutatványokat.

— **Városunk közerkölcsiségének** érdekében szükségesnek találjuk rendőrségünket figyelmeztetni arra az uj „kávéházra“, a Magyarutczában, a „Magyar király“ korcsma mellett. Ez az egész éjjel nyitott lebuj az ő vörös tapétáival és ugyanilyen szinűre festett hölgyeivel a prostituczionak kényelmes fészkét képezi a város közepén. És, mint tudjuk, eddig orvosi felügyelet alatt sem állnak azok az ott „szolgáló“ dámák Az egész helyiség fizikai és morális veszélyt képez fiatalságunk erkölcsi dolgokban ugyis eléggé laza felfogású nagy részére. Kiváncsiak volnánk megtudni, ki és milyen alapon engedélyezte ezt az ellenőrizetlen üzletet, mely miben sem különbözik a legrosszabb fajta nyilvános házaktól. Vagy talán megvolt az élelmes tulajdonosnak az az aranynyal megrakott öszvére, mely, maczedoniai Fülöp mondása szerint, átugrik a legmagasabb bástyán is?.

— **A »Korona«** szálló nagytermében f. hó 6-án megtartott teljesen zártkörű tánczvigalom a várakozásnak megfelelőleg minden tekintetben igen jól sikerült. Az ezen alkalomra csinosan feldiszitett terem 9 óra felé benépesült nem felettébb nagy számu, de válogatott s jókedvű közönséggel. Nagyon kellemesen érintett mindenkit, hogy hölgyeink toilettejében — a kiváló csin s egyszerűség mellett — gondosan kerülve volt a fényüzés hajhászása. A társaságban mindvégig a legkedélyesebb hangulat s otthonias vidámság uralkodott. A megjelent hölgyek névsora: Somssich Katinka, Belus nővérek, Rátz-nővérek, Hegedüs Margit, Varga Magda, Horváth Irma, Baán-nővérek (Szabar) Hanny Kata (Balaton-Magyarod) Kvacsák Poldi (Kőszeg), Szekeres Erzsike (Bak) Wagner Aranka, Rózsavölgyi nővérek, Laubhaimer Jolán (Csáktornya), Ó. Horváth Gizella (Kottori), Hartmann Jolán (Bocska), Grobetti Miczi, Novinszka Leopoldine, Magelli Ilona, Kassay-nővérek. Somssich Lőrinczné, Rátz Antalné, Erdődy Lajosné, Makay Dezsőné, Varga Lajosné, Sebestény Lajosné, Szalay Lajosné, ifj. Fesselhoffer Józsefné, Schmidt Frigyesné, Wágner Károlyné, Ó. Horváth Gyuláné, Horváth Istvánné. — Az első négyest 28 pár tánczolta. A valóban sikerült vigalomnak csak a kora hajnal vetett véget.

— **Gyászhir.** Ofner Lipót nagy-kanizsai izr. nyugalmazott 86 éves tanitó, f. hó 10-én végelgyengülés következtében meghalt, és 12-én kisértetett tanitótársai részvéte mellett örök nyugalomra. Szegény öreg, mint Pestalozzi érdemes növendéke, ő is örök küzdelmet folytatott a balsors és az élet szükségletei ellen, mig nem a halál megadta azt neki, mit életében a hosszu küzdelem után sem találhatott — a nyugcdalmat. 1798-ban született Ó-Budán, hol is az akkor már fenállott Mária Terezia féle izr. 4 osztályu, főiskolában nyert alapos oktatást. Bő tudományánál fogva választhatott volna — mint számtalanszor beszélte — a tanitói és papi pálya között — de ő vallásbani szabadelvűsége és a modern világi tudomány után érzett vágyakozása következtében, inkább a tanitói pályát választotta. Igy működött néhány évig szülővárosában. 1819-ben jó hirneve következtében meghivatott Nagy-Kanizsára Benczion előkelő gazdag kereskedő egyetlen fiához nevelő tanitónak. 1832-ben, midőn a nagy-kanizsai izr. hitközség nyilvános iskolát nyitott, Ofner Lipót is a tanitótestületbe vétetett föl, hol is 1865-ig mint buzgó tanitó működött. Ötven évi tanitói működése alatt folytonosan küzdött, mig a halál véget nem vetett szeme világától néhány év óta megfosztott, anyagi gondokkal küzdödő, életének. — Áldás hamvaira!

Felelős szerkesztő s kiadó:
VARGA LAJOS.
Társszerkesztő
Farkas Imre.

2654 sz. 1884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt kir bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. 103 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a tekintetes csurgói kir. járásbiróság 2654/84 számu végzése által nagy-kanizsai bankegyesület végrehajtató javára Musquitter Mihály ellen 1500 frt tőke és ennek járulékai erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 790 frt 60 krra becsült butorok 1 tehén 1 kocsiból álló ingóságoknak nyilvános árverés utján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszinén, vagyis Berzenczén leendő eszközlésére

1884. évi november hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája

9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mindazok, kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesithetni, keresteiket vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csurgó 1884-ik évi november hó 7-ik napján.

HORVÁTH ZSIGMOND
kiküldött bir. végrehajtó.

250 1—1.

IRMLER és WAGNER

Nagy-Kanizsán,

Herczeg Batthyány féle házban, a városház átellenében

Ajánlja dúsan berendezett raktárát

Fehérneműek urak-, nők- és gyermekek részére, ugy ágyneműkészitményeit is.

Legkitünőbb minőségü, **saját szövészetben** készült, **házi damasztból asztal-teritők, asztal- és törölköző kendők, creas és lepedővászonak** egész szélességben.

Gyári raktár *rumburgi-* és *irföldi-szövetek* kitünő és legujabb *asztal-, kávé- és canava-teritők, damast, jutte- és gyapju-ágyteritők, háló- és jutte-függönyök*, fehér és szines *vászon, pamut- és batist-zsebkendők*, egész a legfinomabb minőségig, továbbá *gallérok* és *kézelők* urak és gyermekeknek.

Saját készitményü *lószőrmatraczok, karton, rouge, cachemir, satein, atlasz- és selyem-paplanok, ágypokróczok, zsinoros- és piquett-parket*, olcsó és finom szines *ruhaparket*. 239 4 4

Nagy választék fehér- és szines férfiingek, canafas, csinva és vállfüzőkből.

Nagy raktár harisnya- és kötött árukból, menyasszonyi kelengyék olcsó árért

Csak két előadás

ma, vasárnap nov. 16-án és Hétfőn, 17-én

ma vasárnap két rendkivüli előadás, az első délután 4., a második esté 7 órakor.

NAGY-KANIZSÁN

Csengery-utcza, Hirschel és Bachrach urak fásteikén

Grand Circus Oroszy.

Nagy fényes előadás

a magasabb lovaglás, ló-idomitás, testgyakorlás, ballet és némajátékból.

Naponkint változó műsorozat.

A 4 anglo arab telivér-mén

Tuff, Afrique, Geisa-Irla és Aslam.

egy időben idomitva és szabadon elővezetve a társulat fölovászmestere *Liphard Ferencz* ur által

Grand Voltige

à la Richard nyeregtelen lovon előadva *Bono* k. a. által.

Signorette Persival.

A néger-főnök tigris vadászaton, lovon.

Nagyszerü Parforce-jelenet előadja: *Mister Boorn.*

Mister Glans az 5 rendkivüli lovardai mutatványaival. Europa egyedüli ágyu-királynéja bámulatra keltő mutatványaival.

Miss Fina, a Salon-Athleta rendkivüli erőmutatványaival.

1000

arany jutalom azon hölgynek, ki képes e mutatványokat utánozni.

ARTAGNAN,

249 1–1.

andalusiai telivér-mén, idomitva és a nagyiskola minden módozataiban elővezetve *Liphard Ferencz* fölovász mester ur által.

Pénztárnyitás 3 és 6 órakor. Kezdete 7 órakor.

Helyárak: Első sor 1 frt 50 kr. I. hely 1 frt., II. hely 60 kr., III. hely 30 kr.

NAGY PÉNZ-KISORSOLÁS.

Legszerencsésebb esetben

500,000

márka a legnagyobb nyeremény a hamburgi kormány által biztositott legujabb nagy pénzkisorsolásban tulajdonképen pedig:

nyeremény		márka
1	á	300000
1	á	200000
2	á	100000
1	á	90000
1	á	80000
2	á	70000
1	á	60000
2	á	50000
1	á	30000
5	á	20000
3	á	15000
26	á	10000
56	á	5000
106	á	3000
253	á	2000
6	á	1500
515	á	1000
1036	á	500
29020	á	145
19463	á	200, 150,

124, 100, 94, 67, 40 és **20** márkával, összesen 50,500 nyeremény s ezenkivül még egy jutalék fognak 5 hónap alatt 7 huzásban kisorsoltatni.

242 2–5

A hamburgi államkormány által az egész államvagyonnal biztositott pénzkisorsolás 100000 sorsjegyet foglal magában, melyekből 50,500 — tehát felénél több — hét egymásután következő osztályzatban a mellékelve kitett nyereményekkel huzatnak; a kisorsolandó egész összeg

9 290,100 márka.

Az e nagy pénz-kisorsolásban huzandó dús nyeremények, valamint a nyeremények pontos kifizetését illető lehető legnagyobb biztositás végett e sorsolás mindenütt legkiterjedtebb kedveltségre talált. Az alapterv szerint e sorsolás egy különösen e czélra kinevezett fő igazgatóság által intéztetik el, s az egész vállalat az állam által felügyeltetik.

E pénzkisorsolás egyik nevezetes előnye azon kedvező berendezése, hogy mind az 50,500 nyeremény kevés hónap lefolyta alatt és pedig 7 osztályban bizonyosan eldöntetik.

Az első osztály főnyereménye 50,000 márkát tesz ki, a második osztályé 60,000 márkát, a harmadiké 70,000 márka, a negyediké 80,000 márka, ötödik 90,000 márka, hatodik 100,000 márka és a hetediké esetleg 500,000 márkát, tulajdonképen pedig 300,000 márkát, 200,000 márkát stb., stb.

E kisorsolás sorsjegyeinek elárusitásával az alóljegyzett két kereskedelmi czég van megbizva, s mindazok, kik eredeti sorsjegyek vevése által résztvenni kivánnak, sziveskedjenek megrendeléseiket e czégek egyikéhez beküldeni.

A megrendelők szivesekedjenek az illető összeget osztr.-magyar bankjegyekben vagy postabélyegekben megrendeléseikhez csatolni. Az összeget postautalványnyal is lehet küldeni - kivánatra postautánvétre tett rendelvények is teljesittetnek.

Az első osztr. huzásra szóló jegyek ára;

egy egész eredeti sorsjegynek 3 frt 50 kr.
egy fél eredeti sorsjegynek 1 frt 75 kr.
egy negyed eredeti sorsjegynek 90 kr.

Minden megrendelőnek az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegy lesz küldve s egyidejüleg a hivatalos sorsolási terv is, melyben minden a huzásokat, a huzások idejét és a külön-külön osztályokba való befizetendő összegeket illető tudnivalók benfoglalvák. — Minden résztvevő azonnal a huzás után kézhez kapja a hivatalos huzási lajstromot, mely tisztán magában foglalandja a huzott számokat. A nyert összegek pontos kifizetéséért a kormány kezeskedik. Ha netalán egy megrendelőnek az alapterv nem tetszene, a huzás előtt a sorsjegyeket sziveson visszafogadjuk s az érte kapott összeget visszaszolgáltatjuk. Kivánatra sorsolási alapterv megtekintés végett ingyen küldetik.

Miután e sorsolásokhoz számos megrendeléseket várunk, s hogy minden megrendelést pontosan teljesithessünk, kérjük a megrendeléseket minél előbb, de mindenesetre

1884-ki deczember 1-én

előtt az alóljegyzett fő lott tőzsdék egyikébe közvetlen beküldeni.

Stein M. Valentin & Cp.

Hamburg. **Hamburg.**
Steinweg 5. Kön str 36 38

Nálunk mindenki azon előnyben részesül, hogy az eredeti sorsjegyeket közvetlen, tehát minden közvetités nélkül kapja, s ennek folytán nem csak a hivatalos huzási lajstromot lehető legrövidebb idő alatt azonnal a huzás után mindenféle felszólitás nélkül elküldjük, de az eredeti sorsjegyeket is mindig az alaptervben kitett árért minden árfelemelés nélkül szolgáltatjuk.

Jutalmazva **Bécsben** **Fontos** és **Berlinben.**

mindennemü gőzgép tulajdonosai számára.

Az általunk uj módszer segitségével előállitott **Folyókavicsanyag** elismert módon a legjobb és legolcsóbb szer melegkiömlések ellen gőzcsővezetékeknél, hengereknél s minden egyéb fajta gőztartóknál. Fényes ajánlások **cs. kir.** és **városi hatóságoktól,** valamint Európa legkiválóbb nagy iparosaitól.

A tartósságért és czélszerüségért sok évi jutalmat válaltunk

Posnansky és Strelitz

Bécs I. Maxmilianstrasse 13.

Berlin, Kopenhága, Köln.

Állandó raktárunk van Budapesten, Prágában, Brünnben, Ostrauban, Bielitzben. 184 7–16

Börze-informácziókat

legjobban értesült forrásból, valamint e szakba vágó mindennemü értesitéseket és tanácsokat

gyorsan és ingyen ad

irásbeli vagy szóbeli kérdésékre

Eldner és Társa bankiizlete

Bécs, I. Wallnerstrasse 17.

236 4–6.

Naponta *frissen* készült *prima*

Élesztőt

legjobb minőségüt küld megrendelésre minden *postai* vagy *vasutállomásra bérmentve legjutányosabb ár* mellett a

szegedi első élesztő gyár Szegeden.

U. i. Valódi szesz és elsőrendü élesztőért kezeskedünk. 229 5–*

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500.000 márka

főnyereményt nyujt kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzkisorsolás**, mely a magas **kormány** által jóváhagyva és biztositva van.

Ezen uj tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap lefolyása alatt 7 sorsolásban **50.500 nyeremények** okvetlen kisorsolás alá kell kerülnie, köztük találkozik **500.000** frtnyi főnyeremény, részleg pedig:

1 nyer. á m. 300,000	26 nyer. á m.	10,000
1 nyer. á m. 200,000	56 nyer. á m.	5,000
1 nyer. á m. 100,000	106 nyer. á m.	3000
1 nyer. á m. 90,000	253 nyer. á m.	2000
1 nyer. á m. 80,000	6 nyer. á m.	1500
2 nyer. á m. 70,000	515 nyer. á m.	1000
3 nyer. á m. 60,000	1036 nyer. á m.	500
4 nyer. á m. 50,000	29 020 nyer. á m.	145
2 nyer. á m. 40,000	Össz. 19.463 nyeremények	
2 nyer. á m. 30,000	egyenkint, 200, 150, 124,	
1 nyer. á m. 15,000	100, 94, 67, 40, 20 m.	

Ezen nyeremények közül első sorban 4000 ut kisorsolásra 157,000 m. összértékben.

Az első osztályu főnyeremény 50.000 m. tesz és fokozódik 2-od 60,000, 3-ad 70,000, 4-ed 80,000, 5-öd 90,000, 6-od 100,000, 7-ed pedig esetleg 500,000 spec. 300,000, 200,000 mark. stb.

A nyeremény huzások szerint hivatalosan állapittatik meg.

1 egész ered. sorsj. ára csak 6 m v. 3 frt 50 kr. o é.
1 fél „ „ „ 3 „ 1 „ 75 „ „
1 negyed „ „ „ 1½ — 90 kr. „

Valamennyi megbizás az összeg előleges beküldése vagy postautalvány mellett azonnal és a legnagyobb gonddal eszközöltetik, mindenki maga az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet kapván tőlünk kezéhez.

A megrendelésekhez megkivántató hivatalos tervezetek díj nélkül mellékeltetnek, minden huzás után pedig felszólitás nélkül küldjük résztvevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket.

Kivánatra a hivatalos tervezetet előre elküldjük bérmentve megtekintés végett és készeknek nyilatkozunk nemtetszés esetében a sorsjegyeket az összeg visszafizetése mellett huzás előtt visszavenni.

A nyeremények kifizetése pontosan a terv szerint történik, **állami jótállás** mellett.

Vállalatunknak mindenkor kedvezett a szerencse, sok más tekintélyes nyeremény között gyakran az első főnyereménynek örvendvén az, mint **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. fizettettek ki.

Az ily a legszilárdabb alapon nyugvó vállalatnál, előrelathatólag mindenütt biztonsággal a legélénkebb részvételre számithatván kéretik már a közeli huzás miatt is minden megbizást mindenesetre *még ez év november 30 ika* előtt alulirt bankházhoz intézni.

Kaufmann & Simon,

bank- és váltó-üzlet Hamburgban,

U i. köszönetünket fejezzük ki ezennel az irántunk eddig tanusitott bizalomért, felkérjük hogy a hivatalos tervezet megtekintése által meggyőződni méltóztassék a nagyszerü nyeremény-kilátásokról. melyeket e kisorsolások nyujtanak. 240 4—12

Császz. és kir. osztrák-magyar szabad

Ruganyos fa-mátráczok

6 frt.

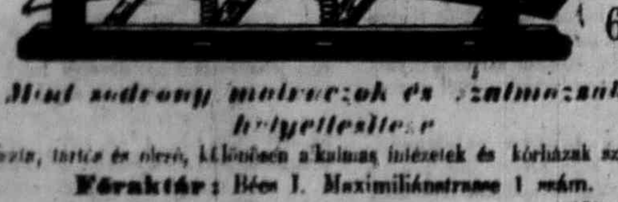

6 frt.

Mint sodrony matraczok és szalmazsákok helyettesitése

tiszta, tartós és olcsó, különösen alkalmas intézetek és kórházak számára

Főraktár: Bécs I. Maximiliánstrasse 1 szám.

230 3 12

HARLANDI

kötőfonál és orsóczérna

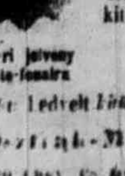

A bécsi és párisi kiállitás alkalmával a legnagyob érmekkel kitüntetve

gyári jelvény kotó-fonalra

gyári jelvény orsó-czérna

Általánosan kedvelt kitünő minőségéért kapható

Osztrák-Magyarország

minden nagy és kisebb kereskedésében.

233 4 4

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy több bek fölszólitása folytán, elhatároztam

magamat, Bécsből Kanizsára jönni, hol is mindennemü

Zongora készitését, igazitását és fölhangolását

243 2–2 elvállalok

magamat a nagyérdemü közönségnek becses figyelmébe ajánlva,

maradok teljes tisztelettel

Romilla Demeter

Zongorakészitő és hangoló Bécsből.

Lakásom helyben, Korona-szálloda 1. szám.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.

50. szám. Nagy-Kanizsa, 1884. november 23-án. XI. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Bajza-utcza 4. sz.

Minden a lapszellemi részérevonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	6 frt	— kr.
Fél évre	3 „	50 „
Negyedévre	1 „	75 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 30 kr. bélyegdijon felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

A béke biztositása.

A delegácziók befejezték működésüket, tehát ma már tudjuk, hogy Magyarország-Ausztria közös költségei a jövő évben rendes és rendkivüli szükségletképen 116 millió 77 ezer hatszáz forintra vannak előirányozva s ez összegből a közös vámjövödelmek leszámitása után Magyarországra *harmincz millió hatszáz ötvenkilencz ezer kilenczszáz hét forint* esik.

Nehéz nagy összeg ez; azonban békénk megőrzése, méltó politikai és kereskedelmi külföldi képviseletünk biztositása minden esetre megéri azt. Csak az a kérdés, hogy e föltételek teljesednek e?

A delegácziók tárgyalásánál, vitáinál a főszerepet a külügyi kérdés szellőztetése képezte. A külügyminisztert iparkodtak mind Magyarország, mind Ausztria delegácziójában sarokba szoritani, hogy az igazságból minél többet kiszorithassanak. S a czél el is éretett, gr. Kálnoky külügyminiszter nagy vonásokban megadta a külügyi helyzet képét s az ellenzéki interpellálók minden mesterségének sem sikerült kitüntetni, hogy előadásában hézag lenne, vagy pedig a leglényegesebbet elhallgatta volna. Előadása szerint Ausztria-Magyarország szövetsége Németországgal rendületlen alappal bir, mert a teljes érdekazonosságon nyugszik. Ez érdek pedig az, hogy a béke minél hosszabb időre biztosittassék, mindkét birodalomnak egyformán levén a béke áldásaira szüksége. Németországnak, hogy nyugalmasan befejezhesse az egységesités proczessusát s monarchiánknak, hogy pénzügyi mizeriáitól megszabadulhasson. E czélból a két szövetséges társnak tiszteletet parancsoló hatalmi positióval kell birnia, hogy a béke megbontásán működő hatalmak koczkáztatottnak lássák hatalmi önző czéljaiknak erőszakolását. Monarchiánknak e czélból a szövetség létrejötte óta sok nehéz áldozatot kelle hoznia hatalmi eszközeinek kiegészitése tökélyesitése végett s ez áldozatokat annál nehezebben éreztük, mert meghozásuk ideje összeesett mind Magyarország, mind Ausztria pénzügyi zavarainak legválságosabb időpontjával. Az áldozatok azonban nem hiába valók voltak. Monarchiánk s Németország szövetsége kifelé csakugyan elvitázhatatlan tekintélyre tett szert, s e tekintély előtt legelőször beadta a kulcsot Olaszország, leesküdvén minden irredentikus velleitásait s föltétlenül szövetségünk czéljait a maga czéljaiul elfogadván. A legnagyobb diadalt azonban ez év alatt aratta szövetségünk súlya és tekintélye, midőn az előtt meghajtá zászlaját az orosz czári politika is. Oroszország az osztrák-magyar német szövetséghez csatlakozott, mert érezte, hogy cselszövő politikájának folytatása rövid idő alatt törésre vinné a dolgot, e töréshez pedig a szembenálló szövetség hatalma és saját belső zavarai nagyon rosz kilátást engedtek. Oroszország tehát egy időre — nem is képzelhető, hogy mindénkorra — lemondott titkos hatalmi czéljairól s szintén elfogadta a német-osztrák-magyar szövetség czélját, mely mint mondtuk, nem egyéb, mint a béke biztositása a politikai statu-quon, az az a berlini szerződés alapján. A czárral való találkozás — mely a czári tekintélynek az orosz nép előtti megóvása végett orosz földön történt — ünnepélyes megpecsételése volt az örvendetes ténynek.

Igy tünik fel monarchiánk külügyi helyzete a külügyminiszter által adott tudósitás szerint s ez teljesen megegyezik mind a Tisza által adott felvilágositással, mind a magyar trónbeszédben tett enuncziáczióval. A német-osztrák-magyar szövetség vésznélküli nagy diadalt vivott ki, midőn az európai béke megzavarásának legprononcirtabb elemeit czéljai szolgálatába édesgette.

Ez erőteljes s erőkifejtésében drága politika megéri költségét, ha czéljainak megfelel, azaz a békét monarchiánknak huzamos időre biztositja. Eddig tényleg biztositotta s a jövőre nézve pedig uj garancziákat szerzett. Jövedelmünk nagy részét ugyan tiszteletparancsoló hatalmi állásunk fenntartására kell forditnunk s az sajnos kétségkivül, de ez által szabadságot s tért nyerünk arra hogy kulturai s anyagi érdekünket ápoljuk megmaradt erőnkkel, melynek minél nagyobb érvényesitésére önbizalmat s időt nyerünk. Európa jelenlegi élen álló válságos viszonyai közt ennyivel meg kell elégednünk s hogy azt mint az elérhető maximumot külügyi vezetésünk biztositá, most a delegácziók befejezésekor elismeréssel kell konstatálnunk.

A pápa-keszthelyi vasut.

Ideje már, hogy mi is hozzászóljunk egy ügyhöz, mely közgazdaságilag a Dunántúl nagy részére, első sorban pedig Zalamegyére s a mi vidékünkre is, főfontosságu: *a pápa-keszthelyi vasut* ügyéhez.

Az ügy jelenleg a teljes megvalósulás stádiumában van s igy nincsen szükség academica dissertatióra, hanem realisan fejtegethetjük a bennünket közelről érdeklő tényeket.

Az uj vasut épitésére az engedélyt már jóval ezelőtt megkapták gr. Eszterházy Móricz és társai, az épitésre egy angol kapitalista-konzorczium, M. Wilsonnal élén, vállalkozott. A kivitel módozatjainak tüzetes megállapitása czéljából a megye bizottságot küldött ki, mely bizottság — a vidék nagy érdeklődése mellett — e hó 15-én ülésezett Keszthelyen. Ez a gyülés meghozta a kivánt eredményt: a bizottság a legközelebb, e hó 22-én, megtartandó megyei közgyülésen azt fogja inditványozni, hogy a legközvetlenebbül érdekelt három járás, u. m. keszthelyi, tapolczai és sümegi járás, közmunkaváltságából 10 éven át évi tizenkétezer forinttal járuljon a vasutépités költségéhez. Az érdekeltség közül eddig Keszthely 30,000 forintot, Tapolcza és vidéke 84,000 forintot, Sümeg és vidéke 65,000 forintot Pápa város és vidéke 70,000 forintot, az Eszterházy grófok külön 50,00 frtot irtak alá. A vállalkozók az érdekeltségtől 780,000 frtot kivánnak, ők maguk pedig 1 millió 400,000 frttal járulnak hozzá s igy, miután feltehető, hogy az érdekeltek buzgalma, saját érdekökben való buzgalma, csökkenni nem fog, bizvást kimondhatjuk, hogy a vasutépitési munkálatokat nemsokára tényleg meg fogják kezdeni. A vállalkozók által kivánt összeg különben már szinte teljesen begyültnek tekinthető. Mert amit az érdekeltség addig aláirt, az kitesz körülbelül 350,000 forintot. A kormány 300,000 forint névértékü törzsrészvényeket vesz s ezek ára fejében sineket ad, Zala- és Veszprémmegyék közmunkaváltságából 150,000 frtot fognak a vasut czéljaira forditani — a 780,000 forinthoz tehát nem hiányzik semmi, ha a megye csakugyan megadja azt, amit a vasuti bizottság javasol.

Hogy a megye ezt csakugyan megcselekszi, ebben alig van kétségünk. Fel fogják ott fogni azt az épenséggel nem problematikus hasznot, mely ebből a vasutból a megyére háramlani fog. Ezt a hasznot, de még az épitendő vasutnak, mint ilyennek rentabilitását is, szépen és meggyőzően fejtegette az emlitett keszthelyi gyülésen *Vidéki* Adolf ur, az épitési vállalkozók képviselője. Ugy magának az ügynek, valamint közönségünknek jó szolgálatot vélünk tenni, ha e helyen reprodukáljuk azokat, amiket Vidéki ur a vasutnak mintegy prospektusa gyanánt előadott:

Fontos ez a vasut, ugymond, a vasutpolitikai, nemzetgazdasági, kereskedelmi és személyközlekedésre nézve egyaránt. Összeköti a Pápa és Keszthely közti vidéket a világforgalommal, Győrön keresztül Bécscsel, a déli vasut által Budapesttel, Fiuméval, sőt Trieszttel és az Arlbergi vasuttal is. Azután

TÁRCZA.

Hymen.

— A „Zala" eredeti tárczája. —

Mottó:

Édes anyám, meg köll házasodni,
Kalapomról bokrétám eldobni.
Eszembe jut régi legénységem,
Még a bagó sem esik jól nékem!

Édes kis istenkém, hogy vénül, milyen hamar éli le magát manap az ember! Milyen rohamosan kopaszodnak a legfürtdúsabb fejek! Ősz hajzatot már alig-alig látni. A haj nem ér rá megszürkülni, a dér első jelentkezésével hulladczik, akár a lőterünket diszitő fasor lombozata október végén. (Az igaz, hogy ennek a fasornak nem nagy munka az a levélhullajtás, igen sok fája még tavaszszal sem hajt levelet; ugy tesz, mint az egyszeri semita ujoncz, aki mikor azt kommandirozta a káplárja: „bájfusz!", mégis a vállán hagyta a puskát, a káromkodó és jordány rézangyalokat emlegető altiszt előtt ekkép mentegetvén magát: »Minek tenném lábhoz a fegyvert, ugyis mindjárt utána jön, hogy vállra!«)

Ezerint a mindenesetre praktikus elv szerint az emberiségre nézve is czélszerübb volna, ha megmaradna a születésekorabeli kopaszságában, legalább megmenekülne attól a fáradságtól, — akár keservségnek is nevezhetnénk, — hogy később a sok vakarózással maga fosztja meg magát fejének ékességétől.

A fiziologusok ekkép magyarázzák a mai nemzedék kora vénülését, hogy sokkal több ma az emberek izgalma, mint hajdan volt. A rég jó időkben egyszerübb volt az életmód, egyszerübbek voltak az emberek igényei, nem is okozott tehát annyi gondot azoknak kielégitése; akinek csak hét szilvafája volt, az nem élt ugy, mintha legalább ezer holdas szilva erdeje volna összbirodalmunk legujabb foglalmányában, a Kállay Béni honfitársunk kormányzása alatt álló regényes vicetörök országban. Akinek nem volt fogatra való jövedelme, az gyalog járt s akinek épen csak a maga számára telt ki a ruhára valója, az nem járatta a cselédjét is libériában. Szóval nem jellemezte a kort az a jelenség, melyet legjobban lehet jellemezni e szerint a régi közmondás szerint: Fenn az ernyő, nincsen kas.

Hát az igaz, hogy a nagyzás hóbortja nagyban járul ahhoz, hogy hamar juttassa vénségre a mai homo-t, akit vajmi gyakran csak a homunculus-ok közé lehetne sorozni igazság szerint. Mert ha az elmék talán többet is vesznek magukba a rohamos élés közben, az örökös lebes hajsza nagyon meggyengiti az idegeket — egy-egy erősebb rántás a sors vonójától és az életapparátus nem tud tökéletesen müködni, — egy-egy ideg beadja a kulcsot — ugy jár, mint a Horváth Laczi hegedüjén az é-hur. Csakhogy mig ez utóbbi helyett könnyü szerrel lehet kapni ujat, addig az agyonesigázott idegeket nagyon bajosan restaurálja Kaltenleutgeben.

Eldöntetlen eddigelé az a kérdés, vajon a most jelzett nem épen örvendetes kor-, vagy akár igy is mondhatjuk: *kór*-tünetekre milyen befolyással van egy másik szimptoma, mely hasonlókép a legujabb vivmányok (?) között foglal helyet. Ennek a körülirását nem akarom hosszu lére ereszteni; talán elég, ha annyit mondok, hogy életünk még sem olyan rohamos, hogy a fáradságtól és izgalmaktól kidőlt halandónak a fejfájára elég volna ezt a két szót irni: »Született, meghalt;« egy harmadik szó jön közbe és az epitafium ekkép lesz teljes: »Született, megházasodott, meghalt.«

Nem az én találmányom ez a felirat. A sógornemzet nevető filozófusa, az aranykedélyü Demokritos hagyta ránk azt bizonyitva ezzel, hogy a humor vigan csörgedező, locsogó patakocskájának forrása sem a tiszta jókedv berkéből fakad, hanem ott van ez a forrás, ahol a derült világnézlet csillogó kavicsaival vegyest hevernek a keserüség fekete bazalt-kövei.

»Született, megházasodott, meghalt.« — Sokkal több ez puszta élcznél. Ha nem is a Madách tendencziája szerint van gondolva, — de hát hányan is vannak ma, akik annyira ideálisan tudnának gondolkodni, — ez a három szó valósággal magában foglalja az ember tragédiáját. Áldja érte jóságos sorsát, akinek olyan vidám a kedélye, hogy amikor a darab végén legördül a függöny, még mindig azt hiszi, hogy komédia volt, amit átélt. Csakhogy ma már nincsenek sokan ilyenek.

Tehát csak az a középső szó választaná el a bölcsőt a koporsótól? A házasság volna az a Rubicon, melyen ha átléptünk, már nincsen hátra egyéb a halálnál? És egyéb funkcziónk nem volna ezen a lótos-futós földön: csak születni, megházasodni és meghalni? Ez az egész, egyéb semmi? Ezért a sok munkától feltört tenyér, ezért a sok gondolkodásba beletébolyodott elme, a sok fájdalomtól megtört sziv, a sok kárbaveszett érzelem, fölemelt és sárbatiport eszmény? Mind csak ezért? Tant de bruit pour une omelette?

Nagyon czinikus felfogás, ennek hiányában pedig roppant vakmerőség kellene ahhoz, hogy ezekre a kérdésekre valaki rámondja kategorikus igent. Dehogy kellene igy lennie a dolgok sorának, dehogy kellene! Csakhogy épen ez az a bizonyos szimptoma, hogy igy van. Tessék körülnézni a világban, kivenni belőle a felső tizezret, akik kivételt képeznek a szabály alól; s akik ezeken felül megmaradnak, azoknak, ha haláluk után akadnak életirójuk, ez mit jegyezhetne fel rólok? »Született, megházasodott, meghalt.« S ha valamelyikre véletlenül nem illenek rá az a középső szó, akkor látatlanba bátran ekkép gondolhatjuk az egész mondatot: »Született, meg akart házasodni, meghalt!«

A születéséről nem tehet senki, a haláláról is kevés. És utóvégre is, elkerülhetlen ez. Az élet két fömomentuma tehát az embernek akaratkörén kivül esik. Nem igy a harmadik. A házasodási szabadság megvan. Ha hajlamom, előszeretetem volna a rosz viczczek iránt: azt mondanám, hogy a házasodási szabadság az egyedüli szabadság, mely a házassággal jár.

És ha mégkérdezzük azokat, akiknek a kor szimptomájakép lázas törekvése fejöket minél előbb abba a járomba hajtani, melyet a poéták állitása szerint rózsafüzérek tartanak össze, hogy miért sietnek annyira, miért van ősszel annyi eljegyzés és farsangkor annyi lakodalom: mi feleletet nyerünk?

Közvetitő nélkül senki sem köt házasságot. A közvetitő nem mindig harmadik személy, hanem legtöbbnyire bennök lakik az érdekelt felekben, vagy pedig tartozékukat képezi. Hol a sziv, hol a — telekkönyv. Hála ismét a kor irányának, többnyire az utóbbi. Ma józanul szeretnek az emberek felfogni mindent; — a sziv könnyen csalódhatik, a telekkönyv azonban majdnem olyan csalhatatlan, mint a római pápa.

Blazirtnak mondják a jelenkor fiatalságát. Megtagadják tőle a fogékonyságot a nemes, a szép, az ideális iránt. Azt mondják, a férfi csak kényszerüségből házasodik: vagy a szükség, vagy az — unottság kényszeriti rá. Megengedik, hogy a sziv ugynevezett vonzalma is játszhatja a kényszeritő szerepet, de ezt az esetet a kivételesek közé sorozzák és igen nagy elválasztó határt állitanak a szerelem és a házasság közé. A nagy német költő szép mondását, hogy a legkisebb gunyhóban is boldogan megél a szerető pár, ezt a szép mondást a reális szel-

áttért Keszthely és a Balatonmellék természeti tájaira s hangsulyozá, hogy ezeket a helyeket nemcsak az ország legtöbb városának teszi ez a vasut hozzáférhetővé, hanem eljönnek ide még messze külföldről is. *Továbbá Somogyban a déli vasutnál ismét egy elágazást tervesznek egész Barcsig* ez az elágazás Szt.-Györgytől Belegen keresztül Barcsig vezetne; Belegig a vállalkozók, Belegtől Barcsig a kormány építené ki). Igy aztán az Alduna vidékéről erre a pályára terelteik a forgalom. Szerencsés eszmelánczolatban kiemelte, hogy e vasut 5—6 kiágazó vonalnak lesz idővel központja. Ugyszintén a földbirtokot és a helyi forgalmat mindenesetre emelni fogja. 15 évi tanulmány alapján mondhatja, hogy ennél a vasutnál a nyers jövedelem kilométerenkint 3700 frt. lenne, a mi átlag 5¼ %-ot fog hozni. Emlitette azt is, hogy mily jelentékeny forgalmat nyerhet ez a vasut némely terméenyre nézve: igy Pécs-Barcs felé kitünő kőszénterme lés van, Tapolcza és Keszthely vidékén különösen a borkereskedésre előnyös, Sümeg pedig jó mészszel bir, mely egy maga elég arra, hogy a vasut jövedelme kellően fokozható legyen. A nyugati vasutat Devecsernél azeli át, hol a forgalom egy része szintén erre a vasutra jöhet. A financziális állapotot illetőleg az angolok két fő elvet tartanak: egyik az, hogy ingyen semmit nem kivánnak, mert »ajándék lónak nem kell a fogát nézni«; másik az, hogy ők biztositékot látnak befektetett pénzeikre vonatkozólag azon fekvés által, melyben e tervezett vasut már a térképen is feltünik. Ennek bizonyságául szolgálhat, hogy bár a törvény a viczinális vasutakat illetőleg elrendeli, miszerint az épitéshez szükséges összeg ⅔ része lehet törzsrészvény ⅓ része pedig elsőbbségi kötelezvény, mégis ők az érdekeltségtől csak 780000 frtot kivánnak s maguk 1 millió 400,000 frttal járulnak hozzá. Ezt aztán ugy teszik lehetővé, hogy a részükről felajánlott összegnek azon részét, mely a 780000 frtnak ⅔ részig kiegészitésre szolgál, szintén törzsrészvényeknek tekintik, a többi pedig elsőbbségi kötvényekbe fekszik. Az elsőbbségi kötvények után addig, mig törzsrészvények meg nem kaphatják az 5 és fél %-ot, semmi nyereményt nem huznak. A törzsrészvények 100 frt névértékkel birnak és ez az érdekelteknek 56 frtjokba kerül, az épitőtársulatnak pedig törzsrészvényei 75 frtba, vagyis 100 frt. készpénzért, megfelelő névértékü törzsrészvény adatik ki. A vasutnak jövedelmezősége sok tekintetben függ épitése minőségétől és kezelésétől. A pápa-keszthelyi vasut szilárd alapon fog épittetni, szélesebb és vastagabb talpfák rakatnak le, mint vannak a nyugati vasutnál, hogy a csavarok, melyekkel a sinek lecrősittetnek, egyszerre könnyen meg ne lazuljanak. Némely vasutnál a fenntartás és kezelésért 46%, másutt 77%, itt erre 50% számittatik a nyers jövedelemből, miből aztán csekély számitás mellett kiderül, hogy a tiszta jövedelemből 5% jut egy-egy törzsrészvényre.

Ezek volnának tehát általánosságban az uj vasut által elérendő hasznok. A remény elég csábitó és szivünkből óhajtjuk, hogy mindez megvalósuljon.

Ami ezeken felül különösen bennünket Kanizsaiakat illet, hát bizony nekünk igen sok lesz az uj vasut által a specziális hasznunk. Borkereskedelmünk a legkényelmesebb és legközvetlenebb összeköttetésbe jön a megye legjobb bort termelő vidékeivel; közvetlenebb összeköttetésünk lesz Pápával, Győrrel s forgalmunk minden ágára csakis jótékony hatással lesz ez a vasut.

Örömmel üdvözöljük tehát azokat a tényeket, amik ez eszme megvalósitása körül eddig történtek és üdvözöljük azokat, akik a közhasznu ügyben szellemileg és anyagilag buzgólkodnak. És nagyon szeretnénk látni azt is, ha Kanizsa, e közelről érdekelt kereskedő város, szintén kitenne magáért a részvények aláirásánál. Tudtunkkal eddig itt még semmit sem irtak alá. Pedig ez az aláirás azonfelül hogy szép, még hasznos is.

A tavalyi zsidózavargások a törvényszék előtt.

A budapesti delegált törvényszék e héten folytatta és befejezte a szt.péteruri zsidózavargások ügyében a tárgyalást. Múlt szombaton voltak a vád és védbeszédek, hétfőn kellett volna lennie az itéletkihirdetésnek, de mert két vádlottnak, kik a tárgyalásról elmaradtak, elővezetése kedére volt kilátásba helyezve, várták a kihirdetéssel keddig. Kedden az itélet kihirdetése előtt csakugyan itt volt az egyik vádlott, kit kihallgattak s azután ennek itéletével együtt d. e. 10 órakor nagy közönség előtt kihirdették az itéletet. Az itélet kihirdetése közben jelentették az elnöknek, hogy meghozták a másik vádlottat, a végtárgyalás során sokat emlegetett *Ivánics* Mihály kovácslegényt is. Ennek ügyét már csak közvetlenül az itélethirdetés után tárgyalták le. — Szerdán kezdte meg a törvényszék a gétyei zavargók ellen a végtárgyalást.

*

A szentpéteruri zavargások tárgyalásának hatodik napja; november 15.

Elnök a tárgyalást d. e. fél 10-kor nyitja meg.

A vád- és védbeszédek megtartása előtt a törvényszék még néhány tanut hallgat ki. *Spiegel* Mihály, *Bóbics* József, *Salamon* Károly, *Bóbics* Józsefné, *Farkas* Lászlóné, *Krániitz* László, ifj. *Hlobár* József tanuk vallomásaiban semmi uj nincsen.

Az ügyész inditványára megtörténik az elmaradt szembesités *Simon* Józsefné és *Markal* vádlott között. A tanu megmarad vallomása, a vádlott tagadása mellett.

Ezután az *elnök* felolvassa a zavargásoknál ejtett károkra vonatkozó jegyzőkönyvet. A megesketés előtt még néhány kérdést intéznek a három Müllerhez.

A törvényszék a ma kihallgatott összes tanukat, továbbá a három Müllert és Weiler Vilmost meghitelteti. Ezzel be lévén fejezve a bizonyitási eljárás, következnek a vád- és védbeszédek.

Sélyei Sándor kir. ügyész igen szépen szerkesztett és nagy hatással elmondott vádbeszédben a felbujtással vádolt elöljárók ellen a felbujtás vádját visszavonja és őket, Nagy József kivételével, kivel szemben a vádat teljesen elejti, mint bünrészeseket kéri sujtatni. A lázadás büntettében vétkeseknek kéri kimondatni és fegyházzal, hivatalvesztéssel és a pol. jogok felfüggesztésével kéri büntetni őket és a többi vádlottakat, Pálfy Csácsi Gábor és még egy vádlott kivételével, kik ellen a vádat visszavonja. A biót és jegyzőt szintén bünrészességgel vádolja és hasonló büntetéssel kéri őket sujtatni. A lopással vádlottakra nézve is megteszi inditványát.

Dr. *Rothschild* Jakab a káros képviseletében kéri a vádlottakat elitéltetésök esetén a 6000 frt. kár megtérítésében egyetemlegesen elmarasztalni.

Elnök déli 12 órakor félbeszakitja a tárgyalást és ennek folytatását d. u 2. órára tüzi ki.

Délután.

Merkli Antal ügyvéd Nagy József iránt csatlakozik az ügyész felmentő inditványához; Zob, Farkas, Balázsi, a két fiatal Nagy és Kránitz Jánosné védelmére czáfolja a tenuk terhelő vallomásait. Kéri védenczeinek teljes felmentését.

Pörnek László Gerárd biról véjelmezi. Mindenekelőtt tiltakozik az ellen, hogy a magyar nép, a magyar nemzet képes volna a zsidók ellen fajgyülöletre. Több a sértő, de megbüntetett keresztény, mint a sértett zsidók. Ezek a vádlottak valóban áldozatok, ők nem tudták, mit cselekszenek és megbüntetésöket a társadalom nem kivánja, de még a zsidók sem; — a tulságosan szigoru büntetés itt nincs helyén. A védő ezután czáfolja a Gerárd ellen felhozottakat s végül ennek fölmentését kéri.

Tuboly Viktor védő a Sz péteruron történtekben sehogy sem lát lázadást, mert ez itt magányosok és sem faj, sem felekezet, sem vallás ellen nem történt. Ezután Kún Ferenczet ajánlja mint lélektanilag is siket embert, a törvényszék figyelmébe. A jegyző tökéletesen a nép kegyétől függ és az árral kell usznia, akkor pedig a vádlottak padjára kerül. Tehát igen nehéz helyzete van. Czáfolja a terhelő tanukat. Azután Farkas Lászlót védelmezi.

Az ügyész viszonválaszában czáfolja az ügyvédek által felhozottakat. Tubolynak nem válaszol.

Elnök az itélet kihirdetését 17. d. e 9 órára tüzi ki. *17 én* reggel a bevezetésben emlitett ok miatt elmaradt az itélet kihirdetése,

A hetedik napon, november 18-án kihallgatták a Bécsből lehozott, lázadás büntettével vádolt, *Salamonbódi Vörös Imre* 22 éves ácslegényt, aki jelenleg Bécsben közlegény a 48. gyalogezredben. Ez a vádlott is mindent tagad. De Müleiné és Müller Miksa felismerték őt a fosztogatók közt. Az *ügyész* ezt a vádlottat is a lázadás büntettében kéri vétkesnek kimondani s fegyházzal s jogvesztéssel sujtani.

A törvényszék ezután visszavonul itélet hozatal végett s rövid szünet után az *elnök* kihirdeti az itéletet, mely szerint lázadásban való bünsészesség miatt: itj. *Zob* János, *Farkas* László és *Balázsi* Sándor elöljárók egyenkint *másfélévi börtönre*; a lázadás büntette miatt *Bognár Dötki* János *egy évi*, *Csuti* Károly *egy évi*, ifj. *Farkas* József *két évi*, Gerencsér *Simon* József *másfél évi*, *Varga* Józsefné sz. Jakabi Mária *egy évi*, *Kun* Ferencz *egy évi*, *Krániitz* Matyi Józsefné *másfél évi*, *Kajdár* Gulácsi János *egy évi*, ifj. *Krániitz* Matyi János *másfél évi*, *Matech* Zsigmond *egy és egy negyedévi*, *Matech* Zsigmondné *egy évi*, *Mülei* Csina Péter *tíz havi*, ifj. *Mülei* Nárai József *kilencz havi*, *Mülei* Nárai László *kilencz havi*, *Markal* János *tíz havi*, ifj. *Nagy* (Marczi) József *egy évi*, *Nagy* (Marczi) László *egy évi*, *Polgár* Ferencz *másfél évi*, id. *Salamon* Bódi János *másfél évi*, ifj. *Salamon* Bódi János *egy évi*, *Salamon* Bódi Vörös János *egy évi*, *Salamon* Bódi Róza *egy évi*, *Vig* József *egy évi*, *Vig* Józsefné *kilencz havi*, ifj. *Krániitz* Baba János *egy évi*, *Horváth* Ferencz *nyolcz havi*, *Polgár* Lajos *hat havi*, *Bedő* Boldizsár *kilencz havi*, *Koller* Zsiga *egy évi* börtönre itéltettek; *lopás* miatt *Dörnyei* Ádámné, öreg *Zob* János, *Völgyi* Lászlóné, *Salamon* (Morzsa) Lászlóné kaptak 8—2 havi fogházat.

Nagy Marczi József, *Gerárd*, *Riedlmayer*, *Pálfi* Csácsi Gábor felmentettek.

A börtönre itéltek valamennyien fellebbeztek az itélet ellen, ugyszintén az ügyész is.

A itélet kihirdetése közben hozták meg *Ivanics* Mihály vádlottat, ki jelenleg Szécsi-Szigeten kovácslegény. Ez a vádlott is mindent tagad, de a bizonyitási eljárás folyamán ellene szerzett bizonyitékok alapján a törvényszék őt az ügyész meghallgatása után *másfél évi börtönre* itéli, mely itélet ellen ugy a vádlott, mint az ügyész felebbeznek. — Az elitélt vádlottakat egyelőre mindnyáját szabadlábon hagyta a törvényszék.

*

A gétyei zsidózavargások végtárgyalása.

November 19-én és 20-án.

A budapesti delegált törvényszék a szentpéteruri zavargások letárgyalása után e hó 19-én és 20-án a gétyei zavargásokat tárgyalta le. A biróság tagjai ugyanazok maradtak csak Ivánka jegyző helyett *Kovács* István volt a tárgyalás jegyzője. A gétyei zavargás tavaly augusztus 20-án, tehát egy nappal a szentpéteruri események után történt. Két zsidónak, Kohn és Polláknak vagyona lett a fosztogatók martalékává. A törvényszék harmincz egyént helyezett vád alá. A vádlottakat a végtárgyaláson *Remete* Géza ügyvéd védelmezte. Néhányan beismerték hogy vittek haza holmit, néhányan ezt is tagadták, a rablásban való tényleges részvételt pedig valamennyi tagadta s ezt nem is lehetett rájuk bizonyitani.

Az *elnök* 20-án este hirdette ki az itéletet, mely szerint a lázadásban bünösnek talált *Jankó* Józsefné, ifj. *Czinzár* Barnabás, *Czinzár* Ferencz, *Varga* János, *Rozvári* János, *Tömpe* József, *Lukács* Kelemen, *Bencsik* József, *Tombor* János, *Pintér* János, *Czinzár* Józsefné, *hat—hat havi börtönre*; *Talabér* Károly és *Horváth* József *egy havi fogházra* itéltettek el. *Meixer* János, *Szőke* János id. *Czinzár* Barnabás, *Salamon* Lajos, *Kovács* Ferencz, *Mészáros* József, *Pintér* Károly és *Jurompak* Józsefre nézve az ügyész a vádat elejtette; ezeket tehát, valamint *Jankó* Józsefet, *Szerka* Lászlónét, *Hobár* Józsefet, *Német* Vendelt, *Schmidt* Ferenczet, *Salamon* Jánost, *Lukács* Imrét, *Kosma* (Beck) Jánost, és *Czinzár* Jánost a törvényszék *felmentette*.

— Az itélet ellen ugy az elitéltek, valamint az ügyész fellebbeztek.

Pénteken, e hó 21-én, nem volt tárgyalás, szombaton a *mihildi* zavargási tárgyalja le a delegált törvényszék, melynek tagjai azután szombaton éjjel visszautaznak Budapestre

Tollhegygyel.

Vasárnap este az Oroszy-czirkuszában valami másfélezer ember volt.

Ez tíz szinházi estére való közönség, egy estére százötven nézőt számitva.

Csakhogy a szinházban ötven is alig szokott lenni egyszerre.

Hát miért olyan kevéssé élelmesek a Kanizsára jövő szinigazgatók? Miért nem hoznak magukkal csepürágót, clownt, kurtaszoknyás mülovarhölgyeket, Herkules Markulest, ágyukirálynőt és hátrakötött fejü diszgebéket?

Kaparj kurta, neked is lesz.

*

Félnek is tőlünk azok a boldogtalan szinigazgatók, mint a tűztől. Még a Knortzernek esténkint járó 10 forintot sem igen tudják kiszoritani ettől a közönségtől.

Azt mondják, várnak, mig meglesz az állandó szinház. Ebben legalább ingyen van joguk ehen halni.

Tehát várunk velök együtt. Egykét száz esztendő nem is nagy idő az örökkévalósághoz képest.

*

A városi ellenzék jutalmat készül kitűzni ennek a kérdésnek a helyes megfejtésére.

»Mire való volna a kanizsai városház nagyterme, ha néha-néha elő nem adná magát egy-egy lázadási bünper?«

Magunk nem mernénk vállalkozni a pályadij elnyerésére.

*

Egy részlet a legközelebb megjelenendő »Kanizsavárosi Kis Kátéből:«

Kérdés: Melyik Kanizsának a legszebb utczája?

Felelet: A Csengery-utcza.

K. Mivel van a Csengery-utcza flaszterozva?

F. Lyukakkal.

K. Mire valók ezek a lyukak?

F. Hogy fákat ültessenek beléjök.

K. Mikor fogják ezeket a fákat ülteni?

F. Tavaszszal.

K. Hát télen át mi hasznát veszik azoknak a lyukaknak?

F. Mig egyrészt a lábak kificzamitása által hasznot hajtanak a városi orvos uraknak, addig másrészt pedig arra is használhatók e gödrök, hogy rögtön beléjök lehet temetni a sárbafuladtakat.

K. Mi ebből a tanulság?

F. Boldog az a város, melynek hatósága bölcsen gondoskodik a lakosság szükségleteiről.

*

Haladunk.

Uj, erkölcsnemesitő, intézet támadt a Magyar-utczán. Hogy minden időben hozzáférhető legyen, nyitva van egész éjszaka és hogy odatalálhasson mindenki, két gázlámpás ég a bejárat fölött.

Megtalálhatná tehát a *rendőrség* is ezt a helyiséget, ha ugyan érdeklődnék iránta.

De, hogyan is mondják Oroszországban: »Magas a menny és messze lakik a czár.«

Különfélék.

— **Királyné Ő felsége** nevenapja alkalmából e hó 19-én délelőtt a szt.-ferencz-rendiek helybeli templomában ünnepi isteni tisztelet volt, melyen résztvettek a hatóságok tagjai, a közös- és hadseregbeli tisztikar és a tanuló ifjuság, melynek e napon nem tartottak iskolai előadást.

— **Hollán Ernő** altábornagy, m. kir. honvédségi kerületi parancsnok e hó 20-án és 21-én városunkban időzött, megszemlélvén a helybeli két honvéd-zászlóaljat. Az altábornagy ur eljes megelégedésének kifejezése után távozott el e hó 22-én,

— **Hymen.** Dr. *Kele* Antal helybeli fiatal ügyvéd e hó 15-én tartotta eljegyzését, Andrásbidán *Gombossy* Rózsa kisasszonynyal, néhai Gombossy János törvényszéki biró és földbirtokos kedves és müveltlelkü leányával. — *Merkly* Antal a kanizsai járás segédszolgabirája mult vasárnap jegyezte el *Belus* Anna kisasszonyt. Tartós boldogságot kivánunk a kötendő két szép frigynek! — *Mayer* Gyula Vörcsöki urodalmi ispán nőül vette *Folly* Lina kisasszonyt, Folly Bernát letenyei tisztiartó ur leányát. — Dr. *Rothschild* Jakab helybeli ügyvéd e hó 16-án tartotta esküvőjét *Weiss* Franciska kisasszonynyal.

A Nagy-Kanizsa városi szabadelvűkör« folyó hó 23-án délután 3 órakor saját helyiségében *rendes évi közgyűlését* tartja. *Tárgysorozat*: 1. Választmányi jelentés a kör 1883|84. évi működéséről. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése a megvizsgált számadásokról s ennek alapján a felmentvény kiadása vagy megtagadása. 3. Az 1884|85. évi költségvetés tárgyalása s az évi tagsági dij meghatározása. 3. Nétáni inditványok tárgyalása. 5. A választmány lemon-

---

lem tisztán a fellengés, a poézis határaiba szoritotta s nem csak a korszellem gondolkodik igy, hanem a házasulandó ifju urak és kisasszonyok is ezen a véleményen vannak. Azt a bizonyos szük gúnyhót még arra is szüknek tartják, hogy a boldogság beleférjen. Hjah, ők n a g y boldogságot kivánnak; Nagyok az igények ebben a tekintetben is.

Találnak-e ezek kielégitésre? — Erre már épen hajos volna felelni. — A czél el van érve. X. ur elvette Y. kisasszonyt; ők már elérték a második fokot; születtek, megházasodtak, most már meghalhatnak. De előbb életet adnak utódaiknak, akik szintén meg fognak házasodni és meg fognak halni Folytonos láncz ez, egymásba fűződő szemekkel, világ elejétől, világ végéig. A három főpont közé eső időszakot kitölti a létért való harcz. A közbeeső pont, a házasság, csak fokozza ezt a harczot. Az örök fátum rendelte ezt igy.

Fátumát el nem kerüli senki. A jó házasságokat, azt mondják, az égben kötik, a rosszakat talán a pokolban. Ebben az esetben az alulról jövő hatalom nagyobb a felsőnél. A rosz házasság ugyanis alighanem több a jónál. Irjuk ezt az »igények« rovására.

De azért házasodunk nyakra-főre! Sietni is kell, mert hamar kopaszodunk. A rendeltetésnek pedig meg kell felelni. Csak rajta tehát!

Hölgyeim! Szinte látom, milyen megvetőleg dobják féire önök ezt a haszontalan firkát, melynek czime talán arra csábitotta önöket, hogy végig olvassák s most csalatkózva ugy veszik észre, hogy épenséggel nem az, amit vártak. Egyetlen egy bók sincsen benne, de meg a poézis helyett is (és lehet-e annál poetikusabb théma)? csupa unalmas, száraz morfondérozása egy elkeseredett embernek, aki még a Rubikonon innen áll ugyan, de érzi magában, hogy fatumát ő nem fogja elkerülni. Születtett, meg fog házasodni, aztán meghal. Megfelelt hivatásának. Ugy-e?

Farkas Imre.

dása. 6. A választmány és számvizsgálók választása.

— **Légrád városának** küldöttségét fogadta f. hó 15-én a miniszterelnök. A miniszterelnöktől a küldöttség a közlekedésügyi miniszteriumhoz hajtatott. A miniszterelnöknél mint belügyminiszternél egy elszakitott városi terület visszacsatolása, a közlekedésügyi miniszteriumnál pedig parterősités és a légrádi vasutállomáshoz vezető hajóhid létesitése érdekében kérvényeztek.

— **A letenyei uj Mura-hidat** vasárnap, e hó 23-án adják át nagy ünnepélyesség mellett a forgalomnak. A szép uj hid jelentékeny tényezőjét fogja képezni a muraközi és vidéki forgalom emelésének.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Wajdits József könyvnyomda személyzete részvétteljes érzettel jelenti a nevezett üzletben már 24 év óta működő, s közbecsülésben állott szeretett mütársuk *Waldher* József könyvkötő, s volt 1848-iki honvédnek, szorgalmas és munkás élete 59-ik évében — f. hó 18-án, d. u. 3 órakor végelgyengülés következtében történt csendes elhunytát. A boldogultnak hült tetemei a róm. kath. vallás szertartása szerint, — Hild S. I. nagy-kanizsai temetkezési vállalata által fognak f. hó 20-án d. u. 4 órakor — Telek-uteza 24-ik számu lakásáról az anyaföldnek visszaadatni. Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 21 én d. e. 10 órakor fog — a szt.-ferenczrendiek templomában — az egek urának bemutattatni. Mely végtisztességtétel megadására — a fáradtságos munkával telt élettől megváltnak barátait és ösmerőit fölkérjük. Nagy-Kanizsa, 1884. november hó 18-án. Áldás és béke lengjen a sokat szenvedett porain!

— **Lopás.** *Auspitz* helybeli kávés nyitva felejtett pinczéjéből e héten egy ismeretlen valaki különféle csemege-borokat, likőröket és 20 kiló disznózsirt lopott el. A rendőrség azon van, hogy kideritse ama »ismeretlen« inkognitóját.

— **Rablóvilág Muraközben.** *Mezgi* Márton, a csáktornyai járásbiróság börtönéből megszökött zsivány ugyancsak garázdálkodik Muraköz felső vidékén. Betöréssel és utonállással tetézi eddigi bűneit. A csendőrök fáradsága, akik elfogatására voltak kiküldve, sikertelen maradt. Ujabban 4 csendőr ment ki, akik a stridói csendőrökkel összeköttetésben azon működnek, hogy a veszélyes és merész utonállót kézrekeritsék.

— **Négyszer törték fel** az idén *Hirschler* Horvátszentmiklósi mészáros és korcsmatulajdonosnak padlását. A tettesek mindannyiszor tetemes mennyiséget vittek magukkal a padláson felhalmozott, fagyyukészletből. A károsult a tolvajok kézrekeritése végett e hó 21 én jelentést tett a helybeli kapitányságnál.

— **Egy pár czirkuszelőadást** láttunk ezen a héten Kanizsán. Oroszy bécsi czirkuszának egy része rendezett itt mutatványokat, első estén igen nagyszámu közönség előtt, mely azonban második és harmadik este aránytalanul megfogyott, aminek minden bizonynyal a ponyvasátorban nagyon érezhető hideg volt az oka, ha csak azt nem akarjuk feltételezni közönségünkről, hogy — szinházba vágyik.

— **Szabadelvűpárti naptár** az 1885. évre, szerkeszti *Szathmáry* György. Második évfolyam. Budapest, Légrády testvérek. Ára 90 kr. Összes naptáraink közt a legváltozatosabb és legértékesebb tartalmu. Csupa kiváló férfiu és jeles iró közreműködésével szerkesztve. Igen szép képekkel a jövő évi orsz. kiállitásról és a szabadelvű párt sok előkelő tagjának arczképével. A több mint 300 oldalra terjedő vaskos kötetet melegen ajánljuk t. olvasóink pártfogásába.

Közgazdaság.

Gabona árak.:

Nagy-Kanizsa, nov. 22-én.

78 kilogramm Buza 7 frt. 50 kr. 7 frt 65 kr. — Rozs 6 frt. 50 kr. 7 frt — kr. — Árpa 6 frt. 50 kr. 6 frt. 75 kr. — Zab 6 frt. 40 kr. 6 frt. 60 kr. Kukoricza 6 frt, 30 kr. 6 frt. 50 kr.

Nyilttér*)

Hálanyilvánitás.

Vidor Hugo gyermekünk, illetőleg testvérem és sógorom elhúnyta alkalmából, közeiről és távolról — társulatok és egyesektől a meleg részvét oly számos nyilatkozata érkezett hozzánk, hogy most még lehetetlen ezekért külön-külön köszönetet mondani.

Fogadják tehát ezen uton mindazok, kik nagy fájdalmunkat bármely módon enyhiteni szándékoztak, őszinte hálánk kifejezését.

Vidor Samu és neje
szül. Gelsei Gutmann Hedvig
Grünhut H. és neje
szül. Vidor Szabin.

226 1—1

*) Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

Az orvosok miként vélekednek Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsairól. Humitsch Gyula kerületi orvos Millstadtban (Karinthia) ezt irja: »Kérek még három dobozzal a svájczi labdacsokból melyekkel már is nagy sikert értem el.« — Boschitz Antal kerületi orvos Winklernben (Felső-Karinthia) igy ir: »A küldött svájczi labdacsokat makacs székrekedésnél a legnagyobb eredménynyel használtam«. — Dr. Gaisberger János gyakorló orvos Gunskirchenben (Wels mellett) ezt irja: »Sziveskedjék még 10 doboz svájczi labdacsot küldeni, a labdacsok hatása kitünő.« — Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsai a magyarországi gyógyszertárakban, egy dobozzal 70 krért, kaphatók.

196 VII. 2—1.

Felelős szerkesztő s kiadó:
VARGA LAJOS.
Társszerkesztő
Farkas Imre.

3896. érk. 1884. junius 20-án.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Ficzkó József végrehajtatónak Takács Anna özv. Benczei Józsefné végrehajtást szenvedő légrádi lakos elleni 500 frt tőke 1876. junius 22-től járó 6% kamatai, 15 frt 88 kr. végrehajtás kérelmi, 8 frt 70 kr. jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvszék területéhez tartozó a légrádi 1207. sz tjkvben A + 1 sor 2344 hrsz. alatt felvett s 99 frtra becsült; — 2 sor 4152 hrsz. alatt felvett s 97 frtra becsült, 3 sor 4155 hrsz. a. felvett s 301 frtra becsült ingatlanok

1884 évi deczember hó 13. napján délelőtt 11 órakor

Légrád község házánál Sebestény Lajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverés teljesitésére Barcs György végrehajtó küldetik ki.

Kir. tvszék mint tlekkvi hatóság.

Nagy-Kanizsán, 1884. évi szeptember hó 5-ik napján.

HIMFY jegyző. 255 1—1. TAMÁSSY elnök.

6413. tk. 1884. oktober 18.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. trvszék telekkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a m. állam kincstár képviseletében dr. Tuboly Gyula Zala m. t. ügyész végrehajtatónak kis koru Tóth Kápolna János galamboki lakós jogi gondnoka Simon Gábor ügyvéd végrehajtást szenvedő nagy-kanizsai lakós elleni 343 frt 43 ½ kr. tőke szőlő dézsma váltsági, 1876. julis 6-tól járó 6% kamatok és ezeknek 6% késedelmi kamatai, 9 frt 50 kr. végrehajtás kérelmi, 19 frt 50 kr. árverés kérelmi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. tvszék területéhez tartozó Csapi 24 sz. tkvben A + 697 hrsz. a. felvett váltság köteles 502 frtra becsült ingatlan

1884 évi deczember hó 27-én d. e. 10 órakor

Csapiban a községbiró házánál dr. Tuboly Gyula t. ügyész v. helyettese közbe jöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni, — még pedig tekintettel, hogy Tóth Kápolna József s neje Tóth Kincses Juli javára bekeblezett holtig tartó lakás, ruházat s élelmezés szolgalmi jogot megelőzőleg van özv. Kis Péterné szül. Deutsch Terézia bakónaki, Glavasics József és Fárnik József nagy-kanizsai zálogjogi bekeblezéssel biztositott követelések azt megelőzik, a szolgalmijog fentartásával bocsájtatik ugyan árverés alá de csak ugy ha a megelőző jelzálogos követelések fedezésére szükségesnek mutatkozó 1000 frt ezennel megállapitott összeget az ingatlan vételára megüti; a mennyiben pedig a beigért vételár az irt öszegig nem terjedne annyiban az árverés hatálytalanná válik s a szolgalmi jog fentartása nélkül a fenti határnapon ujból árverés alá bocsájtatik, az 1884 évi szept 11-iki árverés hatályon kivül helyeztetett mert Tiefl János utóajánlatot tett.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tvszék telekkvi osztályánál s a Csapi község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kir. tvszék mint telekkvi hatóság Nagy-Kanizsán 1884. Oktober 24.

ÉVEL jegyző. 252 1—1. Gr. HUGONNAY elnök h.

4258 érk. 1884. julius 9-én.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Merkly Antal nagy-kanizsai lakós ügyvéd végrehajtatónak, Csöndör József és neje Fleisch Verona végrehajtást szenvedő kerecsenyi lakosok elleni 147 frt tőke 1867 január 17-től járó 6% kamatok, 15 frt. 80 kr. per, 7 frt. 15 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt. 50 kr. jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó kerecsenyi 63. sz. tkben A + 1. sor. 589. hrsz. alatt, felvett szőlőváltság köteles ingatlannak Csöndör József és neje Fleisch Veronát tulajdonjoggal illető 398. frtra becsült hasonfele

1884. évi november hó 24-ik napján délelőtt 11 órakor

Kerecsenben, a községbiró házánál Merkly Antal felp. ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverés teljesitésére Fábián Ferencz végrehajtó küldetik ki.

Kir. törvényszék, mint tkkvi hatóság. Nagy-Kanizsán, 1884. julius hó 18 án.

HIMFY jegyző. 251 1—1 TAMÁSY elnök.

4874 tk. 884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, hogy Zalamegye összesitett árvatára nevében dr. Tuboly Gyula megyei tb. t. ügyész végrehajtatónak Takács György végrehajtást szenvedő csapi lakós elleni 343 frt 74 kr. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a csapii 15. sz tjkvben. A I 1—16 sorsz. a. ingatlanok s az 1 sorszám alattin felvett háznak Takács Györgyöt illető hasonfele 596 frtra becsülve külön — ugyanazon tjkvben A váltságköteles + 842 hrsz. a. fekvőségből Takács György illetőségi hasonfele 487 frtra becsülve, végre szinte azon tjkvben A + 909 hrsz. váltságköteles ingatlannak 291 frtra becsült Takács György tulajdonát képező hasonfele azzal, hogy a végrehajtási zálogjoggal kérelmező árvatárnak a 4583|883 sz. végzés szerinti csatlakozó társa férj. Pauker mihályné Milhofer Blanka bécsi és kiskoru Milhofer Gizella nagy-kanizsai lakosok érdekében is Horváth Katalin özv. Lendvai Ferenczné előzőleg bekeblezett eltartási, évenkinti 24 frtnak évenkinti lefizetéséből álló szolgalmijog a maga épségében maradása mellett

1884 évi november 28-án délelőtt 10 órakor

Csapiban a községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak, mely alkalommal az árverezni kivánók tartoznak a fenti becsárak 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papirban kiküldött kezéhez letenni

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tvszék tkvi osztályánál s Csapi község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kir. törvényszék mint tkkvi hatóság.
N.-Kanizsán 1884. augusztus 14.

254 1—1.

4876 tk. 884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Zalamegye összesitett árvatára végrehajtatónak, Molnár István és Molnár Ferencz végrehajtást szenvedő Galamboki lakosok elleni 600 frt tőke s jár iránti végrehajtási ügyében a galamboki 48. sz. tjkvben A I 51 hrszám alatt felvett s rajta levő házzal együtt 444 frtra becsült ingatlan

1884 évi november hó 27. napján delelött 10 órakor

Galambokon a községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog és pedig tekintettel, hogy 2467|83 sz. végzéssel kérvényezőnek már megelőzőleg végrehajtási zálogjogot nyert Molnár György galamboki lakosban csatlakozása elrendeltetett mindkét végrehajtató részére, hivatkozással az 1881 évi 60 t. cz. 167. §-ra.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Nagy-Kanizsán 1884. augusztus 14-én.

253 1—1.

NAGY PÉNZ-KISORSOLÁS.

Legszerencsésebb esetben

500,000

márka a legnagyobb nyeremény a hamburgi kormány által biztositott legujabb nagy pénzkisorsolásban tulajdonképen pedig:

nyeremény		márka
1	á	300000
1	á	200000
2	á	100000
1	á	90000
1	á	80000
2	á	70000
1	á	60000
2	á	50000
1	á	30000
5	á	20000
3	á	15000
26	á	10000
56	á	5000
106	á	3000
253	á	2000
6	á	1500
515	á	1000
1036	á	500
29020	á	145
19463	á	200, 150,

124, 100, 94, 67, 40 és 20 márkával, összesen 50,500 nyeremény s ezenkivül még egy jutalék fognak 6 hónap alatt 7 huzásban kisorsoltatni.

242 3—5

A hamburgi államkormány által az egész államvagyonnal biztositott pénz-kisorsolás 100000 sorsjegyet foglal magában, melyekből 50,500 — tehát felénél több — hét egymásután következő osztályzatban a mellékelve kitett nyereményekkel huzatnak; a kisorsolandó egész összeg

9 290,100 márka.

Az e nagy pénz-kisorsolásban huzandó dús nyeremények, valamint a nyeremények pontos kifizetését illető lehető legnagyobb biztositás végett a sorsolás mindenütt legkiterjedtebb kedveltségre talált. Az alapterv szerint a sorsolás egy különösen e czélra kinevezett fő igazgatóság által intéztetik el, s az egész vállalat az állam által felügyeltetik.

E pénzkisorsolás egyik nevezetes előnye azon kedvező berendezése, hogy mind az 50,500 nyeremény kevés hónap lefolyta alatt és pedig 7 osztályban bizonyosan eldöntetik.

Az első osztály főnyereménye 50,000 márkát tesz ki, a második osztályé 60.000 márkát, a harmadiké 70,000 márka, a negyediké 80,000 márka, ötödik 90,000 márka, hatodik 100,000 márka és a hetediké esetleg 500,000 márkát, tulajdonképen pedig 300,000 márkát, 200,000 márkát stb., stb.

E kisorsolás sorsjegyeinek elárusitásával az alólijegyzett két kereskedelmi czég van megbizva, s mindazok, kik eredeti sorsjegyek vevése által résztvenni kivánnak, sziveskedjenek megrendeléseiket e czégek egyikéhez beküldeni.

A megrendelők sziveskedjenek az illető összeget osztr.-magyar bankjegyekben vagy postabélyegekben megrendeléseikhez csatolni. Az összeget postautalványnyal is lehet küldeni s kivánatra postautánvéttel tett rendelvények is teljesittetnek.

Az első osztr. huzásra szóló jegyek ára:
egy egész eredeti sorsjegynek 3 frt 50 kr.
egy fél eredeti sorsjegynek 1 frt 75 kr.
egy negyed eredeti sorsjegynek 90 kr.

[illegible]

Miután a sorsolásokhoz számos megrendeléseket várunk, s hogy minden megrendelést pontosan teljesithessünk, kérjük a megrendeléseket minél előbb, de mindenesetre

1884-ki deczember 1-én

előtt az alólijegyzett fő lottériaüzlet egyikéhez közvetlen beküldeni.

Stein M. Valentin & Cp.

Hamburg. **Hamburg.**
Steinweg 5. Kön str 36 38

[illegible]

Singerstrasse 15. zum „gold. Reichsapfel"

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár Bécsben.

Vértisztitó labdacsok ezelőtt egyetemes labdacsok neve alatt; az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsok számtalanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. postán küldve 1 frt 10 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.) Számtalan levél érkezett, melyek irói hálát mondanak e labdacsokért melyeknek a legkülönfélébb és legsulyosabb betegségekben egészségük helyreállitását köszönik. A ki csak egyszer kisérletet tett velök, tovább ajánlja. A számtalan köszönő irat közül, ide mellékelve közlünk néhányat.

Waldsdorf az Ybbs mell. 1880. nov. 24.

Nyilvános köszönet.

Tekintetes ur! 1862 óta szenvedtem aranyeres bántalomban és hugyrekedésben; orvosoltattam is magamat, de minden siker nélkül, bajom mind roszabbá vált, ugy, hogy idő multával heves hasfájást is éreztem, (a belek összeszorodása következtében); teljes étvágytalanság állott be, s mihelyest csak a legcsekélyebb ételt vagy egy korty vizet nyeltem is le, alig birtam a puffadás, nehéz zihálás és fulladozás miatt egyenesen állni, mig nem végre az ön, csaknem csudálatos hatásu vértisztitó labdacsai használatához folyamodtam, melyek nem tévesztették el hatásukat, s engemet csaknem gyógyithatlan bajomtól tökéletesen megszabaditottak. — Minek következtében én a tekintetes urnak vértisztitó labdacsai s más egyéb erősitő gyógyszereiért nem győzöm hálám s elismerésemet elegendőképen kifejezni. — Kiváló mély tisztelettel

Oellinger János.

Tekintetes ur! Oly szerencsés voltam, véletlen az ön vértisztitó labdacsaihoz juthatni, melyek nálam csodákat müveltek! — Évek óta szenvedtem fejfájás és szélhüdésben, egy barátnőm az ön kitünő labdacsaiból átengedett nékem 10 darabot, s ezen 10 drb labdacs engem oly teljes tökéletesen helyreállitott, hogy az valódi csoda. — Köszönettem mellett kérek még egy csomagot küldeni.

Priska, 1881 márcz. 12.

Pár András.

Bielitz, 1874 junius 2.

Mélyen tisztelt Pserhofer ur! Én és sokan mások kik az ön „vértisztitó-pilluláinak" egészségünket köszönjük, irásban fejezzük ki legmélyebb hálánkat. Az ön pillulái sok betegségben mely ellen semmi más szer nem használt, a legcsodásabb gyógyerőt tanusitották. A nők vérfolyásánál, rendetlen havi tisztulásnál, hugyrekedésnél, gilisztánál, gyomorgyengeség és gyomorgörcsnél, szédülésnél és sok egyéb bajnál gyökeresen segitettek. Teljes bizalommal kérek még 12 tekercset. Mély tisztelettel

Kauder Károly.

Tekintetes ur! Előre bocsájtva azt, miszerint valószinüleg valamennyi gyógyszere hasonló jósággal bir, az ön híres fagyballzsamával, mely családomban több idült fagydagnak gyorsan véget vetett, dacára valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizalmatlanságomnak, elhatároztam magamat az ön vértisztitó labdacsaihoz folyamodni, hogy ezen apró golyóbisok segélyével megostromoljam rég idő óta tartott aranyeres bántalmamat. Egyáltalában nem restelem önnek bevallani, miszerint régi bajom négy heti használat után teljes tökéletesen megszünt, s én ezen labdacsokat ismerőseim körében a legbuzgóbban ajánlom. Az ellen nincs egyáltalában semmi ellenvetésem, ha ön ezen soraimat, — jóllehet névaláirás nélkül — nyilvánosság elé óhajtja bocsájtani. Mély tisztelettel

Bécs, 1881 február 20. *T. K.*

Csenej, 1874 május 17.

Tekintetes ur! Miután hogy az ön „vértisztitó-pilluláit" feleségemnek, a ki évek óta idült gyomorbajban s csuzban szenvedett, nemcsak visszaadták az életet, hanem uj ifjui erőt is öntöttek belé, más hasonló betegségekben szenvedők kérésére még két tekercs utánvétel melletti megküldésére kérem fel. Mély szivestelettel

Spiesich Baldis

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan, és biztosan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj, nevezetesen hátgerinczbaj tagszaggatás, görcs, ideges fogfájás, fejfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Chinai toilette szappan, a legtökéletesebb a szappangyártás terén. Használata után a bőr bársony sima lesz és igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr

Élet essenczia (prágai cseppek, svéd cseppek,) megromlott gyomor rosz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen, kitünő háziszer. Egy üveg 20 kr.

Por lábizzadás ellen. Ezen szer eltávolitja a lábizzadást s az által keletkező kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit, és ártalmatlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz ára 50 kr

Georgé Pate pektorale-ja, sok év óta elnyálkásodás, köhögés, rekedtség, hurut, mell- és tüdőbajok, gégebántalmak ellen legjobb és legkellemesebb szerszernek általánosan elismerve 1 doboz ára 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J-től évek óta orvosok és laikusok által valamennyi hajnövesztő szer között a legjobbnak elismerve, 1 csinosan kiállitott nagy szelencse 2 frt

Egyetemes tisztitó só, Bullrich A. W.-tól. Kitünő háziszer megzavart emésztés minden következményei, ugymint fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhéj, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Valamennyi franczia különlegesség vagy raktáron tartatik, vagy kivánatra pontosan és legjutányosabban beszereztetik.

Postai küldemények 5 frt alul megrendeléseknél csakis az összeg előleges beküldése mellett nagyobb összegeknél utánvéttel is eszközöltetnek. 257 1—12

Az első, valódi, nyálkaválasztó Hoff János-féle malátakivonat czukorkák kék papirban vannak.

Hoff János-féle malátakivonat-egészségi sör Egy üveg ára 60 kr	Hoff János-féle concentrált malátakivonat Nagy üveg 1 frt 12 kr. kis üveg 70 kr.
Hoff János-féle malátakivonat mell-czukorkák A valódiak csak kék zacskókban 60, 30, 15 és 10 krjával	Hoff János-féle maláta-egészségi chocolade (1/2 kilo I. 2 frt 40 kr. II. 1 60, negyed kl. I. frt. 1 30 II. 90 kr.

Mell- és emésztési gyengeség,

hurutos affectácziók, vérszegénység és elerőtlenedés ellen.

Hoff János urnak,

a malátakivonatok feltalálójának és gyártójának, Európa legtöbb uralkodója cs. k. udvari szállitójának stb. stb.

Bécs, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Hetzendorferstrasse 18. sz.

Kérem a Hoff János féle malátakivonat egészségi sör és a maláta chocolade 13 üveg sör és 1 kl. Hoff János-féle maláta-egészségi-chocolade használata után gyorsan és tökéletesen kigyógyitott légcsőhurutomból. Malátaczukorkák igen nagy csillapitó hatásuak. A gyógymódot csak azért folytatom, hogy a zord időjárás befolyása ellen védekezzen, kérek tehát új küldeményt. Legmelegebb s kötelességteljes hálával maradtam

du Mont Mária bárónő szül. Batthyány grófnő

Szabadbatthyány 1883. decz. 8-án.

A kitünő Hoff János-féle malátakivonat-mellczukorkából kérek postautánvét mellett 6 zacskóval.

Tisztelettel

Andrasi-Batthyány grófnő Szabadbatthyány. Székesfehérvár mellett.

Orvosi gyógyjelentés.

Szeghegy, (Bácska) 1884. jan. 3 án

Miután az ön Hoff János-féle malátakészitményei feleségem köhögésére várakozáson felüli jó hatással voltak, ismét postautánvéttel kérek 13 üveggel a Hoff János-féle malátakivonat-egészségi sörből és 1 zacskó Hoff János féle malátakivonat mellczukorkát.

Tisztelettel dr. Kugler József közs. orvos.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN Mándák Gy. Sándor gyógysz. „A Megváltóhoz" Fesselhofer J. Rosenfeld Adolf; - Z.-EGERSZEG: Hubinszki Ad. Kaszter Sándor gyógysz. — KESZTHELY: Wünsch Ferencz. — KAPOSVÁR: Lajposig Antal — CSÁKTORNYA Fodor F. Grauer — KÖRMEND: Rácz János. — ESZÉK: Thürner S. F. fia; Dienes J. C. gyógysz. PÉCS: Sipőcz I. Kovács M. gyógysz. Spitzer S. — SOPRON Molnár L. gyógysz. Leuk S. Müller P. — SZÉKES-FEHÉRVÁR Fiskl L. Diehalla. Braun gyógysz. SZOMBATHELY Rudolf Al. gyógysz. Kelemen N. J. — SZIGETVÁR Salamon Gyula gyógysz. — ZÁGRÁB Salvator gyógyszertár érseki gyógyszertár irgalmasok gyógyszertára

Alapittatott 1847-ben. Bécsben és Budapesten 1861 óta. 224 4—*

60 magas kitüntetés.

HARLANDI kötőfonál és orsóczérna

A bécsi és párisi kiállitás alkalmával a legnagyobb érmekkel kitüntetve.

gyári jelvény kötő-fonalra — gyári jelvény orsó-czérna

Általán kedvelt *kitünő minőségeért* kapható **Osztrák-Magyarország** minden nagy és **nevezetes kereskedésében.** 237 5—14

Börze-informácziókat

legjobban értesült forrásból, valamint e szakba vágó mindennemű értesitéseket és tanácsokat

gyorsan és ingyen ad

irásbeli vagy szóbeli kérdésekre

Eidner és Társa bankűzlete

Bécs, I. Wallnerstrasse 17.

236 5—6.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

főnyereményt nyujt kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzkisorsolás,** mely a magas **kormány** által jóváhagyva és biztositva van.

Ezen uj tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap lefolyása alatt 7 sorsolásban **50,500 nyereménynek** okvetlen kisorsolás alá kell kerülnie, köztük találkozik **500,000** frtnyi főnyeremény, részleg pedig:

1 nyer. á m. 300,000	26 nyer. á m. 10,000
1 nyer. á m. 200,000	56 nyer. á m. 5,000
1 nyer. á m. 100,000	106 nyer. á m. 3000
1 nyer. á m. 90,000	253 nyer. á m. 2000
1 nyer. á m. 80,000	6 nyer. á m. 1500
2 nyer. á m. 70,000	515 nyer. á m. 1000
3 nyer. á m. 60,000	1036 nyer. á m. 500
4 nyer. á m. 50,000	29,070 nyer. á m. 148
2 nyer. á m. 40,000	Össz. 19,463 nyeremények
2 nyer. á m. 30,000	egyenkint, 200, 150, 124,
1 nyer. á m. 15,000	100, 94, 67, 40, 20 m.

Ezen nyeremények között első sorban 4000 ut kisorsolásra 157,000 m. összértékben.

Az első osztályu főnyeremény 50,000 m. tesz és fokozódik 2-od 60,000, 3-ad 70,000, 4-ed 10,000, 5-öd 80,000, 6-od 100,000, 7-ed pedig esetleg 500,000 spec. 300,000, 200,000 márk. stb.

A nyeremény huzások szerint hivatalosan állapittatik meg.

1 egész erd. sorsj. ára csak 6 m. v. 3 frt 50 kr. o. é.
1 fél „ „ „ 3 „ 1 „ 75 „ „
1 negyed „ „ „ 1 ½ „ — „ 90 kr. „

Valamennyi megbizás az összeg előleges beküldése vagy postautalvány mellett azonnal és a legnagyobb gonddal eszközöltetik, mindenki magát az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet kapván tőlünk kezéhez.

A megrendelésekhez megkivántató hivatalos tervezetek dij nélkül mellékeltetnek, minden huzás után pedig felszólitás nélkül küldjük részvevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket.

Kivánatra a hivatalos tervezetet előre elküldjük bérmentve megtekintés végett és készeknek nyilatkozunk nemtetszés esetében a sorsjegyeket az összeg visszafizetése mellett huzás előtt visszavenni.

A nyeremények kifizetése pontosan a terv szerint történik, **állami jótállás** mellett.

Vállalatunknak mindenkor kedvezett a szerencse, sok más tekintélyes nyeremény között gyakran az első főnyereménynek örvendvén az, mint **750,000, 100,000, 80,000 60,000, 40,000** stb. fizettettek ki.

Az ily a legszilárdabb alapon nyugvó vállalatnál, előreláthatólag mindenütt biztonsággal a legélénkebb részvételre számithatván kéretik már a közeli huzás miatt is minden megbizást mindenesetre még ez év *november 30 ika* előtt alulirt bankházhoz intézni.

Kaufmann & Simon,

bank- és váltó-üzlet Hamburgban,

Ui. köszönetünket fejezzük ki ezennel az irántunk eddig tanusitott bizalomért, felkérjük hogy a hivatalos tervezet megtekintése által meggyőződni méltóztassék a nagyszerü nyeremény-kilátásokról, melyeket e kisorsolások nyujtanak. 240 5—12

Megjelent!!

és kapható Fischel F. könyvkeresk. N.-Kanizsán és Csáktornyán, ugyszintén az alulirt czégnél valamint minden hazai könyvkereskedőnél és könyvkötőnél

SZEGEDI KÉPES NAPTÁR

XI. évfolyama

az 1885-ik évre

díszes szinnyomatu boritékban a következő tartalommal és képekkel ellátva:

1. A fölséges uralkodóház.
2. Évi naptár.
3. Naptári rész.
4. Szeged szab. kir. város köztörvényhatóságának tisztviselői és bizottsági tagjainak névsora.
5. A szegedi kir. törvényszék. kir. járásbiróság tiszti személyzetének névsora.
6. Szegedi gyakorló köz, valamint köz és váltóügyvédek névsora.
7. Szeged szab. kir. város egészségügyi személyzetének névjegyzéke.
8. A százéves jövendölései.
9. *Visszapillantás az 1884. évre* (4 képpel).
10. *Szellemidézés.* (Vers.)
11. *A vásárfia.* Népies elbeszélés, irta Palotás Fausztin.
12. *Épülő Szeged.* (3 képpel.)
13. *Kurátor úr unokája.* Irta Sz. Kovács Pál.
14. *Népdalok.*
15. *Régi nóta.* Irta Sz.-Kovács Pál.
16. *Adomák.* (képpel)
17. Magyar- és Erdélyországi országos vásárok.
18. Üzleti értesitő.
19. Bélyegmutató.

A naptár ára csak 30 kr.

E vállalatot a n. é. hazai közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlja, kiváló tisztelettel

BURGER GUSZTÁV és TÁRSA könyvkiadóhivatala, könyv- és kőnyomdája

SZEGEDEN. 247 2 *

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkisérleti állomás vegyelemzései szerint

kitünő jó, valódi malaga

mint kitünő erősitő-szer **erőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek** stb. számára, a **vérszegénység és gyomorgyengeség ellen** legkitünőbb hatásu. ½, és ¼, eredeti palaczkokban s **törvényesen bejegyzett védjegy alatt** a

VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK

Bécs. Hamburg.

frt 2.50 és frt 1.30 eredeti árak mellett, továbbá különféle legfinomabb külföldi bor eredeti palaczkokban eredeti árakon kapható *Kasser Sándor* gyógyszerész és *Strubinszky Adolf* fűszerkereskedő urnál *Zala-Egerszegen.* 204 6 12

Szabadalmazott

Gyapot-Hajtószij.

F. Reddaway & Co, Manchester.

Elismerve legjobb gyártmányunk

Erősebb és olcsóbb a bőrnél.

Sem a nedvesség, sem a hőség nem birnak reá legcsekélyebb befolyással sem. E szijak nem nyúlnak, nem csúsznak meg, egyenesen és megbizhatóan mozognak.

Tartósságukért jótállás vállaltatik.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére

Bécs, I. Maxmilianstrasse 13

Posznansky & Strelitz

186 5—16

Az első osztrák

ajtó-, ablak- és padozat-gyár

társaság

Bécs IV Heumühlgasse 13. alapitva 1817

Markert M. igazgatása alatt

ajánlja **kész ajtók, ablakok (vasalással együtt)** puha hajó- ugymint amerikai czerfa eresztékes- és parquett-padozatokból álló nagy áru raktárát

A gyár nagy **száraz faanyag** készlete, ugymint kész áruk nagy raktára által képesitve van még a legnagyobb szükségletet is a legrövidebb idő alatt kielégiteni. Elvállal üzleti portálék kiállitását, katonai laktanyák, kórházak, iskolák irodák stb. berendezését ugyszintén, mint bárminemű más, gépekkel előállitható, famunkálatokat, rajz vagy minta szerint, kivévén **lakszoba butorokat.** 223 4—*

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.

51. szám. Nagy-Kanizsa, 1884. november 30-án. XI. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Bajza-utcza 4. sz.

Minden a lapszellemi részérevonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Dólzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár reszvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . . 5 frt. — kr.
Fél évre . . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 30 kr. bélyegdijón felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

Az uj nyugdij-törvényjavaslat.

n — Az állami tisztviselők nyugdija ásáról beadott törvényjavaslattal ismét bebizonyitá a Tisza kormány, hogy becsületesen megérdemelni törekszik a legutóbbi választásoknál neki adott fényes bizalmi szavazatot Azon általános él enzés, melylyel a ház a Szapáry pénzügyminiszter által beadott javaslatot fogadta: bizonyitá, hogy a nemzet képviselete nagyon érzi, hogy itt egy becsületbeli kötelesség teljesitéséről van szó, melyre már jó idő óta vár a magyar társadalomnak egy igen jelentékeny rétege.

Pénzügyi viszonyaink — fájdalom — nem olyanok, hogy megengednék hivatalnokaink nagyon is szerény fizetésének méltányos emelését Pedig e fizetés egyáltalán alant marad azon összeghez képest, melyet hivatalnokaink mind polgári állásuknál, mind pedig az általuk teljesitett feladatuknál fogva a mostani szerény jóllétet illető fogalomhoz képest is méltán igényelhetnének. Be kell várni a jobb időt, mely valószinüleg csak a jövő nemzedékre fogja mosolyát vetni . . . Egyelőre tesz a kormány, amit tehet, törvénynyel kivánja kiszabni a nyugdijazás és ellátás módjait méltányos módon, az addigi szokásos eljárásnál mind a hivatalnokok, mind hátramaradó özvegyeik s árváik iránt igazságosabban s bőkezüebben, hogy a szigoru körülmények közt levő hivatalnoknak legalább megegyen vigasza s nyugtatása öreg korának s családjának sorsát illetőleg

Az uj nyugdij-törvényjavaslatnak főelvei a következők: A hivatalnoki nyugdij-igény a letett hivatali eskütől kezdődik Alapelv az hogy az alkalmaztatás állandó volt. A feltételes vagy időhöz kötött és szerződéses alkalmaztatás nyugdij-igényt meg nem alapit. A nyugdij nagysága a szolgálati idő s az utoljára huzott fizetés nagyságától függ A tiz évi szolgálati idő után csak ideiglenes nyugdijaztatás esete forog fenn penzionálni büntetésből senkit sem szabad, végleges nyugdijaztatáshoz a szolgálat maximuma tanároknál s tanitóknál 30 egyéb hivatalnokoknál 40 év. Ez időt csak azok nem tartoznak végig szolgálni, kik 65 évüket betölték, vagy testi lelki okokból idő előtt szolgálatképtelenné lettek. A penzió a tizedik év végével 40 százaléka, ezentúl minden szolgálati év ujabb 2 százalékkal növeli a nyugdijat Miniszterek, kik ily, vagy előzőleg államtitkári minőségben 3 évet szolgáltak, 4000 frt penziot kapnak, az államtitkárok hasonló körülmények közt 2000 frtot A törvény részletesen megállapitja szolgálati idő és szolgálati illetmény szerint a pénzügyi s rendőrök, továbbá a szolgák, valamint az állandóan alkalmazott napszámosok nyugdiját: tiz éven alul végkielégités kérelmezhető, öt évi szolgálat után egy, kilencz éven túl két évi javadalom kifizetésére. Az özvegy nyugdija a férj 600 frtos fizetése után 50 százalék, ezentúl további 20 százalék, miniszterek özvegye 2000, államtitkáré 1000 frt nyugdijat kap A gyermekek nevelési jutaléka tisztviselői özvegyek nyugdijának hatodrésze, altiszteké évi 18, szolgáké évi 12 frt. Szülőtlen árvák ez összeg másfélszeresét kapják E jutalék megszünik tisztviselők fiainál 20, leányainál 18, egyéb esetben a fiuknál 18 lányoknál 14 éves korukban A járulék minden gyermeknek jár, de az összeg az anya nyugdiját meg nem haladhatja.

Mint látjuk e rövid vázlatból, gazdag és sokoldalu problemáról van itt szó, mely annál nagyobb figyelmet érdemel, mivel az a társadalmi s nemzeti átalakulás kérdésével kapcsolatos. Reméljük, hogy e javaslat lehető gyorsan tárgyalás alá kerül és törvénynyé válik Nem sok, de a mostani viszonyokhoz képest mégis valami, amit as hivatalnokainknak nyujt s annak az anyagin tölül még erkölcsi értéke is van, mert bizonyitja, hogy kormány és törvényhozás méltányolni tudják az államnak tett szolgálatokat, hogy egyik sem részvetlen a hivatalnokokok javitást igénylő sorsa iránt s hogy jövőben is, a helyzet javulása esetén, készek tovább menni azon az uton, melyet e javaslat megujit s melynek czélja az állam hivatalnokai sorsának teljes megjavitása

Kemény tél.

Jótékony egyleteinknek szólunk ez alkalommal. Bennünket megelőzve, nyilt apellácziót intézett hozzájuk az — időjárás. Szokatlanul korán és szokatlan erővel lépett fel az idén a tél. Könnyü szivvel veszik ezt azok, akikre nézve a tél beállta egyebet sem jelent a mulatságok saisonjának kezdeténél, kiknek semmi okuk a panaszra sem otthon a fütött kandalló barátságos melegénél, sem utczai sétáik alkalmával, mikor jól beleburkolózva prémes felöltőikbe, örvendező arczczal kisérik a hőmérő higanyának esését, dicsérve a jóságot sorsot, mely ilyen korán részesiti őket a korcsolyázás és szánkázás tagadhatatlanul kellemes sportjának élvezeteiben

Ezeknek könnyü De — fájdalom — a bálozók, korcsolyázók és szánkázók aránytalanul kisebb felét képezik az emberiségnek. A nagyobb rész számára a tél kemény hidege — kettős nyomoruságot jelent.

Rövidek a napok, kisebb a dologidő. kisebb a napszám; e mellett terhesebb a munka, jobban megárt az egészségnek, mert a szegény ember nem jár bundában és nem dolgozik prémes keztyüben. Több a beteg ilyenkor a szegény emberek között, de nem lesz kisebbé a patyika árszabálya. Otthon füteni kell s ebben a kemény időben sok fára van szükség, amiáltal pedig a fa ára épenséggel nem lesz olcsóbb, — sőt ellenkezőleg. Azután világitani is csak kell azt a szegényes szobát, — pedig a petroleumot se mérik ingyen, de még olcsóbban sem, mint nyáron. Szóval nagyon meggyül ilyenkor a szegény ember baja.

Akik nemes ösztöntől vezérelve, belefoglalták működésük körébe a jótékonyság gyakorlását, akik a sors kegyéből nekik juttatott javak egy részét a nyomoruság könyeinek felszáritására forditják, azoknak valódi saisonja nyilt meg most

Hála istennek, ebben a túlmaterialisztikus korban sem veszett ki az emberek kebeléből a könyörületesség érzete. A minap közöltünk egy kimutatást a Magyarországon tényleg fennálló és működő jótékony nőegyletekről és azok a számok, melyek ott ragyognak, bizonyára válnak akkora becsületünkre, mint azok, melyek azt untatják, mennyi pénzt forditunk pl. hadászati czélokra

A jótékonyság gyakorlásából az oroszlánrész a nőké. Nőegyleteink majd nem kizárólag jótékony egyletek. A lágy érzelmekre hajlandóbb női sziv ezt a teret választotta ki magának és feladatát elismerésreméltó buzgósággal végzi.

Legyen az eredmény ennek a buzgóságnak megfelelő. És kiváltkép most — a kettős nyomor, a kettős inség idejében, — kettős buzgóságra, kettős eredményre van szükség.

Télen a jótékony nőegyletek mulatságokat szoktak rendezni abból a czélból. hogy ezeknek tiszta jövedelmével fokozzák a nyomor enyhitésére szánt eszközeiket.

TÁRCZA.

Éji látogatás.

Mint gyermek a mostoha dajka ölében:
Kór-ágyamon itt nyögök én egyedül.
Künn szél robog által a rákosi téren
És olykor a csendbe sikojja vegyül.
Majd, mintha titokba beszélni akarna
Halkan veri a szoba tört üvegét — —
Csak jöjj be, repülj be, te puszta viharja, —
Nincs senki szobámba', csak a siket éj.

„Jer, mondsza, ha utadon arra jövél el,
Erdő közepén hol a kis falu van,
Fennáll-e a kis tanya szalmafödéllel
S a jó apa és anya él-e ugyan?
— Még áll a kicsiny tanya szalmafödéllel,
Még élnek alatta a jó öregek,
De fáj szivök és soha nem feledék el,
Hogy tőlök a sors keze messze vetett.

„Mondd csak nekem: élnek e még a barátok
Ők, kiket annyira hőn szerettek;
Gondolnak e arra, ki el tova, vágyott,
S emléke sziveikbe ha még van e még?"
— Rég elfeledének a régi barátok
S emlékedet egy alig őrizi meg. .
Járd össze kutatva a messze világot, —
Oly ritka találni baráti szivet.

„Mondd, hát az az angyali lány, kit imádtam
S kit távol is oly igazán szeretek,
Sóhajt, eped úgy-e titokban utánam
S hallád epedő ajkairól nevemet?" —
— A lánynak, kit te szeretve imádtál,
Hütlen szivé már nem utánad eped:
Ott voltam a drága kebel sohajánál
S nem mondta ki még soha ujka nevéd.

Oh! úy rideg-é örömökben az élet?
Hogy senkise gondol a messzibe' rám.
A büszke baráti szivek feledének
S emlékre se méltat a csalfa leány.
Nem, mégse vagyok feledésbe egészen...
Drágább van-e a szüle könyeinél? — —
Csitt szé', ne sikolts, hiszen alszanak épen...
Lelkem szüleim, szivem értetek él.

Balog István.

Első hó.

— A „Zala" eredeti tárczája. —

Reggel korán kelt fel, mint rendesen. A kellemesen fütött szobában nem is esett nehezére a paplan alól való kibontakozás, kivált miután már jó ideje korán szokott lefeküdni. Túl volt már azon az időszakon, mikor az ember csak azért éjszakázik, hogy — éjszakázzék.

Pedig nem illett még reá az agglegény név. Épenséggel nem Gesztenyeszinü, dús fürtök fedték magas homlokát; sem ezen, sem arczán nem szántott még barázdákat sem a gond, sem a kiéltség.

Mi gondja is lett volna? Nem függött senkitől, olyan állása volt, hogy megelégedve élhette világát, hacsak képtelen igényei nem voltak. S ő volt annyira okos ember, hogy beérte azzal, amit maga teremtett magának. Mikor az ember huszonnyolcz éves korában már ennyire vitte, akkor akár filozófusnak is beillenék

Tehát felkelt, lámpát gyujtott, himzett papucsba dugta lábát és beleburkolózott a kényelmes hálókabátba. A teafőző ott volt, fényesre súrolva, az asztalon, az összes hozzávaló készlet mellette; hozzálogott tehát a főzéshez.

Akár agglegény az ember, akár nem az, akár filozófus, akár nem: fölkelés után első gondja a reggeli szokott lenni.

A majolica-dobozból kivette a hosszura-vágott, finom illatu dohányt és kezdte sodorni czigarettává.

Azután az ablakhoz lépett

Mielőtt az ember öltözködni kezd, megnézi az időt.

Félrevonta a függönyt és kitekintett.

— Nini, tehát igaza volt az este az öreg nagysámnak, mikor a háta fájásából havat jósolt. Én nem akartam neki elhinni. Hiszen még novembernek alig vagyunk derekán. Pedig ugylátszik, egész éjszaka esett a hó; — milyen fiatalos fehér téli bundát adott erre a mogorva, vén földre! Szinte öröm nézni. Valósággal mulatságos az esztendő, mikor vénül. Es milyen hamar vénül!

A rézedényben zümmögni, zsizsegni kezd a forrásnak induló viz.

Otthagyja az ablakot és visszatér az asztalhoz, hogy a barna füvet rendeltetése helyére juttassa.

A czigaretta is elkészült már. A kényelmes karosszékben hátradőlve olyan jól esik fölfelé eregetni a bodor füstöt, melynek átható, erős illata nélkül egész boudoir-atmoszférát teremtenének ebben a legényszobában a mosdószekrényen heverő toilettetárgyak.

És a szem is olyan szivesen követi az emelkedő könnyü karikákat. Okoskodó szellem még tragikusnak mondhatná sorsukat; akkor foszlanak szét, akkor lesznek semmivé, mikor legmagasabbra vergődtek. Vagy talán irigylendő ez a sors. Meg vannak kimélve a bukástól. Ott múlnak ki a magasban s utóbb nem gázol bennök senki.

És mennyi gondolatot lehet beleszőni a fejlődésnek és elmúlásnak e légi proczesszusába!

A tea ki van szürcsölve s most háboritlan nyugalommal lehet belebámulni a kék füstbe, szabadlábra bocsátva a gondolatokat.

. . .Első hó!..... Most már.....Még alig hervadt el az utolsó rózsa, melyet azok a rózsás piczi ujjak beletüztek neki gomblyukába, — akkor, mikor ott együtt sétáltak a kertben.

Milyen gyönyörü, nyári est volt az! A vén nap is, mintha rosszul esett volna neki elbucsuznia ettől a mindentele életet, örömöt lehelő földtől, szinte gondolkodási időt vett magának s még egyszer jól körülnézett, mielőtt a hegy háta mögé vonult volna pihenőre, hogy uj erőt meritsen fáradságos munkájához.

(Mert nehéz feladat az, kérem, jókra és gonoszokra egyaránt nyájasan ragyogni).

Az a legremekebb festményekben sem eltalálható biborvörös sáv ott a szemhatár szélén is olyan boldogan tündökölt, mintha ő is életet hirdetne és nem azt, hogy a fényes nappal után sötét éjszaka következik, épen ugy mint a derült mosolyra a fájó köny.

De ki fogott volna sötét éjszakára, fájdalomra, könyre gondolni, mikor köröskörül a rózsák, jáczintok, rezedák balzsamos illata, a virágról-virágra szálló tarka pillangó, a levegőben ujjongó madár, a fuvalmas szellőtől halkan suttogó lomb, az egész zsongó, lélekző, pompás nagy természet mind, mind azt mondja szivednek: élj és szeress!

És ha mind hallgatnának is, az az ábrándos tüzben égő két bogárszem még halottaiból is föltámasztaná a szivet és annak a meleg, puha kacsónak az érintéséből uj kedv, uj öröm szállna még a bús lemondás küszöbén álló lélekbe is.

Igen, ez akkor volt, a napsugár, virágillat és madárdal idejében; és akkor meg is volt benne a helyzethez illő derültség és jókedv. És akkor kétszeresen szépnek talált mindent, csak azt az élő és mosolygó virágot nem. mely olyan édes kérdéssel tekintett szemébe. Ezt már nem lett volna jó

Arra kérjük tehát jótékony nő egyleteinket és egyáltaljában azokat, akik jótékonyczélu vigalmakat rendeznek a tél folyamában, rendezzék ezeket minél kevesebb felesleges kiadással, hogy minél több jusson a szegényeknek.

Hány ezer szegény család élhetne meg egész kényelemmel, egész esztendőn át egy saison felesleges báli toilette-jeinek árából!

És az a valóban nemes sziv, mely nagyobb örömet lel egy beteg meggyógyulásában egy éhezőnek jóllakottságában, egy felszáritott könyben, mint a hiu fényüzésnek szintén hivságos és teszélyező ragyogásában.

Tessék megszivlelni.

Hogyan jár, ki jogát keresi.

— Az a szomorú, hogy igaz történet. —

Nagy-Kanizsa egyik legszebb és legnépesebb utczájában több mint tiz év óta áll fenn egy nagyobbszerü sertéshizlaló telep, mely különösen a forró nyári időben annyira megfertőzteti s romlottá teszi a levegőt, hogy nem csak az ott lakók a tiszta és egészséges levegő hiánya miatt a legnagyobb kellemetlenségeknek vannak kitéve, de még az arra járó kelőket is arra kényszeriti, hogy inkább két- vagy háromszor akkora kerülőt tegyenek, mintsem a messzire terjedő ároma illatát beszívják.

Már az 1875-ik évi juliushóban — tehát több mint 9 évvel ezelőtt folyamodtak először ezen utcza háztulajdonosai és lakói a helybeli városi hatósághoz ezen egészséget rontó és közmegbotránkozást okozó telep eltávolitása végett, mely mind a közegészségügyi, mind az ipartörvény értelmében azonnal betiltandó lett volna. Az akkori városi tanács meg is hozta hamar az erre vonatkozó végzést, mely szerint a telep tulajdonosának meghagyatott, hogy a hizlalót legrövidebb idő, ugy hiszszük 15 nap, alatt eltávolitsa.

A végzés csakhamar meg volt hozva, de minő eredménynyel, azt mutatja azon körülmény, hogy 1881-ik évi juniushóban — tehát hat évvel későbben — ezen utcza háztulajdonosai ujra kénytelenek voltak ezen egészségtelen telep ellen a városi hatósághoz folyamodni. Az eredmény ugyanaz volt, mint az első esetben: azaz a városi tanács ujból kiadta a végzést, hogy: tekintve, hogy a sertések sajátságos állati kigőzölgése által kellemetlen bűz terjesztetik nemcsak, de söt a lakhelyek légköre is annyira megfertőztetik, hogy melegebb időszakokban az összes lakosságra nézve közegészségileg veszélyes betegségek és járványok is fejlődhetnek; továbbá figyelembe véve még azon körülményt is, hogy a szomszédos házbirtokosok magánjogi sérelmet is szenvednek, amennyiben ezen az egészségre ártalmas, a közönségre hátrányos és veszélyes kigőzölgések által — lakrészeik kiadásában akadályozva vannak; — mindezen okoknál fogva a sertéshizlalással üzletszerüen foglalkozó teleptulajdonos sertéstelepét az 1876 évi XIV. t. cz. 10. §-a alapján — köztisztasági s különösen egészségrendőri szempontokból — ezen végzés vételétől számitandó 20 nap alatt s a fenthivatkozott törvény 7 §-a értelmében különbeni közigazgatási végrehajtás utján sat. sat. eltávolitani tartozik.

Ezen végzést ugyanazon sors érte, mint elődjét: azaz kiadatott, de nem foganatosittatott. De most már az ügy az alispáni hivatalhoz, mint másodfoku közigazgatási hatósághoz került és itt is a városi tanács által hozott határozat ugyanazon indokokkal helyben hagyatott, — de foganatositva még sem lett.

Végre a dolog a belügyminiszterium elé jutott s körülbelül három év után leérkezett a belügyminiszteriumtól az 1884. márczius 29-én kelt azon rendelet, melynél fogva a sertéshizlaldát a legrövidebb idő alatt eltávolitani kellett volna.

Meg is kapta az illető teleptulajdonos mindezen végzéseket, rendeleteket és parancsolatokat; de tapasztalásból tudván, hogy az efféle papirból álló históriák nem képesek az ő jó, kövér disznóit helyökből elmozditani egy, — tapodtat se távozott az ő kedves állataival.

Végre elérkezett az 1884. évi nyár a rémületes cholerahirek kiséretében. A sertésteleppel már tiz év óta megáldott utcza lakosai még egyszer megkisérlették a városi helyhatóságnál, hogy kieszközöljék a miniszteri rendelet foganatositását, hivatkozva a nagy veszélyre, mely a közegészséget amugy is fenyegető telep további fenállása által még fokoztatik. Belátván végre, hogy ez uton a czél sehogy sem lesz elérhető, nem találtak más eszközt és f. é. julius 27-én egyenesen sürgönyileg a belügyminiszterhez fordultak jogorvoslat végett; megfizették a 4 frt. és néhány krajczár sürgönydijat s még azon fölül természetben az előirt 50 kros bélyeget az illető távirdai tiszt urak kezéhez, s a sürgöny feladása után azon édes, kecsegtető reményben ringatóztak, hogy bizony az óhajtva várt jogorvoslatnak — a mindinkább fenyegetőnek mutatkozó choleraveszélylyel szemben s az ennek következtében épen ez időben megjelent idevonatkozó belügyminiszteri rendeletek hatásában bizván — okvetlenül a leggyorsabban be kell következnie.

Volt is neki eredménye: mert f. é november 12-én a kérvényezőkhez érkezett egy a helybeli kir. illeték-kiszabási hivataltól kiadott — fizetési meghagyás, mely szerint azok 2 frt illeték lefizetésére intetnek. (Megjegyzendő, hogy a bélyegilleték az előirt módon lerovatott). *S a sertéshizlaló telep?* Ez még most is ott díszeleg a régi helyén s szétárasztja zamatos illatát a tekintetes városi hatóság a nagyméltóságu belügyminiszterium és pénzügyminiszterium nagyobb dicsőségére.

G. —

Különfélék.

— **Elfogott rablógyilkos.** Kedden, e hó 25-én, délután az elkésett pesti vonattal egy parasztforma legény érkezett városunkba, ki azáltal tünt fel a vasuti állomásnál szolgálatot tévő rendőrnek, hogy fiakkerbe ült (a 22-es számuba) s azt parancsolta a kocsisnak: »Olyan korcsmába vigyen, ahol jó bort mérnek!« A rendőr meg tudta, hogy a kocsis az idegent Szépe Bódinak a magyarutczán levő korcsmájába vitte, hol a jövevény egy ideig elborozott, azután ugyanazzal a kocsissal egy roszhirü házba vitette magát, hol feltünő módon költekezett, a kocsisnak pedig négy forint vitelbért adott. A rendőr ezt még az este bejelentette *Ray* György alkapitánynak, ki a dolgot gyanusnak találván, letartóztatta és igazolásra hivta fel a gyanus egyént, aki nagyon zavaros feleleteket adott ugyan, de a nála levő katonakönyvecskéből kitünt, hogy *Unyi* Jánosnak hivják, 25 éves, földmivelő és falubatthyányi (Fehérm.) illetőségü. A helybeli kapitányság másnap reggel táviratozott e tárgyban a szabadbatthyányi körjegyzőnek, kitől még a délelőtt folyamában az a táviráti válasz érkezett, hogy *Unyi János kirabolta és meggyilkolta apósát*, a tett elkövetése után pedig megszökött. A vizsgáló bizottság épen a helyszinén van, a tettes tehát nyomban biztos őrizet mellett Szabad-Batthyányba küldendő. — A nagy-kanizsai kapitányi hivatal természetesen haladéktalanul eleget tett ennek a megkeresésnek és az elfogott rablógyilkost a délutáni vonattal Szabad-Batthyányba kisértette. — Rendőrségünknek ez alkalommal tanusitott éber és buzgó eljárása mindenesetre nagy dicséretet érdemel.

— **Egy a helybeli törvényszéki épület sok mizériái közül.** Hogy a nagy-kanizsai kir. törvényszék épülete sem ami külső diszét, sem ami belső berendezésének kényelmes vagy czélszerü voltát illeti, nem áll szinvonalon, az rég tudvalevő dolog mindenki előtt, aki ezt az épületet csak egyszer látta is, vagy aki megfordulni volt kénytelen benne. Jobbnak hiányában azonban azzal kell beérni, ami van s mi sem elevenitenénk fel régi panaszt, ha a mostani, hideg időjárásban valósággal türhetlen állapot nem volna az, melynek elszenvedésére a bünügyi tárgyalásokra berendelt tanuk kárhoztatva vannak. Ezeket ugyanis néha órák hosszat várakoztatják meg a tárgyalási terem előtt lévő, kövezett, hideg, léghuzamos folyosón, honnan azután meghülést, náthát, fogfájást és egyéb hasonló kellemességü emlékeket vihetnek magukkal. Ha már a kormány részéről nem vették figyelembe ezt a mizériát — a kormány utóvégre is nem mindentudó — a törvényszéki elnök ur, már csak a humanitás szempontjából is, a tárgyalási terem mellett egy birói szobát berendeztethetne tanuszobának s igy ezen az érzékeny bajon könnyü szerrel segitve volna, mert az illető biró urat egészen jól lehetne elhelyezni az emeleten. A közönség érdekében reméljük, hogy az elnök ur ezt az ohajtást méltányosan fogja elintézni.

— **A miháldi zsidózavargások** ügyében, melyet szombaton, e hó 22-én tárgyalt a budapesti delegált törvényszék, mind a négy vádlottra nézve felmentő itéletet hoztak, mivel tagadásukkal szemben semmit sem lehetett rájuk bebizonyitani.

— **A letenyei uj murahid felavatásáról** a következő tudósitást vettük: Lélekemelő jelenet folyt le Letenyén f. hó 23-án, amidőn a letenyei Murafolyón ujonnan épitett hidat nagy ünnepélyességgel átadták a forgalomnak. Az érdeklődés az ujonnan épült hid iránt onnét veszi magyarázatát, hogy mióta az 1878-ik évi télen a jégzajlás az előbbi hidat elpusztitotta, csak azóta érezte minden rendü és rangu ember, akinek hivatása volt ezen rendkivül népes forgalmu uton a vizen átkelni, a hiányát és szükségességét a hidnak s csak azóta képesek annak jótékony voltát, hasznosságát s elkerülhetetlen szükségességét megitélni. — Össze is gyült a hid felszentelésére s illetve annak átadására a Mura mindkét parti lakossága néhány ezer fő erejéig, s daczára a majd egész nap tartó zordon időnek és havazásnak, teljes türelemmel s érdeklődéssel várták be az ünnepély végét. Az ünnepély maga is megfelelő solemnitással folyt le, s annak minden mozzanata a megtörténtek s a helyzet élethü képét tükrözte vissza. — Délelőtt 10 órakor *Laskovics* Ferencz letenyei esperes plebános ur a szertartásos fölszentelést megelőzőleg az e czélra felállitott emelvényre lépvén, megható és kimeritő szónoklatban emelte ki a közjónak emelésére szolgáló hid hasznosságát s előnyeit, — s áldást kért arra az ég urától, — áldást kért annak használóira. A szónoklatot a jelenvoltak lelkes éljenzése követte. Az esperes ur azután teljesitette az egyházi szertartásu felszentelést. Ennek bevégeztével *Sturm* György m. kir. állami főmérnök ur lépett az emelvényre, s általános tetszést aratott szónoklattal ecsetelte, hogy a felépitett hidnak, elkészitésének s a közlekedési miniszteriuma által történt engedélyezésének főtényezője s kieszközlője dr. *Apáthy* István ur, a letenyei választó kerület országos képviselője, volt. — Emellett kiemelte azt is, hogy az, miszerint a mindenki által remekmünek elismert hid a közérdeknek, s hivatásának megfelelőleg szilárd alapon készült el, abban fő érdeme van a magas kormány által az építés vezetésével megbizott *Markó* Gusztáv kir. mérnök urnak, illetvén ebből óriás rész az épitő vállalkozót is, *Rechnitzer* Salamon urat, aki nemcsak mindenhol a legkiválogatottabb s a czélnak megfelelő, szilárd anyagokat alkalmazta, hanem egyszersmind teljes áldozatkészséggel, nem tekintve saját hasznát, a közönség kiszámithatlan hasznára és előnyére, a hidnak teljes elkészitését, melynek a szerződés szerint csak 1885-ik évi május hóban kellett volna, ily gyorsan befejezte, s már f. hó 23-án a közönség rendelkezése alá bocsájtotta. Ezért valóban meg is érdemli az általános elismerést. Ezek után az óriási tömeg, számos fogattal tarkázva, ünnepélyesen átvonult a hidon s a Murának Muraköz felőli partján, hol szintén egy óriási tömeg várakozott *Zakál* Gyula letenyei ügyvéd ur üdvözölte szónoklatában az elkészült hidat, mint egy megtestesitőjét azon kapocsnak mely a mura két partjának magyar és horvát ajku lakosait hazafiui és testvéri szeretetben összefüzi. Az ekkép végbement szertartást zenével füszerezett fényes lakoma követte, hol jókedvben és felköszöntőkben természetesen nem volt hiány.

— **Felolvasás.** Dr. *Neményi* Ambrus, orsz. képviselő s a P. Lloyd főmunkatársa, értesülésünk szerint, a helybeli kereskedő ifjak önképző egyletének meghivására deczember hó elején városunkba jő és a Szarvas-szálló nagytermében nyilvános felolvasást fog tartani A jóhirnevü felolvasónak remélhetőleg szép számu közönsége lesz, kivált miután a felolvasást — hir szerint — táncz fogja követni.

— **A Nagy-Kanizsa városi szabadelvükőre** hó 23-án, vasárnap, délután 3 órakor tartá meg évi rendes *közgyülését*, saját helyiségében. A közgyülésen 58 rendes és kültag vett részt; az utóbbiak azonban hihetőleg rosszul értelmezvén az alapszabályokat, melyek szerint a kültagok csak szenvedő választóképességgel nem birnak, de cselekvővel igen, nem vettek részt a szavazásban, ugyhogy a választmány ujjáalakitásánál csak 44-en szavaztak. A közgyülés lefolyása egyébiránt a következő volt: *Eperjessy* Sándor elnök megnyitván a közgyülést, első sorban felolvasták a választmányi jelentést a kör 1883/84-ik évi müködéséről. A jelentést a közgyülés tudomásul vette. Hasonlókép tudomásul vette a számvizsgáló bizottság jelentését a megvizsgált számadásokról és megadta a felmentvényt. Ezután tárgyalás alá vették, illetve meg is szavazták az 1884/85-ik évi költségvetést. E költségvetés szerint a kör bevétele (a régi 12 frtos tagsági dij meghagyása mellett) 2666 frttal a kiadás pedig 2407 frttal van előirányozva. — Ezután netaláni inditványok tárgyalása következett volna, de miután semmiféle inditvány nem tétetett, a közgyülés áttért a tárgysorozat következő pontjára. Az eddigi választmány lemondván, megválasztották az uj választmányt ilyképen: *Elnök*: *Eperjessy* Sándor; *alelnök*: *Ebenspanger* Lipót; *titkár*;

---

még szebbnek nézni, mint amilyen volt. Nagyon sok lett volna.

És most?... A kerti séták persze rég elmaradtak; az ősz letépte a fákról a lombdekoracziót, elpusztitotta a virágokat, elkergette a madarakat és meglagyasztotta a virágról virágra csapongó lepkét.

De annak a szép leánynak arczáról nem tudta lehervasztani a rózsát, annak a kárbunkulus-fényü szemnek nem tudta halványabbá tenni a ragyogását; ott most is minden a megtestesült tavasz. Egy virág, mely a felébredést, az ifjuságot, az ártatlanságot, az örömet jelképezi.

A férfi már akkor feltalálta volt benne, amit keresett az ifjukornak első, édes álmaiban s ami után vágyódott, mikor már néhány álom megcsalta, aminek elérése képezte egyetlen ideálját érett elméjü és edzett szivü férfi korában: ime itt volt a költő »kék virág«-ja.

Hát miért habozott, feltüzni kebelére, hogy ott nevelgesse, ápolja, védje egy egész, hosszu, boldog életen keresztül? Miért sóvárog, eped utána itt egyedül, magában és hagyja sóvárogni a virágot is?

Mert hogy az is sóvárog, eped, azt tudja.

Miért, miért?... De hát igazán miért?

Hiszen, mikor legelőször volt a boldogitó közelségben, már akkor érezte egészen a szive legbensejéig, hogy: ez, vagy senki. — Hát miért a habozás?

...... A czigaretta rég kialudt már, a függönyön keresztül jóakarólag bevilágit az öreg nap; mintha az ő téli sugarai is világos, hideg kérdést képeznének: miért?

— Ejh, miért?... Hiszen nem olyan sürgős a dolog! Hadd várjon és tapasztaljon ez a sziv tovább! Hát ha olyant tapasztal, ami most nagyon, de nagyon [illegible] ugyan, de mégis megmenti késő bánattól! hátha az is csak olyan álom, mint a többi; arra hivatva, hogy elmúljék, — legfölebb keserü nyomot hagyva maga után?...

Igaz, hogy a várakozás a szerelem tüzpróbája, de ha igaz arany az, ami itt annak fényiik, akkor ki is állja azt a tüzpróbát.

Igen, igen: várni.... Ha férfi vagy, légy férfi!... Amaz meg azért nő, hogy erős legyen a szive. És ő bizik abban, hogy erős az a sziv, bármilyen piciny és bármi édes!

Hát várjunk!

Félre vonja a függönyt; a teljes napfény beárad a barátságos lakba, bearanyozva butorokat, szőnyegeket; a mosdótál vize is olyan lesz mint a fényes tükör és tisztára lerajzolja a férfi arczának üde, fiatal vonásait.

De őt nem hagyja nyugton az előbbi gondolat. Gépiesen végzi a mosdást; azután a tükörhöz lép, megfésülködik.

Ejnye, mi ez? Mi csillámlik elő a fésü fogai közül?... Csak nem?... De biz' isten az!... Utána nyúl és kitépi. Aztán nézi hosszan, komoly arczczal.

Egy ősz hajszál. Az első.

Első hó.....

Otkünn felhajtott gallérral, zsebredugott kezekkel, a hidegtől nekipirulva hajszolódik a sok apró ember, akit az élet kikényszerit a hóba, fagyba s aki ebben a pillanatban talán nagyobb vágyat sem ismer, mint egy félórára fütött kályha mellett, kényelmes hajlékban elfeledni, hogy velök született és a csöndes sirig kisérőjük lesz a nyomoruság.

Ő meg itt benn, a meleg és kényelem közepette egyszerre átfázott egész a lelke lenekéig.

.... Első hó!...

És az ablakon átverődő sugarak olyan gunyosan rezgik körül, mintha ők maguk adnák meg a feleletet előbbi kérdésökre:

— Hát csak várj, várj, te bolondja a tépelődő kételynek és a tulcsigázott idealizmusnak! Várj, mig nemcsak a fejedet lepi be a dér, hanem a szived is kihül és jéggel kérgezi be magát, melyen aztán nem fog semmi tavasz napja. És ne becsüld meg azt a szelid, meleg sugarat, azt az édest, mely oly hivólag int feléd; várj, döre, mig elveszited azt is és magadra maradsz a hidegben, a tél hidegében. Látod, nemcsak az esztendő vénül hamar, te is vénülsz és — ha magad tagadod is — vénül a szived veled együtt! Irtsad ki, ott kivül, első jelét a hónak, azért benn fázol te tovább, ha még egyre késel, magadba ültetni az örök tavaszt. Mert azután eshetik a hó és beborithatja fejedet is egészen — azt a hő sugarat nem oltja el semmiféle hideg. Ám te csak várj! Hiszen neked nem kell!....

Szinte megdöbbenve tekint körül. Miért lett egyszerre olyan rideg olyan szomoru, olyan elhagyatott ez a fészek, melyben eddig olyan jól érezte magát? Miért látja az ablakon keresztül még a felhőtlen eget is borusnak és miért tünik fel előtte még a hó csillogása is olyannak, mintha csupa fénylő könycsepp ragyogna ki a fehér lepelből?

.... Első hó!...

Pedig nem ott künn csillog a köny, hanem az ő szemében. Nincsen szégyen ebben a könyben. Előveszi azt a kis arczképet, melyet mindig ott hord keblén és — akár csak szerelmes diákgyerek volna — elboritja forró csókkal, áztatja könynyel és ajka önfeledten, fájdalommal is, boldogan is, rebeg:

— Én virágom! Én édes, szép virágom!

Farkas Imre.

dr. Bentzik Ferencz; pénztárnok: Hirschel Ede; könyvtárnok: Kovács János; ügyész: Garay Benö; háznagy: Kaduss Bódi: választmányi tagok: Pühál Ferencz, Weisz Manó, Hertelendy Béla, Guttmann Vilmos, Babochay György, Löwinger Ignácz, Tóth Lajos, Sommer Sándor, dr. Schreyer Lajos, dr. Tuboly Gyula, Blau Lajos, Rechnitz Vilmos; póttagok: Rapoch Gyula és Simon Gábor. Ezzel, miután még az elnök a kör ama tagjait, kik egyuttal tagjai a megyei törvényhatósági bizottságnak, felhivta, hogy másnap a megyei közgyülésen minél nagyobb számban vegyenek részt, a kör közgyülése véget ért.

— **Mulatságok**. A helybeli kaszinó zártkörü tánczvigalma, melyet e hó 22-én tartottak meg, anyagilag nem mondható sikerültnek, amennyiben — különféle okoknál fogva — roppant kevesen vettek benne részt. (A négyeseket mindöszsze 14 pár tánczolta és az egész hölgykoszoru kilencz asszonyból és öt kisasszonyból állott). Akik ott voltak, mindazonáltal igen jól mulattak a Horváth Laczi zenéje mellett éjfélután 2 óráig. A jelenvolt hölgyek névsora a következő: Práger Béláné, özv. Österreicherné, Vamberger Sándorné, Weiszmayer Izidorné, Eisler Miksáné, Engländer Lajosné, Rosenberg Izraelné, Fischer Sándorné, Brochné (Varasdról) urhölgyek, továbbá Rosenberg Mari és Adél, Sommer Lujza és Malvin, Engländer Czilike kisasszonyok. — *Szilveszter est'jén* ugyancsak a kaszinó mükedvelöi előadással egybekötött tánczmulatságot akar rendezni, mely hihetőleg jobban fog sikerülni, mint a legutóbbi. — *A torna-egylet* tánczvigalma január 16-án lesz, a Szarvas-szálló nagytermében. Az előkészületek nagyban folynak és ez a mulatság a jövő farsang legfényesebbjei egyikének igérkezik. — A zala-egerszegi »Társaskör« folyó évi deczember hó 6-án saját könyvtára javára, a Zöldfa-vendéglő nagytermében felolvasással egybekötött tánczestélyt rendez. A felolvasás tárgya »A szerelem a magyar népköltészetben« irta és olvassa Számek Zsigmond. Beléptidíj személyenkint 80 kr., Kezdete 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és a »Zalamegye« czimü lapban nyugtáztatnak.

— **Regény az életből**. Csinos, fiatal nő szállott a hét elején egy helybeli szállóba. Egyedül jött s egyedül étkezett az ebédlőben. Néhányan felismerték benne azt a feltünő alaku hölgyet, ki a nemrégóta helyben lakó H. mérnöknek karján szokott mutatkozni s kit általánosan feleségének tartanak. A mérnök meg is látogatta öt a szállóban, hol a nő két napig maradt. A mérnök pedig ez idő alatt öngyilkossági kisérletet követett el. Ezt beszélik a városban. A nő eltünése és az öngyilkossági kisérlet tény, — egyebekben tág tere nyilik a fantáziának.

— **A malaczok réme**. Nem arról a bizonyos betegségről van szó, mely megszokta lepni azokat a kedves állatkákat s mely betegség ellen hathatós orvosságnak ismerik az unguentum sultaticumot, hanem *Komáromi* István urról szól a nóta. Ez az érdemes individuum, kiről a csirkefogók krónikája fel fogja jegyezni, hogy Belezna vallja öt szülöttjének, immár tizenharmadszor került a kanizsai dutyiba, ama kirándulások miatt, melyekkel otthonából szokta városunkat megszerencséltetni s mely kirándulások alkalmával rendesen egy pár malaczot, ennek hiányában pedig egyéb apróságokat, visz haza Ezeket pedig, mint korát megelőző, felvilágosodott ember, nem pénzen veszi, hanem ügyes forditással alkalmazva Proudhon hires mondását: »a tulajdon lopott jószág«, — lopott jószágot tesz tulajdonává. — Most már akár nyitva hagyhatják éjszakára a padlásokat, ólakat és kamrákat; egy hete, hogy Komáromi Istvánt elfogták és egy hét óta nem történt Kanizsán lopás. — No már a mi rendőreinket ugyan senki se merje elnevezni Mihasznáknak.

— **Nagyon czélszerü találmány a háztartás számára.** A szalmazsák számtalan hátránya egyszerre megszünik az elpusztithatlan tartósságu *ruganyos famatrácz* által Ez annyira czélszerünek bizonyult, hogy magánháztartásokban, szállókban, kórházakban és kaszárnyákban, mindenütt örömmel kezdik meghonositani e praktikus találmányt. Elasztikus fapálczákból, igen elmésen összeállitva, e *ruganyos famátráczok* (kaphatók Bécsben, I. Maximilianstrasse 1.) leginkább állandó tisztaság, ruganyosság és hajlékonyság által tünnek ki, a nagy olcsósághoz még az az előny járul, hogy az egész matráczot néhány másodpercz alatt alig 12 kilo sulyu kis csomagba lehet összehajtani. — Hasonló értékü söt még praktikusabb az ugyanebben a gyárban készülő *táboriágy*, melyet egyrészt egyszerü derékalj reátevése által kényelmes vendégágygyá, másrészt takaró vagy szőnyeg reáboritása által minden igénynek megfelelő pamlaggá lehet átalakitani. Egy rántással azután az egész ágyat vagy pamlagot kis csomag alakjában valami sarokba lehet tenni. Miután az árak a legkisebb, legszerényebb háztartási költségvetéshez vannak alkalmazva, e czikkeket megveszi mindenki, aki csak egyszer is látja.

— **A »Budapesti Hirlap«-ban olvassuk**: *Csuz és köszvényben szenvedőknek* örvendetes hirül szolgálhat Kriegner György Budapest kálvintéri gyógyszertár tulajdonosnak egy uj találmánya, mely reparator néven árultatik a gyógyszertárakban. A feltaláló, mielött készitményét a közforgalomba bocsátotta volna, — hogy annak hatásáról statisztikailag is meggyőződjék, — a Rókus-kórháznak felajánlotta, hogy a javalt esetekben alkalmazza készitményét, melyet a szükséges mennyiségben ingyen ad a kórháznak. A kisérletek meglepő eredményt mutattak, amennyiben 135 beteg közül 125 gyógyulva, 8 javulva bocsáttatott el a kórházból a Reparatorral való kezelés után. Volt ezen betegek között több, kinél 80—120 napi ápolás alatt minden eddig ösmert szerelés eredménytelen maradt, mig végre a Reparator vételvén alkalmazásba, általa 2—5 napi kezelés után teljes gyógyulás éretett el.

— **Zalamegye kir. adófelügyelőjétől** 23736 sz a. a következő megkeresés érkezett a helybeli polgármesteri hivatalhoz: Tekintettel azon körülményre, hogy az 1884 évre eszközölt házadó összeirás alkalmával a kibérelt és a bérbe nem adott lakrészek között igen csekély eltérés mutatkozott, a menyiben a bérbeadott lakrészek az összes lakrészeknek csaknem felét képezték és igy tekintve a folytonos építkezéseket és változásokat, melyek Nagy-Kanizsa városában előfordulnak, majdnem bizton vélelmezhető, hogy most már Nagy-Kanizsa városában az általános házbéradó kivetésének van helye. Ennél fogva hivatkozással a folyó hó 9-én 22942 sz alatt kelt és az 1883 évi adókivetés meginditása iránt kiadott körrendeletemre, felhivom a tekintetes polgármesteri hivatalt, miszerint az esetben, ha a beállott változások folytán az általános házbéradó kivetésének helye volna, a mi ellen kifogásom nem lehet, ugy az 1886. évre azt kivettetni, — ellenkező esetben pedig 8 nap alatt a helyszini felülvizsgálat megtörténtéről értesitetni sziveskedjék, hogy innen egy tisztviselő kiküldéséről gondoskodhassak. Z.-Egerszegen 1884. November 18-án Radulovits s. k., m. kir. adófelügyelő.

— **Nagyértékü nyereménytargyak.** Budapesten a magyarországi hirlapirók nyugdijintézete saját alapja javára sorsjátékot rendez, melyeknek nyereményei már ki vannak állitva. Tekintve azt, hogy egy sorsjegy ára csak 20 kr., a nyeremények valóban rendkivülieknek mondhatók. Főnyeremény: egy rendkivüli pompás és értékes gyémánt ékszer, mely a magyar ötvösmüvészetnek igazán becsületére válik. Második nyeremény: egy thea- és kávé-service, harmadik nyeremény: evőkészlet 12 személy számára. E három nyeremény a nyerő kivánatára haladéktalanul visszaváltatik 5000, illetőleg 1000 és 500 frtért, készpénzfizetés mellett minden levonás nélkül. Ezeken kivül 1700 különféle nyeremény van, u. m.: műtárgyak, háztartási eszközök, könyvek stb. E sorsjegyek már eddig is nagy kelendőségnek örvendettek az egész országban. A sorsolás 1885 jan. 2-án lesz, ugy, hogy a szerencsés nyerők az uj évet mindenesetre nagyon kellemes módon kezdik meg. A sorsjegyek kaphatók a főelárusitónál, Fuchs H. váltóházában, Budapest, Dorottya-utcza 9. sz. valamint minden váltóüzletben, dohánytőzsdében és lotfogyüjtődében.

Irodalom

— **Naptárak az 1885-ik évre.** A „*Franklin társulat*“ magyar irodalmi intézet által épen most küldettek be szerkesztőségünknek a következő, közkedveltségben részesülő, csinosan kiállitott és a legnagyobb gonddal szerkesztett *1885-ik évre kiadott naptárak*. Valamennyi a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar kir. minisztériumban összeállitott legujabb adatok nyomán szerkesztett országos vásárok kimutatásával van ellátva. *Nemzeti nagy képes naptár* 1885-ik évre szerkeszti Áldor Imre. Ára füzve 1 frt. *István bácsi naptára* 1885-ik évre. Alapitá Mayer István, szerkeszti Kőhalmi Klimstein József. Ára füzve 50 kr. *Falusi gazda naptára* 1885. évre szerkeszti Sporzon Pál. Ára füzve 80 kr. *Honvéd-naptár* 1885. évre szerkeszti Áldor Imre. XVIII. évfolyam. Ára füzve 60 kr. *Lidércz-naptár* 1885-ik évre. XXIV. évfolyam. Ára füzve 60 kr. *Kossuth-naptár* 1885. évre. Szerkeszti Honfi Tihamér. XV. évfolyam. Sok képpel. Ára füzve 40 kr. *A „Népzászlója“ naptára* az 1885-ik évre. A magyar nép számára szerkeszti Áldor Imre. XVII. évfolyam. Számos a szövegbe nyomott képpel. Ára füzve 40 kr. *Nevessünk!* Mulattató-naptár a gyönyörüséges 1885-iki esztendőre. Megcsinálta vala egy Asztromókus. Számos illusztrácziókkal. XVI. évfolyam. Ára füzve 40 kr. *A magyar nép naptára* 1885. évre Szerkeszti ifj. Tatár Péter XXX. évfolyam. Képekkel. Ára füzve 25 kr. *Uj fali naptár* 188-ik évre. Egy egész ív. Ára 20 kr.

— **Közigazgatási Nemzeti kalendárium** irodai és hivatali használatra 1885-re szerkesztette Szántó József ügyvéd, a Jogásznaptár szerkesztője, kiadta a Tettey féle könyvkiadóhivatal Budapesten. Ötödik évfolyam. E naptár a legteljesebb hazai és közös intézményi czimtárt tartalmazza, szakszerü beosztásban a legujabb adatok felhasználásával. A naptár nyolcz részre oszlik k a következő tartalommal. I. Általános czimtár, II. Egyházi czimtár, III. Katonai czimtár, IV. Közoktatási és Közmivelődési czimtár, V. Pénzügyi és közgazd. czimtár, VI. Igazságügyi czimtár, VII. Közegészségügyi czimtár, VIII. Törvényhatóságok és városok czimtára és számos hasznos tudnivaló: Posta és távirda szabályok, névnapok betürendben, sorsjegyek huzási napjai stb. stb. Végül betürendes tartalomjegyzék. A gazdag tartalmu naptár ára 80 kr. Melegen ajánljuk e jeles és pontos czimtárt minden ügyvédnek és hivatalnak.

— **Uj zeneművek**. Táborszky és Parsch nemzeti zenemü kereskedésében Budapesten megjelent: »Négy zenemü« szerzé Ábrányi Kornél. 1 sz. Magyar Rhapsodia (6-ik magyar ábránd) Nincsen ennyi tenger csillag.. Barna legény... zongorára 1 frt 50 kr. 2. sz. A hegedüs (Hevesi József) Ballada magyar irályban, énekhangra, zongorakisérettel. a) Csillagos az ég (Gyulai Pál) b) Az édes almának piros a virága (Imrefi) c) Holdas éjben (Komócsy József) 90 kr. A négy szám ára összesen 4 frt.

— **Az immár 4-ik évfolyamba lépő** „*Magyar Háziasszony*“, mely kitünő irányban vezetett szerkesztése folytán már oly elterjedésnek örvend, hogy nincs város vagy falu, hova több példányban nem járna, kellemes meglepetést szerzett a magyar hölgyvilágnak, de egyszersmind élénk jelét adta életképességének azáltal, hogy kiadta a „*Magyar Háziasszonyok Naptárát*“. E szakmájában egyedül álló naptár, mely valóban a nők egyik nélkülözhetlen kézikönyveül fog szolgálni, annyi kellemes és hasznos dolgot tartalmaz, hogy minden háztartás nélkülözhetlen kelléke lesz, mert nem csak kellemes órákat fog nyujtani szórakoztató tartalmával, de hasznos utasitásokat, tanácsokat és táblázatokat tartalmaz és a mi semmiféle naptárban nem található: *háztartási könyvviteli táblázatokat egy évre.* A naptár 13 iven, diszes kiadásban, gazdag tartalommal jelent meg.

— **A Regényvilágnak** most októberban megindult V. évfolyamából 2—5 füzeteket küldöttek be hozzánk e kitünő szépirodalom folyóirat kiadói, *Révai testvérek*. Az uj évfolyam első füzetének megjelentekor alkalmunk volt nemcsak e vállalat hazafias irányáról szólanunk, de kiterjeszkedtünk az okok kutatására is, hogy minden dicséret, osztatlan elismerés daczára, melyben e vállalat a müvelt olvasó közönség és a sajtó által részesül, miért nem áll annak anyagi eredménye is párhuzamban a szellemi szinvonallal, melyet e jelesen szerkesztett, kitünő tartalmu. első iróink müveiben bővelkedő lap elfoglal. Az uj évfolyam is oly müvek közlésével indult meg, milyeneket a külföld hasonirányu vállalatai sehol sem nyujtanak. *Beniczkyné Bajza Lenke, Tolnai Lajos* a hazaiak közül, *George Ohnet, Dosztovszky* a külföld képviseletében, eléggé bizonyitják állitásainkat. A tárczarovatban 2—3 kisebb elbeszélés, rajz, irodalmi ismertetés jelenik meg minden füzetben, egy szóval a *Regényvilág* minden száma a jó, érdekes és maradandó becsü olvasmányoknak oly bő anyagát nyujtja, hogy a csekély előfizetési ár (számonkint csak 15 kr.) valóban nem terheli meg a legszerényebb irodalompártoló budgetjét sem. — Az előfizetési pénzeket legczélszerübb egyenesen a kiadókhoz, *Révai testvérekhez* (Budapest, váczi-utcza 11.) küldeni. — Egy negyedév előfizetési ára 1 frt 90 kr.

A közönség köréből.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

A Zalai Közlöny folyó évi 93. számában egy állitólag Kerecsenyből eredő »végrehajtói tulkapás« czimü közleményre válaszolólag sziveskedjék jelen soraimat becses lapjában közzétenni:

A névtelen közlemény irója ugyanis azzal támad meg, hogy lefoglaltam egy szegény ember boronás falas pinczéjének tetejét, mivel megvizezett borát lefoglalni nem lehetett. Továbbá azt állitja, hogy ezt megvette a végrehajtónak testvérbátyja és a megmaradott falazat most a tél folyamában egyenlővé lehet az anyafölddel. Első soraira nézve kijelentem, hogy minden egyes szava csupa hazugság, mert az özvegy asszonynak, kit ő tulajdonképen szegény embernek titulál, először is bora lett lefoglalva; ki azonban ezt a községi elöljáróság tudta nélkül eladta. Hogy tehát több év óta hátralékban lévő adótartozása némikép törlesztessék, az elöljáróság a végrehajtóval egyetemben az asszonynak már lefoglalt romladozó félben levő pinczéjét a tetővel együtt mint pinczehulladékot elárverezte azon okból, mert ő azt már többeknek alkuba bocsájtotta, hogy a kincstárt ismét kijátsza.

Itt tehát ismét kitünik a fent emlitett névtelen közlemény irójának maliczíája annyival inkább is, mert a falazat, mely már onnét elhordatott nem boronából, hanem sárral kirakott sövényből áll. — Ami az árverést illeti, szintén törvényesen intéztetett el, mert volt ott több vevő; de miután a legtöbbet igérő a végrehajtó testvérbátyja volt, a pinczehulladék annak adatott el.

Névtelen iró tehát csakis szegénységi bizonyitványának adja tanujelét, midőn olyan dolog megitélésébe avatkozik, melyről magának teljes bizonyitékot nem szerez; mert a magyar közmondás szerint, sokkal okosabb lenne, ha a hajdu nem fogna a harangöntésbe, — czikkiró is ahelyett, hogy ily szakmájába nem vágó dolgokkal foglalkozik, jobb lenne, ha Gönczy a, b, c-jét forgatná.

Felkérem tehát a czikkirót, hogy az ilynemü alaptalan rágalmaktól óvakodjék, mert ellenesetben kénytelen leszek öt törvényes uton felelősségre vonatni.

Soraim közlését ismét tisztelettel kérve maradtam tekintetes szerkesztő urnak alázatos szolgája.

Orosztony 1884. november 23-án.

Holczer Mihály.
közs. adóvégrehajtó.

*) Az e rovatban foglaltakért nem vállal magára felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

Gabona árak.

Nagy-Kanizsa, nov. 29-én.

78 kilogramm Buza 7 frt. 50 kr. 7 frt 65 kr. — Rozs 6 frt. 50 kr. 7 frt — kr. — Árpa 6 frt. 50 kr. 6 frt. 75 kr. — Zab 6 frt. 40 kr. 6 frt. 60 kr. Kukoricza 9 frt, 30 kr. 6 frt. 50 kr.

A vasuti menetrend.

Kanizsa-Budapest Ind.	gyors vonat reggel 6 ó. 28 p.	vegy. vonat reggel 7 o. 20 p.	sz. von. d. u. 2 ó.	szem. vonat este 12 ó. 15 p.
Budapest Kanizsa Érk.	szem. vonat délután 1 ó. 59 p.	vegy. vonat este 9 ó. 50 p.	gy. v. este 10 ó. 55	szem. vonat reggel 4 ó. 45 p.
Kanizsa-Pragerhof Ind.	szem. vonat d. u. 2 o. 45 p.		gy. v. este 11.20	szem. vonat reggel 5 ó. 20 p.
Pragerhof Kanizsa Érk.	gyors vonat reggel 6 ó. 17 p.		sz. v. d. u. 1,15	szem. vonat este 11 ó. 35 p.
Kanizsa-Bécs Ind.	szem. vonat éjjel 12 ó. 05 p.	vegy. vonat reggel 6 o. 35 p.	sz. v. d. u. 2.15	
Bécs-Kanizsa. Érk	szem. vonat d. u. 1 óra 48 p.	vegy. vonat este 10 ó. 26 p	sz. von reggel 4.08	
Kanizsa-Barcs Ind	szem. vonat d. u. 2 ó. 25 p.	szem. vonat este 11 ó. 05 p	sz. von reggel 5.45	
Barcs-Kanizsa Érk.	szem. vonat este 11 ó. 25 p.	szem. vonat reggel 5 ó. 52 p.	sz. v. d. u. 1.40	

Felelős szerkesztő s kiadó:
VARGA LAJOS.
Társszerkesztő
Farkas Imre.

Hirdetések:

Börze-informácziókat

legjobban értesült forrásból, valamint e szakba vágó mindennemü értesitéseket és tanácsokat

gyorsan és ingyen ad

irásbeli vagy szóbeli kérdésekre

Eldner és Társa bankűzlete

Bécs, I. Wallnerstrasse 17.

236 6—6.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkisérleti állomás vegyelemzései szerint

kitünő jó, valódi malaga

mint kitünő erősitő-szer **erőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek** stb. számára, a **vérszegénység** és **gyomorgyengeség ellen** legkitünőbb hatásu. 1/1 és 1/2 eredeti palaczkokban s **törvényesen bejegyzett védjegy alatt a**

VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK

Bécs. Hamburg.

frt 2.50 és **frt 1.30** eredeti árak mellett, továbbá különféle legfinomabb külföldi bor eredeti palaczkokban eredeti árakon kapható *Nagy-Kanizsán Mándák Gy. Sándor a „Megváltóhoz“* czimzett gyógyszertárában továbbá *Kaszter Sándor* gyógyszerész és *Strubinszky Adolf* füszerkereskedő urnál *Zala-Egerszegen*.

204 7—12

Singerstrasse 15. zum „gold. Reichsapfel"

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár Bécsben.

Vértisztitó labdacsok ezelött egyetemes labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacsok csudás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsok számtalanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. postán küldve 1 frt 10 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.) Számtalan levél érkezett, melyek irói hálát mondanak e labdacsokért melyeknek a legkülönfélébb és legsulyosabb betegségekben egészségük helyreállitását köszönik. A ki csak egyszer kisérletet tett velük, tovább ajánlja. A számtalan köszönő irat közül, ide mellékelve közlünk néhányat.

Waidhofer az Ybbs mell. 1880. nov. 24.

Nyilvános köszönet.

Tekintetes ur! 1862 óta szenvedtem aranyeres bántalomban és hugyrekedésben; orvosoltattam is magamat, de minden siker nelkül, bajom mind rosszabbá vált, ugy, hogy idő multával heves hasfájást is éreztem, (a belek összeszugorodása következtében); teljes étvágytalanság állott be, s mihelyest csak a legcsekélyebb étket vagy egy korty vizet nyeltem is le, alig birtam a puffadás, nehéz zihálás és fulladozás miatt egyenesen állni, mig nem végre az ön, csaknem csudálatos hatásu vértisztitó labdacsai használatához folyamodtam, melyek nem tévesztették el hatásukat, s engemet csaknem gyógyithatlan bajomtól tökéletesen megszabadították. — Minek következtében én a tekintetes urnak vértisztitó labdacsai s más egyéb erősitő gyógyszereért nem győzöm hálám s elismerésemet elegendőképen kifejezni. — Kiváló mély tisztelettel

Oellinger János.

Tekintetes ur! Oly szerencsés voltam, véletlen az ön vértisztitó labdacsaihoz juttatni, melyek nálam csodákat müveltek! — Évek óta szenvedtem fejfájás és szélhüdésben, egy barátnőm az ön kitünő labdacsaiból átengedett nékem 10 darabot, s ezen 10 drb labdacs engem oly teljes tökéletesen helyreállitott, hogy az valódi csoda. — Köszönetem mellett kérek még egy csomagot küldeni.

Priska, 1881 márcz. 13. *Pár András.*

Bielitz, 1874. junius 2.

Mélyen tisztelt Pserhofer ur! Én és sokan mások kik az ön „vértisztitó-piluláinak" egészségünket köszönjük, irásban fejezzük ki legmélyebb hálánkat. Az ön pilulái sok betegségben mely ellen semmi más szer nem használt, a legcsodásabb gyógyerőt tanusitották. A nők vérfolyásánál, rendetlen havi tisztulásnál, hugyrekedésnél, gilisztánál, gyomorgyengeség és gyomorgörcsnél, szédülésnél és sok egyéb bajnál gyökeresen segitettek. Teljes bizalommal kérek még 12 tekercset.

Mély tisztelettel

Kauder Károly.

Tekintetes ur! Előre bocsájtva azt, miszerint valószinüleg valamennyi gyógyszere hasonló jósággal bir, az ön hires fagybalzsamával, mely családomban több idült fagydagnak gyorsan véget vetett, daczára valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizalmatlanságomnak, elhatároztam magamat az ön vértisztitó labdacsaihoz folyamodni, hogy ezen apró golyóbisok segélyével megszabaduljam rég idő óta tartott aranyeres bántalmamat. Egyáltalában nem restelem önnek bevallani, miszerint régi bajom négy heti használat után teljes tökéletesen megszünt, s én ezen labdacsokat ismerőseim körében a legbuzgóbban ajánlom Az ellen semmi ellenvetésem, ha ön ezen sorainkat, — jóllehet névaláirás nélkül — nyilvánosság elé óhajtja bocsájtani Mély tisztelettel

Bécs, 1881 február 20 *T. K.*

Csenej, 1874 május 17.

Tekintetes ur! Miuthogy az ön „vértisztitó-pilulái" feleségemnek, a ki évek óta idült gyomorbajban s csuzban szenvedett, nemcsak visszaadták az életet, hanem uj ifjui erőt is öntöttek belé, más hasonló betegségekben szenvedők kérésére még két tekercs utánvétel mellett megküldésére kérem fel Mély tisztelettel

Spissiek Balázs.

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan, és biztosan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj, nevezetesen hátgerinczbaj tagszaggatás, görcs, ideges fogfájás, fejfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Chinai toilette szappan, a legtökéletesebb a szappangyártás terén. Használata után a bőr bársony sima lesz és igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemü fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 tégely 40 kr.

Élet essenczia (prágai cseppek, svéd cseppek,) megromlott gyomor rossz emésztés, mindennemü altesti bajok ellen, kitünő háziszer. Egy üveg 30 kr.

Por lábizzadás ellen. Ezen szer eltávolitja a lábizzadást s az általa keletkező kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit, és ártalmatlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz ára 50 kr

Georgé Pate pektorale-ja, sok év óta elnyálkásodás, köhögés, rekedtség, hurut, mell- és tüdőbajok, gégebántalmak ellen legjobb és legkellemesebb segédszernek általánosan elismerve 1 doboz ára 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J-től évek óta orvosok és laikusok által valamennyi hajnövesztő szer között a legjobbnak elismerve, 1 csinosan kiállitott nagy szelencze 2 frt

Egyetemes tisztitó só, Bullrich A. W.-től. Kitünő háziszer megzavart emésztés minden következményei, ugymint fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhéj, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

☞ Valamennyi franczia különlegesség vagy raktáron tartatik, vagy kivánatra pontosan és legjutányosabban beszereztetik. ☜

☞ **Postai küldemények 5 frt aluli megrendeléseknél csakis az összeg előleges beküldése mellett nagyobb összegeknél utánvéttel is eszközöltetnek.** ☜ 257 2—12

NAGY PÉNZ-KISORSOLÁS.

Legszerencsésebb esetben

500,000

márka a legnagyobb nyeremény a hamburgi kormány által biztositott legujabb nagy pénzkisorsolásban, tulajdonképen pedig:

nyeremény		márka
1	á	300000
1	á	200000
2	á	100000
1	á	90000
1	á	80000
2	á	70000
1	á	60000
2	á	50000
1	á	30000
5	á	20000
3	á	15000
26	á	10000
56	á	5000
106	á	3000
253	á	2000
6	á	1500
515	á	1000
1036	á	500
29020	á	145
19463		200, 150,

124. 100. 94. 67. 40 és **20** márkával, összesen 50,500 nyeremény s ezenkivül még egy jutalék fognak 5 hónap alatt 7 huzásban kisorsoltatni.

Az első osztály huzás a hivatalban f. é. deczember 10-ére és 11-ére van megállapitva. 242 4—5

A hamburgi államkormány által az egész államvagyonnal biztositott pénz-kisorsolás 100000 sorsjegyet foglal magában, melyekből 50,500 — tehát felénél több — hét egymásután következő osztályzatban a mellékelve kitett nyereményekkel huzatnak; a kisorsolandó egész összeg

9 290,100 márka.

Az e nagy pénz-kisorsolásban huzandó dús nyeremények, valamint a nyeremények pontos kifizetését illető lehető legnagyobb biztositás végett e sorsolás mindenütt legkiterjedtebb kedveltségre talált. Az alapterv szerint e sorsolás egy különösen e czélra kinevezett fő igazgatóság által intéztetik el, s az egész vállalat az állam által felügyeltetik.

E pénzkisorsolás egyik nevezetes előnye azon kedvező berendezése, hogy mind az 50,500 nyeremény kevés hónap lefolyta alatt és pedig 7 osztályban bizonyosan eldöntetik.

Az első osztály főnyereménye 50,000 márkát tesz ki, a második osztályé 60.000 márkát, a harmadiké 70.000 márka, a negyediké 80,000 márka, ötödik 90,000 márka, hatodik 100,000 márka és a hetediké esetleg 500,000 márkát, tulajdonképen pedig 300,000 márkát, 200,000 márkát stb., stb.

E kisorsolás sorsjegyeinek elárusitásával az alóljegyzett két kereskedelmi czég van megbizva, s mindazok, kik eredeti sorsjegyek vevése által résztvenni kivánnak, szíveskedjenek megrendelésöket e czégek egyikéhez beküldeni.

A megrendelők szíveskedjenek az illető összeget osztr.-magyar bankjegyekben vagy postabélyegekben megrendeléseikhez csatolni. Az összeget postautalványnyal is lehet küldeni s kivánatra postautánvétre tett rendelvények is teljesittetnek.

Az első osztr. huzásra mely decz. 10-én és 11-én történik, a sorsjegyek ára:

egy egész eredeti sorsjegynek 3 frt 50 kr.
egy fél eredeti sorsjegynek 1 frt 75 kr.
egy negyed eredeti sorsjegynek 90 kr.

Minden megrendelőnek az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegy lesz küldve s egyidejüleg a hivatalos sorshuzási terv is, melyben minden a huzásokat, a huzások idejét és a külön-külön osztályokba való befizetendő összegeket illető tudnivalók benfoglalvák. — Minden résztvevő azonnal a huzás után kézhez kapja a hivatalos huzási lajstromot, mely tisztán magában foglalandja a huzott számokat. A nyer. összegek pontos kifizetéseért a kormány kezeskedik. Ha netalán egy megrendelőnek az alapterv nem tetszene, a huzás előtt a sorsjegyeket szivesen visszafogadjuk s az érte kapott összeget visszaszolgáltatjuk. Kivánatra sorsolási alapterv megtekintés végett ingyen küldetik.

Miután e sorsolásokhoz számos megrendeléseket várunk, s hogy minden megrendelést pontosan teljesithessünk, kérjük a megrendeléseket minél előbb, de mindenesetre

1884-ki deczember 10-ike

előtt az alóljegyzett fő lottótőzsdék egyikéhez közvetlen beküldeni.

Stein M. Valentin & Cp.

Hamburg. Hamburg.

Steinweg 5. Kön str 36—38

Nálunk mindenki azon előnyben részesül, hogy az eredeti sorsjegyeket közvetlen, tehát minden közvetités nélkül kapja, s ennek folytán nem csak a hivatalos huzási lajstromot lehető legrövidebb idő alatt azonnal a huzás után minden felszólitás nélkül elküldjük, de az eredeti sorsjegyeket is mindig az alaptervben kitett árért minden árfelemelés nélkül szolgáltatjuk.

Megjelent!!

és kapható Fischel F könyvkeresk. N-Kanizsán és Csáktornyán, ugyszintén az alulirt czégnél valamint minden hazai könyvkereskedőnél és könyvkötőnél

SZEGEDI KÉPES NAPTÁR

XI évfolyama

az 1885-ik évre

diszes szinnyomatu boritékban a következő tartalommal és képekkel ellátva:

1. A fölséges uralkodóház.
2. Évi naptár.
3. Naptári rész.
4. Szeged szab. kir. város köztörvényhatóságának tisztviselői és bizottsági tagjainak névsora.
5. A szegedi kir. törvényszék. kir. járásbiróság tiszti személyzetének névsora.
6. Szegedi gyakorló köz., valamint köz. és váltóügyvédek névsora.
7. Szeged szab. kir. város egészségügyi személyzetének névjegyzéke.
8. A százéves jövendölései.
9. *Visszapillantás az 1884. évre* (4 képpel).
10. *Szellemidézés.* (Vers.)
11. *A vásárfia.* Népies elbeszélés, irta Palotás Fausztin.
12. *Épülő Szeged.* (3 képpel.)
13. *Kuritor ur unokája.* Irta Sz.-Kovács Pál.
14. *Népdalok.*
15. *Régi nóta.* Irta Sz.-Kovács Pál.
16. *Adomák.* (képpel.)
17. Magyar- és Erdélyországi országos vásárok.
18. Üzleti értesitő.
19. Bélyegmutató.

☞ **A naptár ára csak 30 kr.** ☜

E vállalatot a n. é. hazai közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlja, kiváló tisztelettel

BURGER GUSZTÁV és TÁRSA könyvkiadóhivatala, könyv- és kőnyomdája

SZEGEDEN. 247 3

Csász. és kir. osztrák-magyar szabad

Ruganyos fa-mátráczok

6 frt.

6 frt.

Mint sodrony mátráczok és szalmazsákok helyettesitése

tiszta, tartós és olcsó, különösen alkalmas intézetek és kórházak számára

Főraktár: Bécs I. Maximiliánstrasse 1 szám.

230 4—12

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500.000 márka

főnyereményt nyujt kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzkisorsolás**, mely a magas **kormány** által jóváhagyva és biztositva van.

Ezen uj tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap lefolyása alatt 7 sorsolásban **50,500 nyereménynek** okvetlen kisorsolás alá kell kerülnie, köztük találkozik **500,000** frtnyi főnyeremény, részleg pedig:

1 nyer. á. m. 300,000	26 nyer. á. m.	10,000
1 nyer. á. m. 200,000	56 nyer. á. m.	5,000
1 nyer. á. m. 100,000	106 nyer. á. m.	3000
1 nyer. á. m. 90,000	253 nyer. á. m.	2000
1 nyer. á. m. 80,000	6 nyer. á. m.	1500
2 nyer. á. m. 70,000	515 nyer. á. m.	1000
3 nyer. á. m. 60,000	1036 nyer. á. m.	500
4 nyer. á. m. 50,000	29,020 nyer. á. m.	145
2 nyer. á. m. 40,000	Össz. 19,463 nyeremények	
2 nyer. á. m. 30,000	egyenkint, 200. 150, 124,	
1 nyer. á. m. 15,000	100, 94, 67, 40, 20 m.	

Ezen nyeremények közül első sorban 4000 at kisorsolásra 157,000 m. összértékben.

Az első osztályu főnyeremény 50,000 m. tesz és fokozódik 2-od 60,000, 3-ad 70,000, 4-ed 80,000, 5-öd 90,000, 6-od 100,000, 7-ed pedig esetleg 500,000 spec. 300,000, 200,000 mark. stb.

Az első osztály nyereményhuzása már ez év deczember 10-én és 11-én történik,

1 egész ered. sorsj. ára csak 6 m. v. 3 frt 50 kr. o. é.
1 fél „ „ „ 3 „ 1 „ 75 „ „
1 negyed „ „ „ 1 ½ „ — 90 kr. „

Valamennyi megbizás az összeg előleges beküldése vagy postautalvány mellett azonnal és a legnagyobb gonddal eszközöltetik, mindenki magát az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet kapván tőlünk kezéhez.

A megrendelésekhez megkivántató hivatalos tervezetek díj nélkül mellékeltetnek, minden huzás után pedig felszólitás nélkül küldjük résztevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket.

Kivánatra a hivatalos tervezetet előre elküldjük bérmentve megtekintés végett és készeknek nyilatkozunk nemtetszés esetében a sorsjegyeket az összeg visszafizetése mellett huzás előtt visszavenni.

A nyeremények kifizetése pontosan a terv szerint történik, **állami jótállás** mellett.

Vállalatunknak mindenkor kedvezett a szerencse, sok más tekintélyes nyeremény között gyakran az első főnyereménynek örvendvén az, mint **250,000, 100,000, 80,000 60,000, 40,000** stb. fizettettek ki.

Az ily a legszilárdabb alapon nyugvó vállalatnál, előrelathatólag mindenütt biztossággal a legelénkebb részvételre számithatván kéretik már a közeli huzás miatt is minden megbizást minél előbb közvetlenül alulirt bank- házhoz intézni.

Kaufmann & Simon.

bank- és váltó-üzlet Hamburgban,

U. i. köszönetünket fejezzük ki ezennel az irántunk eddig tanusitott bizalomért, felkérjük hogy a hivatalos tervezet megtekintése által meggyőződni méltóztassék a nagyszerü nyeremény-kilátásokról, melyeket e kisorsolások nyujtanak. 240 6—12

Jutalmazva Bécsben **Fontos** és Berlinben.

mindennemü gőzgép tulajdonosai számára.

Az általunk uj módszer segitségével előállitott **Folyókavicsanyag** elismert módon a legjobb és legolcsóbb szer melegkiömlések ellen gőzcsővezetékeknél, hengereknél s minden egyéb fajta góztartóknál. Fényes ajánlások **cs. kir.** és **városi hatóságoktól,** valamint Európa legkiválóbb nagy iparosaitól.

A tartósságért és czélszerüségért sok évi jutállást vállalunk

Posnansky és Strelitz

Bécs I. Maxmilianstrasse 13.

Berlin, Kopenhága, Köln.

Állandó raktárunk van Budapesten, Prágában, Brünnben, Ostrauban, Bielitzben. 184 8—16

| 1 forintos részletekre |

Részlet lefizetésre kapható.

75 krajczár részletekre — **50 krajczár részletekre**

Mindennemü varró-gépek
inga órák
ébresztő órák
ezüst órák
arany órák
ezüst lánczok
arany gyürük
olajnyomatu képek
tükrök
toilette asztalok
asztali lámpák
függő lámpák
nád székek
szalma székek
gyermek kocsik
fehérnemüek.

|25 krajczár részletekre|

Scherz Lujza fiánál

Nagy-Kanizsán,

cs. és kir. szabadalom tulajdonosa.

258 1—5

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.